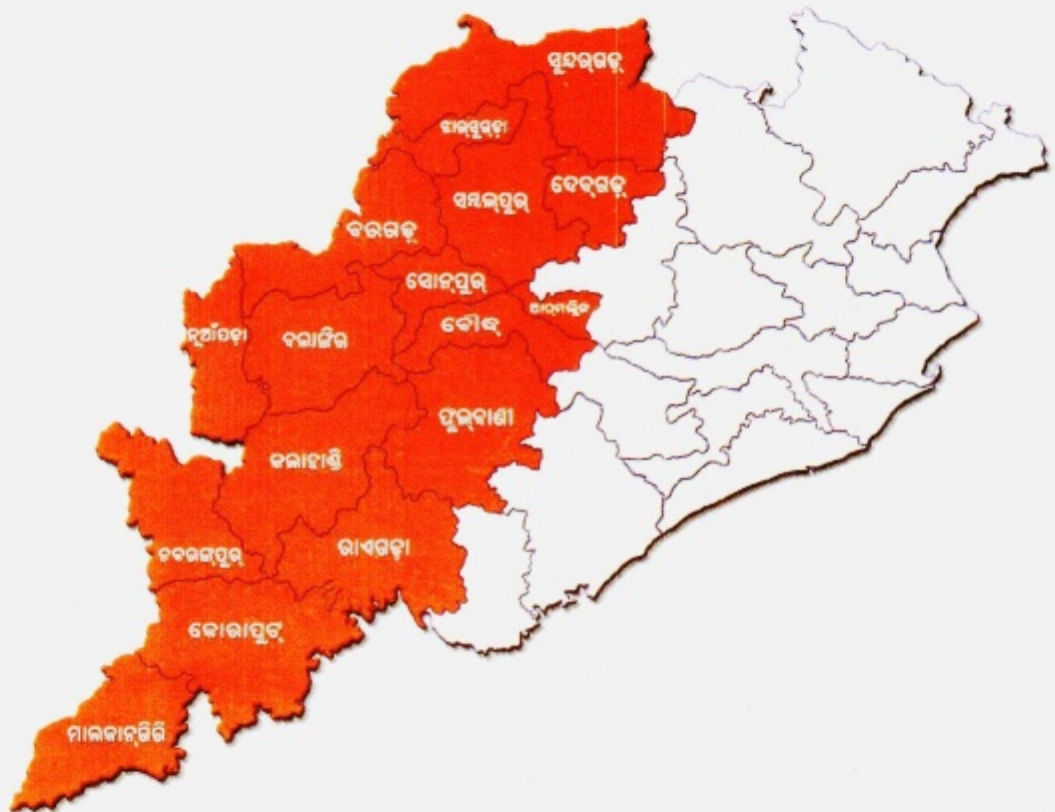

(ବିଚାରଧର୍ମୀ ମାସିକ ପତ୍ରିକା)

- ତୁରନ୍ତ ବି ଆ ଘାଏ ସଞ୍ଜଳ
- ମାନବ ସତ୍ତାକୁ କୋସଳବାସୀଙ୍କ ଦାନ
- କୋଶଳାଞ୍ଜଳ ଦୁଃଖ : ଅସହମତି ଓ ଅସହଯୋଗ
- ଭାଷାର ଥିତି
- ‘କୋଶଳୀ’ର କଥା
- ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ନାରୀ
- ଭାଷା ଭାବନା, ସନ୍ଧିଧାର୍ ଆର୍ ସମ୍ଭାବନା
- ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପଦଧ୍ବନୀ
- ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରା
- ଆସ କିରିଆ ଖାଏନା - ମାଟିର ଲାଗି ଲଢ଼େଇ କରୁନା

ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ନ ଶାଢ଼ି, ଯେନ୍ଦ୍ର ସି ଶାଢ଼ି,
ଏବଂ
ସମ୍ବଲପୁରୀ ଶାଢ଼ି ପାଇଁ

ବ୍ରହ୍ମାବନ

୧. ଗୌରପଡ଼ା ଛକ, ମେନ୍‌ରୋଡ଼, ବରଗଡ଼ Ph. 230680
୨. ଡେଲି ମାର୍କେଟ୍, ହାଟପଦା Ph. 230450
୩. ପୁରୁଣା ବସ୍ତି ଛକ, ମେନ୍‌ରୋଡ଼, ଡାକ୍ଷିଣା Ph. 274197

SAMBALPURI SAREE THE PRIDE OF ODISHA

SWARNALAXMI
Monthly Gold Buying Scheme

Making your dreams come true.

Special Scheme by:

NEW DANWAR
JEWELLERS

Near Thana Chowk, Main Road, Bargarh (Odisha)
Tel.. 06646-233811, Mob.. 9937453211, 9437371111

କୋଷାଳ କଥା

ବର୍ଷ : ଦ୍ଵିତୀୟ

ସଂଖ୍ୟା : ୧୮

ମାସ : ଅକ୍ଟୋବର - ୧୨

ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୫.୦୦

ସଂପାଦକ

ଶ୍ରୀ ମୋହନ ସାହୁ

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୮୭୧୧୯୨୮୪୨

ପ୍ରକାଶକ

ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ଦାଶ

ତପସ୍ବିନୀ ବିହାର, ଖଲୁରତିକ୍ରା

ବରଗଡ଼, କୋଶାଳ, ଓଡ଼ିଶା

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୦୯୦୩୭୭୦୯୦

ପରିଷ୍ଟକ

ଶ୍ରୀ ସୁନିଲ ପୁରୋହିତ

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୪୩୭୦୫୭୨୮୨

ସଂଯୋଜକ

ଶ୍ରୀ ଅମୂଲ୍ୟ କୁମାର ପତି

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୬୫୮୩୬୧୧୦୩

ପ୍ରକାଶନ ସ୍ଥାନ

ବରଗଡ଼

ଡିଜିଟାଲ

ଚିତ୍ରଚାର୍, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍, କର୍ଣ୍ଣର,

ବରଗଡ଼

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୬୯୨୫୮୦୩୪୫/

୦୬୬୪୬-୨୩୩୮୯୩

ମୁଦ୍ରଣ

ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକାଶନୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଯୋଗାଯୋଗ

ପୁରୋହିତ ଭବନ, ଏନ୍.ଏଚ୍.-୬,

ବରଗଡ଼, ପିନ୍-୭୬୮୦୨୮

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ : ୯୬୫୮୩୬୧୧୦୩

E-mail: koshalkatha@gmail.com

ସଂପାଦକୀୟ II ରୋଶନାରାଙ୍କ ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପକ ରୋଶନୀ II

ବିଭୂତିପଦା, ବଲାଙ୍ଗିରର ଝିଅ ରୋଶନାରା ପରଢ଼ିନ । ବାପା କେପାତୁଲ୍ଲା ଖାନ୍ ଓ ମାଁ ହୁସେନାରା ବେଗମ୍ ହୁଏତ ସ୍ଵପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିବେ ଯେ ତାଙ୍କ ଝିଅ ରୋଶନାରା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଦେଶ - ୨୦ ବିଶ୍ଵକପ୍ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରୁ ପ୍ରଥମ ମହିଳା କ୍ରିକେଟର୍ ଭାବରେ ବଛାଯିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ କରି ଦେଖାଇଛନ୍ତି ବଲାଙ୍ଗିର ଗାନ୍ଧୀ ଷ୍ଟେଡ଼ିୟମରୁ ନିଜର କ୍ରୀଡ଼ା ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ୨୦ ବର୍ଷିୟା ଝିଅ ରୋଶନାରା । ଆଗରୁ ପ୍ରଥମ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ମହିଳା କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳାଳୀ (ଓଡ଼ିଶାରୁ) ଭାବରେ ସେହି ବଲାଙ୍ଗିରର ମାଧୁରୀ ମେହେଟ୍ଟା ନିଜକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିସାରିଥିଲେ । ମାଧୁରୀ ମେହେଟ୍ଟା ଓ ରୋଶନାରା ପରଢ଼ିନ ଙ୍କ ଏହି ବିରଳ କୃତିତ୍ଵ ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ଖୋଲି ଦେଇଛି ଯେ, ସବୁ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ବଲାଙ୍ଗିରକୁ ପଛୁଆ ବୋଲି ବିଚାରୁଥିବା ରାଜଧାନୀଆ ମାନଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେ ଏ ଉର୍ବର ମାଟିରେ ମରୁଡ଼ି, ତିରୋଟ, ଅନାହାର, ଭୋକ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଥିଲେ ବି ନିରୁତା ପ୍ରତିଭା ମାନଙ୍କ ଅଭାବ ନାହିଁ । ସେ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉନା କାହିଁକି ଉନ୍ନେଷ କାଳରେ ପ୍ରତିଭାମାନେ ଟିକେ ପିଠି ଆଉଁସା ଦରକାର କରନ୍ତି ।

ଉଭୟ ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ ସୁଦକ୍ଷା କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍ ସ୍ଵାକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ସଫଳତାର ଶ୍ରେୟ ଯିବ ତାଙ୍କ କୋର୍ ଅରୁଣ କୁମାର ନାୟକଙ୍କ ପାଖକୁ ଓ ଦକ୍ଷ କ୍ରୀଡ଼ା ସଂଗଠକ ଜିଲ୍ଲା କ୍ରୀଡ଼ା ସଂସଦ ସଂପାଦକ ହରିନାରାୟଣ ପୂଜାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ । ବାସ୍ତବରେ ଏହିପରି ଉତ୍ସର୍ଗାତ୍ମକ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଓ ସଂଗଠକ ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ପକେଟରୁ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ପ୍ରତିଭା ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଅନ୍ତି, ପ୍ରତିଭା ଅନ୍ୱେଷଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଘୁରି ବୁଲନ୍ତି, ସେମାନେ ଦୃଶ୍ୟପଟର ଆତ୍ମଆଳରେ ରହିଯାଆନ୍ତି । ଏହି ଗୁରୁମାନେ, ସଂଗଠକମାନେ ସମାଜଠାରୁ ଯେତେ ସମ୍ମାନ ବା ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇବା କଥା ପାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଏଭାରେଷ୍ଟ ବିଜୟିନୀ ପର୍ବତାରୋହୀ ମହିଳା କଳ୍ପନା ଦାସ ପେଟ ପୋଷିବା ପାଇଁ ରୋଜଗାରଟିଏ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟସରକାର ଆଗରେ ଆଣ୍ଟେଇ କାକୁଡ଼ିମିନତି ହୋଇ କେତେ ହସ୍ତସନ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ଓ ଦେଶ ପାଇଁ ଗୌରବ ପାଇଥିବା କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍ ରୋଶନାରାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେପରି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସରକାର ଓ ସମାଜ ସଚର୍ଚ୍ଚିତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଜରୁରୀ । ଉଭୟ ସମାଜ ଓ ସରକାର ନିଜ ନିଜ ଦାୟିତ୍ଵ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସେ ପ୍ରତିଭାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସୂଚାରୁ ରୂପେ ସଂପାଦନ କଲେ କିଛି ଅପ୍ରାତିକର ହେବାର ଅବକାଶ ନାହିଁ । ଜାପାନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ India Eternal Festival of Dance and Music (1989) ରେ ତିନି ସପ୍ତାହ ଧରି ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣ କରିଥିବା ପ୍ରଥମ ମହିଳା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ କଳାକାର ତନ୍ମୁମା ବାଗ

(ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାନ୍ତର୍ଗତ ଶାସନ ଆନା ବାସିନ୍ଦା) କ୍ଷେତ୍ର ମଜୁରିଆ ଭାବରେ ଶେଷ ଜୀବନରେ ଅନାହାରରେ ସଜ୍ଜିତ ଗତବର୍ଷ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ୟତମ ସଞ୍ଚାର କଳାକାର ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ଅତୀତ ଥାନାନ୍ତର୍ଗତ ଜହ୍ନାପଡ଼ା ଗ୍ରାମର ବିଶାଖା ରଣା ଏବେ ପରିଣତ ବୟସରେ ଦିନମଜୁରିଆ ଓ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ । ସମାଜ ବା ସରକାର କୌଣସି ସୁତରୁ କୌଣସି ସହାୟତା ଦେଇନାହାନ୍ତି ଏ ଦେଶର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥିବା କଳାକାରମାନଙ୍କୁ । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଯେ ଏ ମାଟିର, ଏ ଦେଶର ବରପୁତ୍ର /ବରପୁତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତି ସୂଚିତ କରିବା ।

ମାଧୁରୀ ମେହେଟ୍ଟା ବା ରୋଶନାରା ପରଫ୍ରିନ୍ ଜାତୀୟ ଦଳରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ରୀଡ଼ା ପାଇଁ ମନୋନୀତ ହେବାର ଉଲ୍ଲସିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏ ରାଜ୍ୟର ଶାସନମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, କ୍ରୀଡ଼ାମନ୍ତ୍ରୀ ବା NALCO, VEDANTA, MCL, Steel Plant ପରି ସଂସ୍ଥାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍ ମାନଙ୍କ ସ୍ଥାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ କୌଣସି ଉତ୍ସାହଜନକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନର ଘୋଷଣା କଲେ ନାହିଁ । ନିଜ ଜିଲ୍ଲା ଗଙ୍ଗାମ, ଆମପୁଆର ପ୍ରିନ୍ସ ଡାନ୍ ଗୁପ୍ତକୁ କଲର୍ସ ଚାନେଲର ରିଏଲିଟି ସୋ - ‘ଇଣ୍ଡିଆ ଗର୍ ଟେଲେଷ୍ଟ’ ରେ ଜିତିବା ପାଇଁ ଏସ୍ଏମ୍ଏସ୍ ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିପାରିଲେ, ବଲାଙ୍ଗିରର ଦୁଇ କୃତୀ ଝିଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରବ ରହିବା କେତେଦୂର ଗ୍ରହଣୀୟ ? ନଗଦ ପୁରସ୍କାର ରାଶି, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବାସଗୃହ ଓ ସରକାରୀ ବା କର୍ପୋରେଟ୍ ସେକ୍ଟରରେ ସମ୍ମାନଜନକ (Honorary) ଚାକିରୀ ଖଣ୍ଡେର ଆପାତତଃ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂପର୍କରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିବା ସରକାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରିସରଭୁକ୍ତ । ଏହା ଯଥାଶୀଘ୍ର ପାଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଜି ଦେଶ ପକ୍ଷରୁ ବିଶ୍ୱକପ୍ ଖେଳିବାପରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଦଳରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଲେ ସେ ଖେଳାଳୀମାନେ କ’ଣ ଛେଳି ଜଗିବେ ? ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରର ବିଶ୍ୱକପ୍ ଖେଳାଳୀ ଛେଳି ଜଗିଲେ ରାଜ୍ୟ ଓ ଦେଶର ମାନମହତ ରହିବ ତ ? ତେଣୁ ସରକାର ଦାୟିତ୍ୱ ଆଡ଼େଇ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଦେଶର କୃତୀସନ୍ତାନ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଯଥାଯୋଗ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅବିଳମ୍ବେ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।

କୋର୍ ଅରୁଣ କୁମାର ନାୟକ ଓ କ୍ରୀଡ଼ା ସଂଗଠକ ହରିନାରାୟଣ ପୂଜାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସମାଜ ଓ ଦେଶର ପାଳନୀୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କମ୍ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଯେଉଁ ସ୍ତରର ଧୈର୍ଯ୍ୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା ଓ ସମାଜପ୍ରତି ଉତ୍ସର୍ଗାକୃତ ମନୋଭାବ ଘୋଷଣା କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ତଥା ପ୍ରତି ପଦେ ପଦେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଚାଲିଛନ୍ତି, ତା’କୁ ମଧ୍ୟ ଉପରଠାଉରିଆ ଭାବରେ ଦେଖିବା ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ । ସେପରି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଥିବା ସମ୍ମାନଜନକ ପୁରସ୍କାର (ଯେପରି ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ପୁରସ୍କାର) ଆଦିରେ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଉ । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପାଣ୍ଡିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲେ କୌଣସି କୋର୍ ବା କ୍ରୀଡ଼ା ସଂସଦ ସଂପାଦକଙ୍କୁ ପକେଟ୍‌ରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି କ୍ରୀଡ଼ା ପ୍ରତିଭା ଅନ୍ୱେଷଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ କି ସେମାନଙ୍କୁ ନିୟମିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାପାଇଁ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଟେଷ୍ଟ - ୨୦ ବିଶ୍ୱକପ୍ କ୍ରିକେଟ୍ ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଓ ପାକିସ୍ତାନ ବିପକ୍ଷରେ ଦୁଇଟି ମ୍ୟାଚ୍ ଖେଳି ଅଳ୍ପ ରନ୍ ବିନିମୟରେ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ଉଇକେଟ୍ ଅକ୍ତିଆର କରି ରୋଶନାରା ପ୍ରମାଣିତ କରିଦେଲେ ଯେ ସେ ଜଣେ ଆଗଧାଡ଼ିର ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ଦକ୍ଷ ଅଫ୍ ବ୍ରେକ୍ ବୋଲର । ତାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ସମ୍ମାନ ଜଣାଇ ବୋର୍ଡ୍ ଅଫ୍ କଣ୍ଟୋଲ୍ ଫର୍ କ୍ରିକେଟ୍ ଜନ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (BCCI) ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଟେଷ୍ଟ - ୨୦ ଏସିଆ କପ୍ (ଚୀନ୍ ଦେଶର ଗୁଆଂଝୋଠାରେ ଚଳିତ ମାସ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା) ପାଇଁ ରୋଶନାରାଙ୍କୁ ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ଚୟନ କଲେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ବା ତାଙ୍କ ଅଧିନସ୍ଥ କ୍ରୀଡ଼ା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆଉ କେଉଁ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ଯେ ତାହା ହାସଲ କରିବା ପରେ ରୋଶନାରାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି, ପୁରସ୍କାର, ସମ୍ମାନ ଓ ସମର୍ଥନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ? ଜଣେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍‌ଙ୍କ ପାଇଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ସମ୍ମାନ ଓ ସ୍ୱୀକୃତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ । ରୋଶନାରାଙ୍କ ବିଜୟ ଯାତ୍ରା ଅବ୍ୟାହତ ରହୁ । ତାଙ୍କ ପଛରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶୁଭକାମନା ।

ତୁଳ ବି ଆ ଘାଏ ସଞ୍ଜଲ

ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର

“ଭାଇରେ ଡାକ୍ ମୋର ସୁନ୍ଦର କାଏ ତୁଳ.....

ଉଠି କରବାର ଲାଗି ହୃଦି ନେରୁ ଯଧୁ ରେ.....

କାହାକେ ସୁନାମି ଆର ଯାଇ” !

ରାଏଁ ରାଏଁ ରାଏଁ କାନ୍ଦୁଛେ - ଝର ଝର ଝର ଝରୁଛେ

କୋଶଲ ମାଆଁର ଆଖିର ଆଖିଲ

ମୁଁ ପୁଛି ପୁଛି ଅଥା ହଉଛେଁ ଭାଇ !

ତୁଳ ବି ଆ ଘାଏ ସଞ୍ଜଲ ॥ ୦ ॥

ଛୁଆ ଦିନୁ ତତେ ସଞ୍ଜଲି ଆଇଛେ ଯେ ରେ, ସେ ଆଝିର ପଡ଼ିଛେ ଅରକଲେ,

ମାଆଁର ଗୁରୁସ୍ ପିଇ ଅଛୁ ଯଧୁ ତୁଳ ଭାଇ ! ଉଠା ତାହାକେ ମୋର ତୁଳେ

ପୁଟା ତା’ର ମୁହେଁ ହୁଏ.... କାଏଁ କରବୁ ରହିବସି

ଦେଖା ତୋର ବସୁ ବରକସ୍ ଚାଲେ ।

ମୋର କାଣା ଯିବା କହୁଥିବାର ତକ୍ ହେବା

ଇ ଠାନର ତାକତ୍ ଏକତା ବିକଲ

ତୁଳ ବି ଆ ଘାଏ ସଞ୍ଜଲ ॥ ୧ ॥

ହାରା ନିଲା ମଣି ସୁନା ରୂପା ଖଣି କଲା ସଂସ୍କୃତି ସମ୍ପଦ ରଖି

ତେରତା ଯୁଗର ଆହୁଁ ଛାଡ଼ିଛେ ମାଁ ଆମର ସେଟା ନଉଛନ୍ ଛାଡ଼ି ରୁଖି ।

ନିଜର ହକ୍ କେ ଛାଡ଼ି ତୁନ ପଡ଼ିଲେ ସବୁ ଭାଇ !

କରୁ କରୁ ଖାଏବେ ଚାଖି

ମହୁ ଫେନାର ମହୁ ଲୁଚିବାର ବେଲାର ବେଲୁଁ

ଖଟା ତୋର ବୁଧୁ ଉହାର ଅକଲ ।

ତୁଳ ଭି ଆ ଘାଏ ସଞ୍ଜଲ ॥ ୨ ॥

ତୁସି ବୁହୁଛନ୍ ଆମର ରକତସୁଖା ଧନକେ ଉପକୂଳିଆ ଉଡେଲ ମୁଷା

ତେରୁ ଝାରି ପାରି ପଦା କରି ଶେଷେ କାରବେ ଫେର ମାଆଁର ମୁଡ଼ର ଖୁଷା

ସିଙ୍ଗୁ ଛୁଆ ବାଗିର ବଲେ ଦଳି ଝପଟି ସେ ମାନକୁଁ

ବଅଁରା ତୋର ମାଆଁର ମନର ଆଶା

ଧର ତୋର କଲମ୍ ଖଡ଼ା ସଲଖା ତୋର କୋଶଲ ଡ଼ିଣ୍ଡିଆ

ହେବା ଆସବା ପିଡ଼ିକେ ମଙ୍ଗଲ ॥

ତୁଳ ଭି ଘାଏ ସଞ୍ଜଲ ॥ ୩ ॥

ଗୌଡ଼ଗାଁ ପୋ:ନିଲିଜି ଆ:ଭଟଲି

ଜି: ବରଗଡ଼ ମୋ: ୯୧୭୮୮୨୭୨୨୫

ଗୋରେଖନାଥ ସାହୁ

ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ମାନବ ସମାଜ ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଓ ବାସଗୃହ ସଂପର୍କରେ ନିଜର ବିଦ୍ୟାବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ସଭ୍ୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସମୃଦ୍ଧିର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ କରିବାକୁ ସତତ ଯତ୍ନ କରି ଆସିଛି । ଇତିହାସର ପୃଷ୍ଠାରୁ ଆମେ ଜାଣିଛୁ ଯେ ମାନବ ସଭ୍ୟତାକୁ ରୋମ, ଗ୍ରୀସ, ମିଶର ସିନ୍ଧୁ ଆଦି ସଭ୍ୟତାର ଦାନ ଅପରିସୀମା । ମାତ୍ର ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସ କଥା ପଢ଼ୁ ସେତେବେଳେ ଆମେ କୋଷଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ଥାନ ପତନ ସଂପର୍କରେ ଖୋଜିଲେ ମିଥ୍ୟାମାଣ ହୋଇପଡ଼ୁ । ମନେହୁଏ ସତେ ଯେପରି ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସର ଲେଖକମାନେ କୋଷଳ ଇତିହାସକୁ ଜାଣି ଶୁଣି ଅଣଦେଖା କରି ଦେଇଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଉତ୍କଳର ଇତିହାସ କଥା ଲେଖିବାକୁ ଯାଇ କୋଷଳ ଇତିହାସ କଥା ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ଯେଉଁ କେତେଜଣ ପ୍ରାଚୀନତା ଐତିହାସିକ ଗଙ୍ଗାଧର ମିଶ୍ର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ରଥ ପ୍ରମୁଖ କୋଷଳ ଇତିହାସ ସଂପର୍କରେ ଲେଖି ଯାଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ତାହାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରୂପ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଅପର ପକ୍ଷରେ ଏହା କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ଯେ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୋଷଳ ଇତିହାସ ରଚନା ସକାଶେ ସେହି ଐତିହାସିକ ମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ପୁସ୍ତକୋଷକତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ସୂତ୍ରରୁ ସୂଚନା ଅଛି ଯେ ଐତିହାସିକ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୋଷଳ ଇତିହାସର

ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୁଆଡ଼େ ରାଜ୍ୟ ଆକାଂକ୍ଷକରେ ସବୁଛି । ଏ କଥା ଭାବିଲା ବେଳକୁ ମନରେ କ୍ଷୋଭ ଜାତ ହେଉଛି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ଏକଦା ସମୃଦ୍ଧ କୋଷଳ ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଇତିହାସ ସମ୍ଭବ ତାହାର ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଭବର ଉନ୍ମୋଚନ ଦ୍ୱାରା । ସେ କାଳର ଅପୁରୁଷ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଭବ ମାଟି ତଳେ ଏବେବି ସାଇତା ହୋଇ ରହିଛି । ସେ ଭଳି ଦୁଇଟି ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ସ୍ଥାନ ହେଲା ବିନିକାର ତାରାପୁର ଗଡ଼ ଏବଂ ସୋନପୁର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅପୁରଗଡ଼ । ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ସଂପଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନର ଆତ୍ମଜାତିକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଜର୍ମାନୀର ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ଡଃ ହରମାନ କୁଲକେ ଏବଂ ଡଃ ମାର୍ଟିନ୍ ବ୍ରାଣ୍ଡ ଭଳି ବିଖ୍ୟାତ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନର ସମାବେଶ ଭୂଖନନ କରିବା ସକାଶେ ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଦୁଃଖ ଓ ପରିତାପର ବିଷୟ ଏହି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଉପରୋଧ କେବଳ ଅରଣ୍ୟରୋଦନରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ସ୍ଥାନୀୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ବା ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ଐତିହାସିକ ଓ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ମାନଙ୍କର ଯାଏ ଆସେ କେତେ ? ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ “ବାୟାର କି ଯାଏ, ବାଆ କଲେ ବସା ଦୋହଲୁ ଥାଏ” । ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର, ଅସତ୍ୟ ବା ଅର୍ଦ୍ଧସତ୍ୟ କଥାର ଅବତାରଣା କରି ଐତିହାସିକ ପଦବାଚ୍ୟ ହୋଇ ଗଲେ

ସେମାନେ ସବୁଷ୍ଟ । କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଜାତି, ସଭ୍ୟତା ବା ଅଂଚଳର ଇତିହାସ ଅଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା ବିଳି ବିଲେଇଲେ ବେଦ ହୋଇଗଲା, ପରି ସେମାନେ ଯାହା ଲେଖିଦେଲେ ତାହା ଇତିହାସ ହୋଇଗଲା । ଏହା ଏକ ବିକୃତ ଭାବନା । ସେ ଯାହାହେଉ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନର ନିୟମକତା ଆଜି ଏକ ସମୃଦ୍ଧ, ଉନ୍ନତ ଜାତିକୁ ନ୍ୟୁନକରି ଦେଖିବା ଓ ଦେଖେଇବାକୁ ସତେ ଯେପରି ସଂକଳ୍ପ କରିଛି । ମାତ୍ର ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ କୋଷଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସଂପର୍କ ରାମାୟଣ ଯୁଗ ସହ ଅଛି । କୌସଲ୍ୟା କୋଷଳ ଦେଶର ରାଜକନ୍ୟା ଥିଲେ । ରାଜା ଦଶରଥ ଓ କୌସଲ୍ୟାଙ୍କ ଔରସରୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପୁରୁଷ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଜନ୍ମ । ଏକଦା ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର କୋଷଳାଧିପତି ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଅନ୍ତେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ‘କୁଶ’ କୋଷଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅଧିପତି ହେଲେ । ଉତ୍ତରରେ ଗଂଗାଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣରେ ଗୋଦାବରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିନେ ଏହି କୋଷଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର ଲାଭ କରିଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଏହା ଉତ୍ତର କୋଷଳ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋଷଳ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଗଲା । କୁଶ ଦକ୍ଷିଣ କୋଷଳର ଶାସନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ । ଉକ୍ତ ଦକ୍ଷିଣ କୋଷଳ ରାଜ୍ୟରେ ଆଜିକାର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଅନେକ ଗବେଷକ ଓ ଐତିହାସିକ କ ମତରେ ଆଜିର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ହିଁ ମୂଳ କୋଷଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ

ଥିଲା ଯାହା ଅତୀତରେ କେବେ ଖଣ୍ଡିତ ହୋଇ ନ ଥିଲା ବରଂ ଉତ୍କଳ ଏହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଏକ ବିଜିତ ଅଂଚଳ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଉଥିଲା ।

ଏକଦା ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର (ସୋନପୁର), ବୀନୀପୁର (ବିନିକା), ପଟନା(ପାଟଣାଗଡ଼), ସମ୍ବଲକ (ସମ୍ବଲପୁର) ବିଭିନ୍ନ ରାଜବଂଶର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ କୋସଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା । ପୁଣେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ମାନଙ୍କ ମତରେ ଖ୍ରୀ:ପୂ: ୫ମ ଶତାବ୍ଦୀ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଖ୍ରୀ: ଅ: ୫ମ ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରାୟ ଏକ ହଜାର ବର୍ଷ ଏକ ଉନ୍ନତ ମାନବ ସଭ୍ୟତା ମହାନଦୀ ଓ ତେଲ ନଦୀ କୂଳେ କୂଳେ ବିରାଜମାନ କରୁଥିଲା । ଏ କଥା ସେମାନେ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ଏ ଅଂଚଳର ମାଟିରେ ଥିବା ଫସଫରସ୍ ମାତ୍ରା । ଏ କଥା କହିଛନ୍ତି ପୁଣେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ଡଃ: ଆନ୍ସାରୀ ଓ ସର୍ଭେୟର ମି: କୁଲକର୍ଣ୍ଣି । ତେବେ ଉକ୍ତ ଉନ୍ନତ ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ମାନବ ସମାଜକୁ ଦାନ କଣ ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଏହି ଆଲେଖ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଦେଖିବା ଖାଦ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏ ସଭ୍ୟତାର ଦାନ କଣ ? ଆମେ ତାନ କୁ ଧାନ ଚାଉଳ ର ଆଦିଭୂମି ବୋଲି କୁହା ଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଏବେ ଓଡ଼ିଶାର କୋରାପୁଟକୁ ଧାନ ବା ଚାଉଳର ଆଦିଭୂମି ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ମତ ଦେଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁରକୁ ଧାନର ଆଦିଭୂମି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗବେଷଣା ହୋଇ ନାହିଁ । ଏ କଥା ସତ୍ୟେ ଏହା ପ୍ରଥମ ଆଦିଭୂମି ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଦିଭୂମି ଭାବେ କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରି

ପାରିବେ ନାହିଁ । କାରଣ ସୋନପୁର ଗଡ଼ଜାତରେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଦେଶୀ ଧାନ ଚାଷ ହୁଏ ଆଉ କେଉଁଠାରେ ସେତେ ପରିମାଣରେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏବେ ବି ଏ ଅଂଚଳରେ ଦୁଇ ଶହରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କିସମର ଦେଶୀ ଧାନ ଚାଷ ହେଉଥିବା ଦେଖାଯାଏ ଯାହା ଗବେଷକ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନଙ୍କୁ ଆତମ୍ବିତ କରେ । ଆଜିବି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରତିକୁଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ କୋସଳାଞ୍ଚଳର ଚାଷୀମାନେ ସୁବାସିତ ଦେଶୀ ଧାନ ଚାଷକୁ ସମାଧି ନ ଦେଇ ବଂଚେଇ ରଖୁଛନ୍ତି । ଏହା ପ୍ରଣିଧାନ ଯୋଗ୍ୟ ଏକ ବିଷୟବସ୍ତୁ । ଏତ ଗଲା ଚାଉଳ ବା ଭାତ କଥା ଯାହା ଉପରେ ପୃଥିବୀର ଶତକଡ଼ା ସାଠିଏରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଭାଗ ଲୋକ ନିର୍ଭର କରି ଜୀବନଯାପନ କରୁଛନ୍ତି । ଭାତ ସାଙ୍ଗରେ ଡାଲିଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ପୁଷ୍ଟି ସକାଶେ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହାଣ୍ଡିରୁ ଗୋଟିଏ ଭାତ ଚିପି ଜାଣିଲା ପରି ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦେଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବଯେ ମୁଗ ହେଉଛି ଡାଲିଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଏଥିରେ ଅନ୍ୟ ଭିଟାମିନ୍ ସହ ପ୍ରୋଟିନ୍ ମାତ୍ରା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଛି । ଏହି ମୁଗ ଚାଷ ସକାଶେ କୋସଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । କୋସଳ ଅଂଚଳ ବିଶେଷତଃ ନଦୀମାତୃକା ଦେଶ । ଏଠାରେ ମହାନଦୀ, ତେଲନଦୀ, ବାପନଦୀ, ଅଙ୍ଗନଦୀ, ସୁକତେଲ, ଇବ, ଜିରା, ଖଡ଼ଜ, ହରିହର, ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ସୁରୁବାଲି, ବ୍ରାହ୍ମଣା ଭଳି ଅନେକ ନଦୀ, ଶାଖାନଦୀ, ଉପନଦୀ ବହିଯାଉଛି । ସେହିମାନଙ୍କ ପଟୁମାଟିରେ ଏ ଅଂଚଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉର୍ବର ଅଟେ । ତେଣୁ ଏଠାରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ସ୍ୱାଦ ଚମତ୍କାର ଅଟେ । ବିଶେଷତଃ କଳାମୁଗ ଡାଲି ପାଇଁ ଏ ଅଂଚଳ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଯାହାକୁ କଥା ରନ୍ଧା

ନ ଯାଇ ଭାଜିକରି ରନ୍ଧାଯାଏ ଯାହା ଆହୁରି ଅଧିକ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ହୁଏ । ଠିକ ସେହିପରି ଏ ଅଂଚଳର ତଟକା ପନିପରିବା ବିଶେଷତଃ କୋସଳା ଶାଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ । ଏ ଅଂଚଳର ନଦୀମାନଙ୍କରେ ଜାତିଜାତିକା ମଧୁର ଜଳ ମାଛ, ପୁଣି ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ରତ୍ନରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଧରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ଅନନ୍ୟ । ଭାତ ସଂଗେ ଡାଲି, ମାଛ ଓ ଶାଗ ଏ ଅଂଚଳବାସୀଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ।

ଜଳଖିଆ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଏ ଅଂଚଳ ବାସୀଙ୍କ ଦାନ ଅପରିସୀମ । ଜଳଖିଆ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂତନ ନୂତନ ଆବିଷ୍କାର କୋସଳବାସୀଙ୍କ ଶ୍ରୀସମୃଦ୍ଧିର ପରିଚୟ ଦିଏ । ଏ ଅଂଚଳର ଚାଉଳବରା ବା ମସଲାବରା, ଚକାପାଠା, ଗୁଡ଼ ବରା, ପାପଟୀ, ବାରଗୁଲିଆ, ଅଟକାଳି, ମହୁଫେଣା, ରସବରା ଆଦି ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଯାହା ଆଜି ପୃଥିବୀର କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ଆଦୃତ ହେଉଛି । ଜଂଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ ବୃକ୍ଷର ରସ ଓ ଫଳକୁ ନେଇ ଏ ଅଂଚଳରେ ତିଆରି କରାଯାଏ ‘ସରସତିଆ’ ଓ ‘ଗନ୍ଧାରୀ ପାଠା’ ଯାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ।

ମାନବ ସଭ୍ୟତାକୁ ଏ ଅଂଚଳର ବିଶେଷ ଦାନ ହେଉଛି ‘ବାନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର’ ଯାହାକୁ ଜଂଗଲରେ ‘Tie and Dye’ ଏବଂ ହିନ୍ଦିରେ ‘ଜକଡ୍’ କୁହାଯାଏ । ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ଯଥା ତାନ, ଜାପାନ, ଜର୍ମେନିଆ, ମାଲେସିଆ ଆଦି ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । ମାତ୍ର କୋସଳାଞ୍ଚଳ ବିଶେଷତଃ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର, ଓ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ବାନ୍ଧବସ୍ତ୍ରକୁ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବୋଲି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରର ଗବେଷକମାନେ ମତ ଦାନ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ହେଲେ

କାଳିଫର୍ଣ୍ଣିଆର କୋଆନା ଉଲ୍ଲିୟମ୍‌ସ୍, ସୁଇଜରଲାଣ୍ଡର ମିସ୍ ପ୍ରିସ୍କା ଏବଂ ଜାପାନର ଗବେଷକ ସତୋମ୍‌କୋତୋ । କୌଣସି ବସ୍ତ୍ରର ଦାମ୍, ସ୍ଥାୟୀତ୍ୱ, ଆରାମ ଓ କଳାତ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ତାର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇ ଥାଏ । ସେ ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କୋସଲାଞ୍ଚଲର ବାନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ଦୃଢ଼ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ମତ । ସବୁଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କଥା ହେଲା କୋସଲାଞ୍ଚଲର ବାନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର ପୃଥିବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବସ୍ତ୍ର କେବଳ ନୁହେଁ ଅପରନ୍ତୁ ଏହି କଳାତ୍ମକ ବୟନ କଳାର ସୃଜନ ଭୂମି ହେଉଛି କୋସଲାଞ୍ଚଲ । ବୟନ କଳା (ବାନ୍ଧ) ର ଚେର ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇ ଗବେଷକ ମାନେ ଅଜଗା ଏଲୋରା ର ଚିତ୍ର ଶିଳ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛନ୍ତି ଯେଉଁ ଚିତ୍ରକଳା ହେଉଛି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀର । ତାହା ପୂର୍ବରୁ ଏ ଅଂଚଳରେ ସେହି ବାନ୍ଧ ଓ ରଂଗ ବୟନ କଳାର ଆବିଷ୍କାର ହୋଇ ସାରିଥିଲା ଯାହାର ପ୍ରମାଣ ଏ ଅଂଚଳର ହଜାର ହଜାର ବୟନ ଶିଳ୍ପୀ ଆଜି ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଯାହାର ପ୍ରମାଣ ଏ ଅଂଚଳର ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରରେ ଥିବା ମୂର୍ତ୍ତୀମାନଙ୍କରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ । ସେହି ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗରୁ ଏ ଅଂଚଳର ବୟନ ଶିଳ୍ପୀ ମାନଙ୍କ ରକ୍ତରେ ସେ ବୟନ କଳା ରଂଜିତ ହୋଇ ରହିଛି ଯାହା ବଂଶାନୁକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଜୀବିକାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି ।

ବାସତ୍ୟେ ଶେଷକୁ କୋସଲବାସୀଙ୍କ ଦାନ ଅତୁଳନୀୟ । ଯେତେବେଳେ ସିମେଣ୍ଟ, ଲୁହାଛତ ଆଦି ନଥିଲା ସେତେବେଳେ ଲୋକେ ମାଟି ତାଳ ଘରହିଁ ତିଆରି କରୁଥିଲେ । ମାଟି ତାଳ ନଡ଼ା ବା ଛଣ ଛପର ଘରକୁ ‘ଡବାଘର’ ତିଆରି ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଉନ୍ନତ

ପରିକଳ୍ପନା ଦେଲେ ପ୍ରଥମେ ଏ ଅଂଚଳର ଅଧିବାସୀ । ଜଂଗଲ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କାଠ, ବାଉଁଶ ଆଦି ଏ ଅଂଚଳରେ ଅଧିକ ମିଳୁ ଥିବାରୁ ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି କିପରି ଏକ ‘ଝେଦର ପୁଫ୍’ ଘର ତିଆରି ହୋଇ ପାରିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଥମେ ଗବେଷଣା କରି ଏ ଅଂଚଳ ଅଧିବାସୀ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯାହାର ନିଖୁଣ ନମୁନା ହେଲା ଡବାଘର ଅର୍ଥାତ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ଫ୍ଲୋର୍ ଉପରେ ଯେଉଁ ଘର ହେଉଥିଲା ତାହାର ଛାତ ହେଉଥିଲା କାଠ ପଟା ବା ବାଉଁଶ ଉପରେ ମାଟି ଦେଇ ଏବଂ ତାଉପରେ ପୁଣି ନଡ଼ା ବା ଛଣର ଛାତ ହେଉଥିଲା । ଏହି ‘ଡବା ଘର’ ପରିକଳ୍ପନା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷ ଖରା, ବର୍ଷା, ଶୀତ ସବୁ ରତ୍ନରେ ସୁଖ, ସୁବିଧା ଓ ଆରାମରେ ବସବାସ କରି ପାରିଲା । ଯେତେବେଳେ ବିଜୁଳୀ ପଂଖା, କୁଲର ବା ଏସି ନ ଥିଲା ସେତେବେଳେ ଏହି ଡବାଘର ଅନ୍ତେବାସୀମାନଙ୍କୁ ଶୀତଳତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲା । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ଏହି ଡବା ଘର ଲୋକଙ୍କୁ ନିଆଁ ପାଣି ଓ ଶୀତରୁ ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ନିଜ ଉପଲବ୍ଧିରୁ ଲେଖକ ଏ କଥା କହୁଛନ୍ତି କାରଣ ତାଙ୍କ ନିଜ ଘର ଏ ପ୍ରକାର ଏକ ଡବା ଘର ଯାହା ଆଜିବି ଶହେ ବର୍ଷ ପରେ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି । ପାଠକମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେବା ସକାଶେ ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତତ୍ତ୍ୱର ଏଠାରେ ଅବତାରଣା କରୁଛି । ନିକଟ ଅତୀତରେ ଗୁଜରାଟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭୂମିକଂପ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଭୂ-କଂପରେ ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ମରିଗଲେ ଏବଂ ଅସଂଖ୍ୟ ପକ୍ୱାଘର ତାସପତା ସଦୃଶ ଭାଙ୍ଗି ଚୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ଦୂରଦର୍ଶନରେ କେତେକ ମାଟିତାଳ ଘର ଦେଖାଉଥିଲା ଯାହାର କାନ୍ଥରେ କୌଣସି

ଠାରେ ସାମାନ୍ୟ ଫାଟଟିଏ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଏହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ । ଏ ଘଟଣା ସହିତ ପ୍ରକୃତିର ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିଛି । ଯେଉଁ ଜିନିଷ ଯେତେ ପ୍ରାକୃତିକ ତାହା ସେତେ ମଙ୍ଗଳଦାୟକ ଠିକ୍ ଯେପରି ଆମ ଅଂଚଳର ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଓ ଡବାଘର ତଥା ବାନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର ଯାହା ଆଗରୁ ମୋଟା ସୂତାରେ ତିଆରି ହେଉଥିଲା । ବୈଜ୍ଞାନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ମତରେ ପୃଥିବୀର ଶୀତଳତମ ଏପରିକି ସାଲବେରିଆ ଅଂଚଳରେ ମଧ୍ୟ ମୋଟା ସୂତାର ପୋଷାକ ଅଧିକ ଆରାମଦାୟକ । ସେଥିପାଇଁ ଏ ଅଂଚଳର ଗଣ୍ଡା ଚାଦର ଓ କପଡ଼ାର ଚାହିଦା ବେଶୀ ଥିଲା ଯାହାର ଏବେ ଆବଶ୍ୟକତା ଉପଲବ୍ଧି ହେଉଛି ।

ଏବେ ଦେଖିବା ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତିକୁ ଏ ଅଂଚଳର ଦାନ କେତେ ? କୋସଲବାସୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ହେଉଛି କୋସଲି । ଏହି କୋସଲି ଭାଷା ରାମରାଜ୍ୟ ବା ରାମାୟଣ ଯୁଗରୁ ଚଳି ଆସିଛି । ଏହାର ପ୍ରାଚୀନତା ସକାଶେ ଏହି ଭାଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମୃଦ୍ଧ । ଏହି ଭାଷାର ସଂପର୍କ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ସହିତ ଏବଂ ପଡୋଶୀ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ, ବଙ୍ଗାଳୀ, ଲରିଆ ଓ ହିନ୍ଦି ସହିତ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଉନ୍ନତ ଭାଷାରୂପେ ‘ଇଂରାଜୀ ଭାଷାକୁ’ ଗଣନା କରାଯାଏ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ନିଜ ଲିପି ନାହିଁ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ‘ରୋମାନ’ ଲିପିରେ ଲେଖାଯାଏ ଠିକ୍ ଯେପରି ହିନ୍ଦି ଭାଷା ଲେଖାଯାଏ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ । ତେଣୁ ମାତୃଭାଷା ସଂପର୍କିତ ଜନଗଣନାରେ ଭାରତ ସରକାର ନିଜ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଏ କଥା ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଥମେ ନିଜ

ମାଙ୍କ ଠାରୁ ଯେଉଁଭାଷା ଶୁଣିଥିବେ ତାହା ହେବ ତାଙ୍କ ମାତୃଭାଷା । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ କୋସଲବାସୀ ଭାଇଭଉଣୀ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ମାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ‘ମା’ ଓ ‘ବା’ ବୋଲିବାପାଇଁ ଶିଖି ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମା ମାନେ ବୋଉ କିମ୍ବା ବାପା ବୋଲି ଶିଖାଇ ନ ଥାନ୍ତି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟି କୋଶରୁ କୋସଲବାସୀ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ହେଉଛି କୋସଲି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ନୁହେଁ । ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଏ କଥା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ କୌଣସି ‘ମାତୃଭାଷା’ ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲିପି ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଅପର ପକ୍ଷରେ ଯଦି କୌଣସି ଅଂଚଳରେ କୌଣସି ଭାଷାକୁ ମାତୃଭାଷାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେବା ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଉଛି ତେବେ ଜନଗଣନାକାରୀ ସେହି ଭାଷାକୁ ଜନଗଣନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଦର୍ଜ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏ ଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶର କାରଣ ହେଲା ଯଦି ଗୋଟିଏ ଅଂଚଳର ମାତୃଭାଷା ମରିଯାଏ ତେବେ ସେ ଅଂଚଳର ମାତୃ ସଂସ୍କୃତିର ମଧ୍ୟ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ । ତେବେ କେସଲ ଅଂଚଳର ମାତୃ ସଂସ୍କୃତି ସଂପର୍କରେ ବିଶଦ ଆଲୋଚନା କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଉ ଥରେ ଏ ଅଂଚଳର ଭାଷା ଉପରେ ଚିକିତ୍ସା ବିହୀନ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇ ଦେବା । ଏ ଭାଷା ଯେହେତୁ କୋସଲ ବାସୀଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ଅଟେ ଏବଂ କୋସଲ କହିଲେ ଯେହେତୁ ଆମେ ପୌରାଣିକ ଓ ଐତିହାସିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ବିରାଟ ଭୂଖଣ୍ଡକୁ ବୁଝିଥାଉଁ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ “କୋସଲି ଭାଷା” କହିଲେ ତାହା ଅଧିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଓ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବବୋଲି ମନେ ହୁଏ । ଗବେଷକ, ଲେଖକ, ସାହିତ୍ୟିକ, ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଭାଷାକୁ ଏକ

ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷା ନୁହେଁ ବରଂ ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାର ମାନ୍ୟତା ସାମ୍ବିଧାନିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସକାଶେ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଗ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗତ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରୟାଗଦତ୍ତ ଯୋଷୀ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦ୍ୟାବାଚସ୍ପତି ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଡଃ ଶ୍ରୀନିବାସ ଉଦ୍‌ଗାତା ପ୍ରମୁଖ । ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଯେ କୌଣସି ନାମ ଦେଲେ ତାହା ବାସିବ । ତେଣୁ କୋସଲି ଭାଷାର ଯେ କୌଣସି ନାଁ ଦେଲେ ତାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ, ଗାରିମା ନଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ତେବେ ନାମ ର ସହିତ କାମର ସଂପର୍କ ରହିଲେ ଅଧିକ ଉତ୍ତମ । ଏବେ ଦେଖାଯାଉ କୋସଲି ଭାଷାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ କେତେ ?

ଭାବର ପରିପ୍ରକାଶ ସକାଶେ ଭାଷା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବର ପ୍ରକାଶ ସକାଶେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଶବ୍ଦ ଅଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମୁଁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ଜଣେ ଛାତ୍ର । ମୋର କିନ୍ତୁ ମନେ ହୁଏ ଯେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଅପେକ୍ଷା କୋସଲି ଭାଷାର ଶବ୍ଦ ଭଣ୍ଡାର ଅଧିକ ସମୃଦ୍ଧ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ବାଡ଼ିର ଇଂରାଜୀ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ହେଉଛି ଷ୍ଟିକ୍ (stick) । ଚେମ୍ବର୍ସ ଓ ଅକ୍ସଫୋର୍ଡ୍ ଆଭିଧାନରେ ଲାଠିର ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ପୃଥିବୀର ଅନେକ ବାହାରୁ ଶବ୍ଦଯୁକ୍ତ ନେଇ ନିଜକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିଛି । ଏହା ସତ । ଯେପରି ଭାରତୀୟ ଭାଷା ମଗର ବା କୁମ୍ଭୀରକୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ ସ୍ଥାନିତ କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଭାବପ୍ରକାଶ ସକାଶେ କୋସଲି ଭାଷାର ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଭାଷାରେ ଗୋଟିଏ ବାଡ଼ିର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୟୋଗ ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ଅଛି । ଯଥା :- ଲେଦା, ଲାବଡ଼,

ଲାଠି, ବାଡ଼ି, ଛାଟ, ପାଚେନ, ବେଡ଼, ଠେଙ୍ଗା ଜତ୍ୟାଦି । ଲେଦା ହେଉଛି ଲେତି ଅର୍ଥାତ୍ ପାଚିଲା ଆମ୍ବ ଝାଡ଼ିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଏକ ହାତିକିଆ ବାଡ଼ି । ଯାହାକୁ ଠିକ୍ ବାବେ ସୁତୁରେଇ ମାରିଲେ ଠିକ୍ ଲେତି (ପାଚିଲା ଆମ୍ବ) ଗଛରୁ ପଡ଼ିବ । ଠିକ୍ ସେମିତି ଲେଦାରୁ ଟିକିଏ ବଡ଼ ବାଡ଼ିକୁ ଲାବଡ଼ କୁହାଯାଏ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଜଣେ ପଲେଇ ଯାଉଥିବା ଅପରାଧକୁ ଦୂରରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମରାଯାଏ । ଛାଟ ବା ବେଡ଼ ହେଉଛି ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ବା ଛୋଟ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଶୃଙ୍ଖଳିତ କରିବା ପାଇଁ ସବୁ ବାଡ଼ି ଯାହା ଏବେ ବେଆଇନ୍ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଏବେ ସ୍କୁଲ ଘର ସବୁ ହୋଇଗଲାଣି ଦଣ୍ଡମୁକ୍ତ ଅଂଚଳ । ପୁରୁଣା କାଳିଆ ହୋଇ ଗଲାଣି “Spare the rod and spoil the child” ଆଉ ଗୋଟିଏ କୋସଲି ଶବ୍ଦ ହେଉଛି ‘ମାଇଝି’ । ‘ମାଇଝି’ ଅର୍ଥ ସ୍ତ୍ରୀ ବା ମହିଳା । ଏହି ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ‘ମାଇଝି’ ରେ ଅଛି ମା, ‘ଇ’ ମାନେ ସ୍ତ୍ରୀ ବା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ‘ଝି’ ମାନେ ଝିଅ । ବାସ୍ତବରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଜାତିକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଏକ ଚମତ୍କାର ଶବ୍ଦଟିଏ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ପାଚିଲା ଆମ୍ବକୁ Ripe Mango କୁହାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ତାହାକୁ ପ୍ରକାଶ କରି ହୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କୋସଲି ଭାଷାରେ ପାଚିଲା ଆମ୍ବକୁ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ‘ଲେତି’ କୁହାଯାଏ । ଏମିତି ଶହ ଶହ ଶବ୍ଦ ଅଛି ଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ କୋସଲି ଭାଷାରେ ଯାହା ଅନ୍ୟ ଭାଷା ଏପରିକି ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।

(ଅବଶିଷ୍ଟ ଆସନ୍ତା ସଂଖ୍ୟାରେ)

କୋଶଲି ଏକତା ମଞ୍ଚ

ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ-୯୪୩୭୩୩୦୦୩୯

କୋଶଳାଞ୍ଚଳର ଦୁଃଖ : ଅସହମତି ଓ ଅସହଯୋଗ

ଶ୍ରୀ ନାମୟଙ୍କ ମିଶ୍ର

ବିଶାଳ କୁଶାବର୍ତ୍ତର ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟ ଭାରତ ସମେତ ବିନ୍ଧ୍ୟାଚରୀ ଓ ମହାକାନ୍ତାର ଆଦି ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ବିଶାଳ ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା । କ୍ରମେ ତାହା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନର ଛତିଶଗଡ଼ କିଛିକାଂଶ ଓ ଅଧୁନା କଥିତ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାରୋପାମାବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଗଲା । କପିଳ ମୁନି ‘କପିଳ ସଂହିତା’ରେ ଏଇ ଭୂଖଣ୍ଡର ପ୍ରାଚୀନତା ଓ ପବିତ୍ରତା ଦର୍ଶାଇ ଲେଖିଲେ କୋଶଳେଷୁ ତ୍ରୟପୁଣ୍ୟାଃ ପୁଣ୍ୟା ଚିତ୍ରୋତ୍ପଳା ନଦୀ । ପୁଣ୍ୟା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପୁରୀ ପ୍ରୋକ୍ତାପୁଣ୍ୟା “ମାର୍ଜାର କେଶରୀ” ।

ଅଯୋଧ୍ୟାର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗସ୍ଥ ମହାବଳେଶ୍ୱର ଠାରୁ ସମଗ୍ର ବିନ୍ଧ୍ୟାଞ୍ଚଳ ଓ ପର୍ବତ ଦ୍ୱାରକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ କାଳକ୍ରମେ ଆଧୁନିକ ଶ୍ରୀପୁର ଠାରୁ ଛତିଶଗଡ଼ରାଜ୍ୟର ବସନା, ସରେଇପାଲି, ବିନ୍ଦ୍ରା ନୁଆଁଗଡ଼ ପୁଲଝର ସହ ଓଡ଼ିଶାର ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳ ବଲାଙ୍ଗିର, ବରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର, ଦେବଗଡ଼, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କଳାହାଣ୍ଡି, ବଉଦ, ସୋନପୁର, କାଶୀପୁର, ନବରଙ୍ଗପୁର, ଆଠମଲ୍ଲିକ, କନ୍ଧମାଳ ଆଦିକୁ ନେଇ କଥିତ ହେଲା ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଗଠିତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳ ଓ ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳ ମିଶି ଚଉଦଟି ଜିଲ୍ଲା ଏବେ କୋଶଳାଞ୍ଚଳ ଭାବେ ପରିଚିତ । ଏହି ସବୁ ଅଂଚଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲା ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମ ଭବିଷ୍ୟତର ଆକାଂକ୍ଷା ନେଇ । ମାତ୍ର ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଏହି ଅଂଚଳ ଚଉଷଠି

ବର୍ଷ ହେଲା ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାର ଗୁଡ଼ିକର ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର ନୀତି ଯୋଗୁଁ ଏକ ଉପନିବେଶିକ ଶୋଷଣର ଶୀକାର ହୋଇ ଆସିଅଛି । କୋଶଳାଞ୍ଚଳର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ଭାବେ ପରିଚିତ । ଏହି ଅଂଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଆୟକାରୀ ଖଣି, ଖାଦାନ, ନଦୀ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ସଂପଦ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହାକୁ ନିର୍ବିଚାରରେ ଶୋଷଣକରି ଉପକୂଳ ଅଂଚଳ ଉନ୍ନୟନରେ ଲଗାଯାଉଛି । କୃଷିର ଉନ୍ନତି ବା କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନକରି ବିପଦ ଜନକ ଗୁଳିଗୋଳା କାରଖାନା, ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରାଦି ସ୍ଥାପନ କରି ଉର୍ବର ଚାଷଜମି ରୁ ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ଭିତାମାଟିରୁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ କରି ବାରଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଅଛି । ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଶିକ୍ଷକ ନାହାନ୍ତି । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା କର୍ମଚାରୀ ବିନା ଠପ୍ ହୋଇଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟ ପାଇବାକୁ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚ ନାହିଁ । ଲୋକେ ଫିକିଆରେ କଟକ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦଉଡ଼ି ଏଠି ଟ. ୧୦୦/- ଟ. ୨୦୦/- ରେ ହେବାକାମ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ହଜାରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟହେଉଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ସେଠାକାର କେହି ବୋର୍ଡ଼ ନାଆଁରେ ହାଇକୋର୍ଟରେ ଟ. ୨୦୦/-କା ମାତ୍ର ଓକିଲ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେଇ କେଶ୍‌ଟିଏ କରିପାରୁଥିବା ବେଳେ ଏଞ୍ଚଳର ଲୋକଟିଏ ସେଠାକୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟତମ ତିନି ଚାରିଦିନ ରହି ଖର୍ଚ୍ଚକରିବ ଅନ୍ୟତମ ଟ. ୫୦୦୦/- । ପୁଣି ସେଠାକାର ଓକିଲ ପୁରୀପଥା ପଶ୍ଚିମାୟାତ୍ରାକୁ ଲୁଟିବା ଭଳି ଏଠାକାର ମହକିଲକୁ ଲୁଟି

ଚାଲନ୍ତି । ସର୍ବନିମ୍ନ ଓକିଲ ଫି ଟ. ୫୦୦୦/- ନଦେଲେ କାରଜ ଛୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଯଦି ବି କେଶ୍‌ ହୁଏ ଥରକୁ ଥର ଟଙ୍କା ନଦେଲେ ନ ଦଉଡ଼ିଲେ ସେ କେଶ୍‌ର ପତ୍ତା ମିଳେନାହିଁ । ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରୋକ୍ତ ମତେ ଟ. ୧୦୦୦/- ଉପରେ ଆଉ ୨/୩ ଥର କୁ ଟ. ୩୦,୦୦୦/- ଉପରି ୪୦/୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ଏଠାକାର ମହକିଲକୁ ଅଥଚ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଟ. ୨୦୦/- ଉପରେ କିଛି ଅର୍ଥାତ୍ ସର୍ବମୋଟ ଟ. ୫୦୦/ଟଙ୍କାରେ ସେଠାକାର ମହକିଲ ନ୍ୟାୟପାଏ । ଏଠାକାର ମହକିଲ ଏଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁଳ କେଶ୍‌ କରି ନପାରି ନିଜ ମୌଳିକ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହେ । ଆମେ ନିଜେ ଜଣେ ଭୁକ୍ତଭୋଗୀ । ନାତୁଣୀର ହାଲସୁଲ ପରୀକ୍ଷାର ଉତ୍ତର ପୁସ୍ତକ ପୁନର୍ଯାଚ ପାଇଁ ହାଇକୋର୍ଟରେ କେଶ୍‌ କରିବାକୁ ଜଣେ ଓକିଲକୁ ଟ. ୩୦୦୦/- ରେ ପଚାଇ ପଇସା ଦେଇ ଆସିଲୁଁ । ଓକିଲକୁ ଘରକୁ ଆସି ଫୋନ୍ କଲୁଁ । ସେକେଶ୍‌ କରିଛି କହିଲେ । ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ସେ କିଛି କରିନାହାନ୍ତି । ପଇସା ଖାଇଦେଇଛନ୍ତି । ସର୍ବସାଧାରଣ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଜବର ଦଖଲ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ନିମ୍ନ କୋର୍ଟର ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକରି ଦଶ ବର୍ଷ ଯାଏ ପ୍ରଶାସନ ପକେଇ ରଖିବାର ହାଇକୋର୍ଟ ଚାଲୁଁ ଜଣେ ଧଳ ବୋଲି ନାମଯାଦା ଓକିଲଙ୍କ ପାଖକୁ । ଯିବା ଆସିବା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲୁଁ ୪/୫ ହଜାର ଟଙ୍କା, ଲଞ୍ଜରେ ରହି ହୋଟେଲରେ ଖାଇ ଓକିଲ ମହାଶୟ ମଧୁର କହି ଟ. ୩୦୦୦/- ଫିକ୍ ଦେଲେ କେଶ୍‌ କରି

ଅର୍ଥର କରାଇ ଦେବେ ବୋଲିବାରୁ ତିନି ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ ଆସିଲୁ । ସେ ମହାଶୟ କେଶ୍ ତ କଲେ ମାତ୍ର ପରେ ଆଚେଷ୍ଟ କଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତ ହୋଇ ଦଉଡ଼ି ବୁଝିବାରେ ତାଙ୍କ ମୋହରିର କହିଲା, ବାବୁଙ୍କ ଦେଖା ମିଳିବ ନାହିଁ । ଟ. ୫୦୦୦/-ଙ୍କା ଆଣ, ବୁଝିବା । ବାଃ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ମାମଲାରେ ଏତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଆସିବ କେଉଁଠୁ ? କେଶ୍ ସେପରି ପଡ଼ିରହି ଯା ହେବା ହେଲା । ଆଉ ଏକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ମାମଲାରେ ଆଉ ଜଣେ ହାଇକୋର୍ଟ ଓକିଲଙ୍କୁ ଟ. ୩୦୦୦/-ଙ୍କା ଫିଜ୍ ଦେଲୁ । ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତ ହୋଇ ଦଉଡ଼ିଲୁ । ସେ କେଶ୍ କଲେ ବୋଲି ଶୁଣିଲୁ । ପୁଣି ନାନା ଆକାରେ ଆଉ ତିନି ହଜାର ଦେଲୁ । ୩ ଥର ଦଉଡ଼ାଖର୍ଚ୍ଚ ଟ. ୧୨୦୦୦/- ଓକିଲ ଟ. ୬୦୦୦/- ମୋଟ ଟ. ୧୮୦୦୦/- ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବି କିଛି ପ୍ରତିକାର ପାଇଲି ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ସେ ଓକିଲ ବିଚରାବି ଗଲେ ଦେଖାଦେଲେ ନାହିଁ ଅଥବା ଫୋନ୍‌କଲେ କାଟି ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ସଚିବାଳୟ, ସ୍ୱାଗତ୍ ଆଦି ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସବୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଅଛି । କଟକର ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଗୁଡ଼ିଏ ସରକାରୀ ବେସରକାରୀ ମେଡ଼ିକାଲ ଓ ଇନ୍‌ଜିନିଅରିଂ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଏମ୍‌ସ୍ ଭଳି ନୂତନ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାକୁ ନଦେଇ ସେଠାରେ ହିଁ ରଖାଗଲା । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ବୁର୍ଲା ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜକୁ ସାଉନ୍‌ବୋର୍ଡ଼ କରିଦିଆଗଲା । କାରଣ ଶିକ୍ଷକ ଡାକ୍ତରଗଣ ଦରମା ନିଅନ୍ତି ଏଇଠୁ ମାତ୍ର ଡେପୁଟିସେନ୍‌ନରେ କାମ କରନ୍ତି ସେଆଡେ । ଡାକ୍ତର ନାହିଁ, ଯନ୍ତ୍ର ପାତି ନାହିଁ । ରୋଗୀ ସେବା ୦୯ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ରୋଗୀ ଦଉଡ଼ୁଛନ୍ତି

କଟକ, ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ପ୍ରାଇଭେଟ ଟିକିସ୍ ପାଇଁ, ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ଏଠାରୁ ଅନେକ ଲୋକ ସେଆଡକୁ ଦଉଡ଼ୁଥିବାରୁ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ହୋଟେଲ ଶିଳ୍ପ ଠାରୁ ବରାବାଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଚୁର ଆୟ କରନ୍ତି ଅଥଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ପିଲାଙ୍କୁ ବେକାର ହୋଇ ଦରିଦ୍ର ପକ୍ଷୀର ଜପିବାକୁ ହେଉଛି । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ନରହି ରହିଛି ସେଇଠି । KBK ଯୋଜନାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସେ ଅଂଚଳରେ ବାତ୍ୟାକେନ୍ଦ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରାଘାତ ନିର୍ମାଣ ହେଉଛି । ଏସବୁ ଅବିଚାର ଯୋଗୁଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ଦୈନିକ ୧୨ ଟଙ୍କା ବିନାହିଁ । ଚାରିଆଡେ ଭୋକର ଭୁରୋଳ, ଅନାହାର ମୃତ୍ୟୁ, ଦାଦନ ସମସ୍ୟା, ପିଲାବିକ୍ରୀ, ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଲାଗି ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଶୋଷଣର ଦାନବିକ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ କୋଶଳାଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ କେତୋଟି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦାବା ଉଠିଛି ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଶଳ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ ପ୍ରମୁଖତମ ଓ ପରେ ପରେ ଆସେ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚ ସ୍ଥାପନ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ବଲାଙ୍ଗିର ରେଳପଥ ନିର୍ମାଣ, ବିକାଶ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, କୃଷି ଉନ୍ନୟନ ବନାମ ଶିଳ୍ପପତିଙ୍କର ଜଳ ଶୋଷଣ, ଲୋଓର ସୁକତେଲ ପ୍ରକଳ୍ପ, ରେଳଡବା କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ, ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ ତଥା ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ, ସବୁ ଉପକୂଳିଆ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏଡ଼ାଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆମର ଜନ ପ୍ରତିନିଧି ଗଣ ହାଁଜା ! ହାଁଜା କରି ଚାଲିଛନ୍ତି; ଆଉ ଜନତା କାହା ସହିତ କାର ତାଳମେଳ ନାହିଁ । ସହଯୋଗ କିମ୍ବା ସହମତି ନାହିଁ । ଏଠାକାର ଲୋକେ କେଉଁ ବୁର୍ଜରେ ଖାଲିଫାକର ଅସମ୍ମାନ ହେଲା ବୋଲି ଖିଲାପତ

ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି ସିନା, ନିଜ ଅଂଚଳ ନିଜ ମାଆ ମାଟିର ଅସମ୍ମାନ ହେଲେ, ଉପେକ୍ଷା ହେଲେ ବାହାର କି ଯାଏ ? ନୀତିରେ ଝୁଲୁ ଆଆନ୍ତି, ଏବଂ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବି ଆଂଚଳିକ ‘ଜସ୍ତୁ’ ଉପରେ ଏକମତ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ନିମ୍ନରୁ ଏହାସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ।

ସକଳ ପ୍ରକାରର ଶୋଷଣ, ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଓ ଅସମ୍ମାନ ତଥା ଉପେକ୍ଷାର ଏକମାତ୍ର ଔଷଧ ହେଉଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଶଳ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ, ମାତ୍ର ଏହି ସାର୍ବଜନୀନ ଚେତନାକୁ ଆପଣାର ଅନ୍ତଃ କରଣରେ ସମସ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଜନ ପ୍ରତିନିଧି ଗଣ କହୁଛନ୍ତି କୋଶଳ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କଲେ ଏଇ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ନେତାଙ୍କର ଭାଉ ବଢ଼ିବ, ସେମାନେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହେବେ । ଆମେ ପଛରେ ପଡ଼ିଯିବୁ । ଆରେ ଭାଇ ! ଦେଉଳତ ତୋଳା ହୋଇନାହିଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉତ୍ସବରେ ଆରିଷା ହେବ କି କାକରା ହେବ କିଏ ଜାଣେ ? ଯଦି ସେଭଳି ବି ଭାବନା ଆସୁଛି, ଆସବୁ ଆପଣାବି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ହୋଇ ନେତା ହୁଅନ୍ତୁ । ବୁନିୟାଦୀନେତା ବୋଲିତ କୋଶଳ ରାଜ୍ୟରେ ଆପଣ ଉଇ ମାନଙ୍କୁ ଟପି ବଡ଼ ମନ୍ତ୍ରୀ ଟାଏ ହେବାର ବାଟ ଖୋଲାଅଛି । ତେଲେଙ୍ଗାନା ଅଂଚଳର ଜନ ପ୍ରତିନିଧି ଦଳମତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତେଲେଙ୍ଗାନା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ସରକାରୀ ପଦ ଓ ସୁବିଧାରୁ ସମୂହ ଲକ୍ଷ୍ୟତା ଦେଇ କିପରି ଲଢ଼ୁଛନ୍ତି ଦେଖୁଛନ୍ତି ! ଇତିହାସ କହେ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ସ୍ୱାଧିନତା ସଂଗ୍ରାମ ବେଳେ ସାରା ଭାରତରେ ପ୍ରଥମ କରି ଲୋକେ ସମ୍ବଲପୁର ଅଂଚଳରେ ସୁଲ କଲେଜ ଓ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ ବର୍ଜନ

କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କପରେ କଳିକତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଏଇ ବର୍ଜନ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଗର୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଠାରେ ହୋଇଥିଲା ଏଠି ସମ୍ବଲପୁର ଅଂଚଳ କହିଲେ ପ୍ରାୟ ସମଗ୍ର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବୁଝାଏ । କାରଣ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରୁ ଆନାତ ସେ ବେଳର ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଆଧୁନିକ ବଲାଙ୍ଗିର, ବରଗଡ଼, କଳାହାଣ୍ଡି, ନୂଆପଡ଼ା, ସୋନପୁର ଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ଦେବଗଡ଼, ଗାଙ୍ଗପୁର, ବାମଣ୍ଡା, ଆଦି ବିସ୍ତୃତ ଅଂଚଳକୁ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ, ସର୍ବପଦତ୍ୟାଗୀ ଥିଲେ ଏଠାକାର ଲୋକେ । ଏମାଟିର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ, ବିର୍ସା ମୁଣ୍ଡା, ରେଣୋମାଝୀ, ଚକରା ବିଶୋଇ, କପୁରଜି ନାଏକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସମରର ତେଜାୟାନ ସହାୟ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତ ଅସଂଖ୍ୟ ନରନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଝାସଦେଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆଣିଥିଲେ । ଆଉ ଏବେ, ଏ ଲୋକେ କହୁଛନ୍ତି କଣ ? ଲୋକପ୍ରତିନିଧିଗଣ କାହିଁକି ଅସହଯୋଗୀ ? ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଶଳରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଅସହମତି କାହିଁକି ? ଆମ ଛୁଆପିଲାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆପଣ ଉପଲବ୍ଧି କରୁ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ?

ରାଜ୍ୟ ଗଠନରେ ଯେଉଁଭଳି ଜନ ନେତା ବିଭାଜିତ ଜନତା ନିଷ୍ଠୁହ ଓ ଉଦାସୀନ ଠିକ୍ ସେଇ ଭଳି ବିଭାଜନ, ଅସହମତି ଓ ଅସହଯୋଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଏ ଅଂଚଳର ସମସ୍ତ ଅଧିବାସୀ କହୁଛନ୍ତି - ଆମଭାଷା ସୁପ୍ରାଚୀନ, ସୁମଧୁର ଓ ଐତିହ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ୍ତ ଭାଷା । ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁସୂଚୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ କରାଯାଉ ଓ ଆମର

ମାତୃଭାଷାର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଚାହାଁନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏଭାଷାର ନାମକ'ଣ ? ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିଲେ କେତେକେ ଦାବୀ କରନ୍ତି 'ସମ୍ବଲପୁରୀ' ଅନ୍ୟମାନେ କହନ୍ତି 'କୋଶଳୀ' ବିଶାଳ କୋଶଳ ରାଜ୍ୟର ଭାଷା 'କୋଶଳୀ' ହେବକି ସମ୍ବଲପୁର ସହରଟି ନାଁନେଇ 'ସମ୍ବଲପୁରୀ' ହେବ ? ସେହିପରି ଏହି ଭାଷାର ଲିପି କଥା ଆସିଲେ କିଏ କହେ ଓଡ଼ିଆ ଲିପି ଥାଉ, ଅନ୍ୟ କେହି ଦେବନାଗରି ବା ଆଗକୁ ଯାଇ ରୋମାନ ଲିପି ଆସୁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି । ପ୍ରଚଳିତ ତଥ୍ୟକଥୁତ ଓଡ଼ିଆ ଲିପି ଉତ୍କଳର ଲିପି ନୁହେଁ । ଏହା କୋଶଳରେ ପୁଷ୍ପ ଲିପିରୁ ବିକଶିତ କୋଶଳୀ ଲିପି ଅଟେ । ଏହାର ନିଦର୍ଶନ ନରସିଂହନାଥରୁ ପାଇ ଐତିହାସିକ କେଦାରନାଥ ମହାପାତ୍ର ଏହାକୁ "କୋଶଳୋକ୍ତଳ" ଲିପି ବୋଲି ନାମିତ କରିଥିଲେ । କୋଶଳ ନରପତି ଗଣ ଉତ୍କଳ ଜୟ କରି ସେଠାରେ ଶାସନ କରୁଥିବା ବେଳେ ଏଇ ଲିପିର ପୂର୍ବ ରୂପ ଯାଇଥିଲା କହିଲେ କିଏ ବୁଝୁଛି ? ସେ ଭଳି ଓଡ଼ିଆ ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଯାଇ କେତେକ ସଂସ୍କୃତ ତତ୍ତ୍ୱସମ ଶବ୍ଦକୁ ବର୍ଜିତ କରି ବିକୃତ ରୂପରେ ଲେଖୁଛନ୍ତି ତ କେତେକେ ଏପରି ନକରି ଲେଖୁଛନ୍ତି, ଚିତ୍ରା କରନ୍ତୁତ ! ଏପରି ମତାନ୍ତର ଅସହମତି ଥିବା ଭାଷାକୁ କିଏ ସଂବିଧାନର ଅନ୍ଧମ ସୂଚୀରେ ସ୍ଥାନ ଦେବ କି ? ତେଣୁ ସହମତି ଓ ସହଯୋଗରେ ସୁଧାର ଆଣାଯାଉ ।

ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ :- ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ସମସ୍ତେ ଚାହାଁନ୍ତି ବିକାଶ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ରେ ରହୁ ମାତ୍ର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଟି

ତାଙ୍କର ଜିଲ୍ଲାରେହିଁ ହେଉ । ଏପ୍ରକାରର ଅସହମତି ଓ ବିଭାଜନର ସୁବିଧା ନେଇ ଉପକୂଳିଆ ସରକାର ସେହି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଟିକୁ ତାଙ୍କ ଅଧଃସ୍ଥାନ ଡାକଘର ଟିଏ କରି ପୂର୍ବ ଓଡ଼ିଶାରେ ବସାଇ ରଖୁଛନ୍ତି ଏଥିରେ ବିଚିତ୍ରତା କଣ ?

ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚ :- ସମଗ୍ର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ତରର କାମ୍ୟ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସମ୍ବଲପୁର ବାସୀ ଓକିଲ କହିଲେ ସମ୍ବଲପୁରରେ ସ୍ଥାପିତ ହେଉ । ବଲାଙ୍ଗିର ବାସୀ କହିଲେ ଉହଁ ! ଇଂରେଜ ସରକାର ଅମଳରୁ ବଲାଙ୍ଗିରରେ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚ ଥିଲା ଏଣୁ ଯଦି ହେବ ବଲାଙ୍ଗିରରେ ହେଉ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାର ଓକିଲ ସମାଜ ସମନ୍ୱୟ ଆଣିବା ଇଂରୀରେ କହିଲେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ହେଉ ପଛକେ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚଟିଏ ସ୍ଥାପିତ ହେଉ । ଏଭଳି ମତ ବିଭାଜନ ଓ ଟଣାଟଣିର ସୁଯୋଗ ନେଇ କଟକିଆ ଓକିଲ ମାନେ କହିଲେ: ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାକୁ ହାଇକୋର୍ଟ ବେଞ୍ଚଗଲେ ଆମକୁ ବାସି ପାଣିରେ ପତାରିବ କିଏ ? ତେଣୁ ନହେଉ । ଯେହେତୁ ସେଇ କଟକ ଭୂଇଁରେ ତ ହାଇକୋର୍ଟ ରହିଛି । ତେଣୁ କଟକିଆ ଚାପରେ ହାଇକୋର୍ଟି ନାହିଁକଲେ ।

ଖୋର୍ଦ୍ଧା ବଲାଙ୍ଗିର ରେଳପଥ, ବଲାଙ୍ଗିର ଓ କଳାହାଣ୍ଡିରେ ମେଡିକାଲ କଲେଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସୋନପୁର ବା ବରଗଡ଼ରେ ଆଇ ଟି ଆଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଅସହମତି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ସହଯୋଗ ନାହିଁ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଲୋଓର ସୁକତେଲ ପ୍ରକଳ୍ପ କଥା । କାହାରି ଅସହମତି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ, ରାଜ ନୈତିକ ରଂଗ ଦେଇ ଏଇ କୃଷି ଜୀବନ ରେଖାକୁ ଜନ ନେତାଙ୍କର ସହଯୋଗ କାହିଁ ? ଯଦିଓ

ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାର ଏହା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଦାବି । ରେଳଡବା କାରଖାନା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାକୁ କଳାହାଣ୍ଡି ଜନତା ଓ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ରେଳବାଇର ଖାଲି ପଡିଥିବା ବିସ୍ତର ଜମିରେ କଣ୍ଟା ବାଞ୍ଛି ଠାରେ ଏହି କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ବଲାଙ୍ଗିର ଲୋକେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇଲେ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସୁବିଧା ଦେଖି ତାକୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ନିଜ ନିର୍ବାଚନ

ମଣ୍ଡଳୀରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସୀତାବିଞ୍ଜିକୁ ନେଇଗଲେ । ଏଭଳି କୋଶଳାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉନ୍ନୟନ ଓ ଜନମଙ୍ଗଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହମତି ଓ ସହଯୋଗ ଭାବର ଅଭାବ ହେତୁ ପାରମ୍ପରିକ ଏକତା ନଥିବାରୁ କିଛି ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ଏଣୁ ସମସ୍ତେ ସଚେତ ହୁଅନ୍ତୁ । ଆଜିବି ଆସନ୍ତୁ ସମୟ ଅଛି । ପରସ୍ପର ହାତରେ

ହାତ ଦେଇ ସମଗ୍ର କୋଶଳାଞ୍ଚଳ ଏକ ହୋଇ ମାଆ ମାଟି ପାଇଁ ଲଢ଼େଇ କରିବାକୁ, ହକ ହାସଲ କରିବାକୁ । ମନେ ରଖନ୍ତୁ ସେଇ ଇଂରାଜୀ କବି ବାଣୀ- “United we stand, Devided we fall.”
ବରପାଲିପଡ଼ା, ବଲାଙ୍ଗିର,
ମୋ: ୭୭୭୦୦୧

ଶୁଭ ଦୀପାବଳୀ ଉପଲକ୍ଷେ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ...

କୋଶଲ୍ ଚଲର ସାମୁହିକ ଭନୁତି ହେଉ

କୋଶଲ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରୁ କୋଶଲ୍ ରାଏଜରୁ ଜୟେ ହଉ

Ph: 06646 233473

Saheli

The Trend Setter

Readymades, Sarees, Furnishings, Imitation Jewellery
Dharamsala Chowk, BARGARH-768028

କୋଶଲ୍ ବଥା, ବିଚାରଧର୍ମ ମାସିବ ପଡ଼ିବାରୁ ପଡ଼େଲା ବଜର ଭରଣା ହେଲା;

ଆମର ସାମାଜିକ ଭଲଗୁଣାନର ପଡ଼େଲା ପାର୍ବତୀ ଚଢ଼ି ସାପଣା ।

କୋଶଲ୍ ବଥା ଆରୁ କୋଶଲ୍ ସମ୍ବର ବୁଝଇ ମଜର ବାମନା ବରୁଜନ -

Dr. S.K.Pradhan,

Bikram Seva Sadan, Bhukta, M.B.B.S.

Dist- Bargarh - 768028

Ph.(06646)268841 Mob. 9937999331

ଭାଷାର ଥିତି

କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭୋଇ

ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଛି ଚାଲିବା

ଥିଉ ହେବା ଯାକେ ଥିତି

‘ବରନ୍’ କାଟି କେନ୍ ଭାଷା ବଦଳିଛି

ବଦଲୁ ଇ ଭାଷା ନୀତି .... (୧)

ତାକେ ଭି କହେଁସୁ ବଗିଚାଟେ ଯେନ

ଫୁଟେ ଗୁଟେ ଜାତିର ଫୁଲ

ଭିନ୍ ଭିନ୍ ଫୁଲ ଫୁଟଲେ ବଗିଚା

ଲାରସି ଅମୁଲ ମୁଲ .... (୨)

ଅରନ୍ ଆଧାରେ ବରନ୍ ରହେସି

କରମ ଆଧାରେ ଆଶା

ବରନ୍ ର ବଳେ ବରକସ୍ ହେସି

ହଉ ଭି ଯେନ୍ସି ଭାଷା .... (୩)

କିଏ ଯିବା କିଏ ରହେବା ସେ ଲାଗି

କାଏଁକେ ଏଡକି ଫଉ

ଭାଷା ବରକସ୍ ହେଇ ସାରୁ ଆସୋ

ପଛେ ଯେତେ ଯିବା ଯାଉ .... (୪)

ତାଲବିଅ - ଶ ମୁରଧନିଅ - ସ

କାଏଁ ଦୁଷେଁ ହେଲେ ଦୁଷି

ଦନ୍ତିଅ - ସ ଏକେଲା କାଏଁକେ

ଭାଷାଅଁ ରହେବା ବସି .... (୫)

ଦୀରଘ - ଇ ବଳି ଅଁକରାଟେ ଥିଲା

କେନଠାନେ ଗଲା ଗୁପି

ଭେଲକି ଲଗେଇ ହରସ୍ - ଇ କାଏଁକେ

ସବୁଠାନେ ହେବା ଟୁପି .... (୬)

ବଢ଼ା ଲେଖି - ଇ ଲାକେଁ ଲୁକି ଗଲା

ଲେଖିଆ - ଲ କେ ଦେଖୁ

ଅବରଗ୍ୟ - ଯ ବାଟ ବନା ହେଲା

ବରଗ୍ୟ - ଇ ହେଲା ଲେଖୁ .... (୭)

ଦୀରଘ - ଉ ଭି ଦୁଃଖମନା ହେଇ

ଭାଷା ଠାକୁ ଗଲା ଲୁକି

ହରସ୍ - ଉ ଯେ ସବ୍ ଦେଖୁଥିଲା

ସହଜେ ଆସଲା ଭୁକି .... (୮)

ବରନ୍ ଅଁ ଉହେଲେ ଉ - ଇ - ଲ - ସ - ଜ

ଆଗୁଁ କେତେ ଗଲେ ଉଡ଼ି

ଭାଷା କେଭେଁ କହ ଉବାଗର ହେବା

ଚେହେରେଟା ଯିବା ବୁଡ଼ି .... (୯)

କେତେଟା ଅକ୍ଷର କାଟିଛାଟି ଦେଲେଁ

ଭାଷା ହେସି କାଏଁ ଭିନ୍

ଅଙ୍ଗ ଛେଦି ଦେଲେଁ ଅଙ୍ଗ ଦିଶିଲେଁ

ହେଇ ଯାଏ ଶିରୀ ହୀନ୍ .... (୧୦)

ନାଆଁ ଅନ୍ୟାରେ ବେଭାରଟେ ହେସି

ସବୁଯାକ ହେଲେଁ ସମ୍

ନୁଆଁ ଆଶା ଧର ଭାଷା ବଦଲାଲେଁ

ବୁଡ଼ି ଯାଇପାରେ ଦମ୍ .... (୧୧)

ସୁଅତନ୍ତ ବଳିଁ ହାତ ଗୋଡ଼ କାଟି

ଦୁରବଲ ନି ହଉ ଦିହି

ଭାଷା ସମାଜର ଅସଲ ପରଟେ

ଭାଷା ଆଏ ମୁଲ ନିହି .... (୧୨)

ଭାଷାକେ ସରସ୍ ସୁନ୍ଦର କରଲେ

ହଲନ୍ ଚନ୍ଦର ବିନ୍ଦୁ

ଅନୁସାର ମିଶି ଗଡ଼ି ଦେଇଛନ୍

କୋଶଳୀ ଭାଷାର ସିନ୍ଧୁ .... (୧୩)

କୋଶଳୀ ହେଉ କି ସମାଜପୁରୀ

ଭାଷାଟା ଆମର ଗୁଟେ

ମନ୍ଦକେ ମଜେଇ ହୁଁସେଇ ରସେଇ

ମହ ମହ ବାସ୍ ଛୁଟେ .... (୧୪)

ହଲନ୍ ଚନ୍ଦର ବିନ୍ଦୁ ଅନୁସାର

କରୁଥାଉ ଉବାଗର

ଇ ମାଟିର ଭାଷା ଭରିଦଉ ଆଶା

ଗାଁ ଗହଳିନୁ ସହର .... (୧୫)

ଗଗିଆଁପାଲି, ବରଗଡ଼,

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ - ୯୭୭୭୧୧୦୮୦୭

‘କୋଶଲୀ’ର କଥା

ବ୍ରଜମୋହନ ମେହେର

ଥରେ ଥରେ କେନ୍ଦ୍ର ଲାଗି ଯାଏସି, କେବେ ଚେତସି ଇ କୋଶଲୀ ଜାତି, କେତେ ଉଠି ଆମର କୋଶଲୀ ଭାଷା, କେତେ ଉନ୍ନତ ହେଇ ପାରସି ଆମର କୋଶଲାଞ୍ଚଳ । ଦିନୁଦିନ ଦିନ ଗହଳି ଯାଏସି ଆରୁ ଆମେ ଥୁଁ ଯେନ୍ତା କେ ହେନ୍ତା । ଆମର ଇଲାକାର ଲୋକ ତରକି ନେଇ ପାରବାର ତା, ଚେତି ନେଇ ପାରବାର ତା; ହେତିର ଲାଗି ସିନେ ଆଏଇ ଘରି ପଡେ ଏନ୍ତି ଦଶା ।

ପହେଲେ ଆମେ ବଲମୁ ଆମର ଭାଷା ହେଉଛେ ଗଞ୍ଜଲି ଭାଷା-ଅଶୁଦ୍ଧ ଭାଷା; ଆମେ ଗଞ୍ଜଲି ଭାଷିନେ କଥା ବାଚା ହେବୁ । ଚିଠି ଖଣେ ଲେଖଲେ କି ମିଟିଙ୍ଗ ଗୁଡେ ବସଲେ ସେଥିନେ ଆମର ଭାଷାନେ ନେଇ ଲେଖି ଲେଖୁ ଆମେ ଯେନ୍ତାକେ ସାହିତ୍ୟ ଭାଷା ବଲମୁ ଶୁଦ୍ଧ ଭାଷା ବଲମୁ ସେଥିନେ । ହେଲେ ଦେଖୁ, କହି କେଜୁନ ଆମେ ଆମର ଭାଷାକେ ହେଲୁଆ ହେଇ କଥାବାଚାନ୍ତେ ସିନେ ବେଭାର କରୁଛୁ, ଲେଖା ପଢାନେ ନେଇ । ଆମେ ନିଜେ ନିଜକେ ବଲମୁ ଉଡିଆ ଆରୁ କଟକ ଅଞ୍ଚଳ (ପୁରୀଞ୍ଚଳ) ର ଭାଷାକେ ବଲମୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଭାଷା, ସେଥିର ଲାଗି ଆମେ କଟକୀ ହେବାକେ ଚେଷ୍ଟାକରି ଭବୁ ଦେଖେଇ ହେବୁ; ଆରୁ ବି ଆମର ‘ସିନ ବାରଟା’ କେ କିଶୁଛେ, ଜାନ୍ବାରଟାକେ ‘ଜାଣିଛେ’ ଏନ୍ତି ବେଭାର କରି ଆମର ଭାଷାକେ ସୁଧରେଇ ବସୁ ।

ଆମେ ଭୁଲିଯାଏସୁ ନିଜକେ, ଆମର ଏତକି ସୁନ୍ଦର ଭାଷାକେ । ନିଜକେ ନିଜେ ଆମେ ଚିନି ନେଇ ପାରବାର, ଜାନି ନେଇ ପାରବାର; ହେତିର ଲାଗି ତୋ ଆମେ

ଏତକିରି ପଛକେ । ଆମେ ଆମର ଭାଷାର ନାଁକେ ନେଇ ଚିନ୍ତାବାର, ଆମେ ଆମର ଭାଷାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକେ ନେଇ ଦେଖୁ ପାରବାର, ଆମେ ଆମର ଭାଷାନେ ସୁନ୍ଦର ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେଇପାରବା, ଇଟା ନେଇ ଜାନି ପାରବାର, ହେତିର ଲାଗି ତୋ ଆମେ ସାହିତ୍ୟ ଭାଷା ବଏଲେ ଉଡିଆ ଭାଷାକେ ଚିନ୍ତୁ ହେ ସାହିତ୍ୟ ଭାଷା, ହେ ସାହିତ୍ୟ ଭାଷା ବଲି ପଛେ ପଡିକରି କେତେବେଳେ କହେବାର ଶୈଳୀ ଲାଗି, ଭାଷିର ଭଜି ଲାଗି ହିନସା ବି ହେବୁ । ଆମେ ଆମର ଭାଷାର ନାଁ ପଚରାଲେ କହେବୁ ‘ଉଡିଆ’ ବଲି । ହେନ୍ତି ବନେକରି ସୋର କଲେ କେନ୍ କଲାହତିଆ, କେନ୍ ସମଲପୁରୀ ଏନ୍ତି ଜିଲ୍ଲାର ନାଁ ଅନସାରେ ଭାଷାର ପରିଚଏ ଦେବୁ । ହେଲେ କଲାହାଣି, ନୁଆପଡ଼ା, ବରଗ ଡ, ବଲାଙ୍ଗିର, ସମଲପୁର, ଝାରସୁଗୁଡା ଏନ୍ତି ସବୁ ଉଡିଶାର ପର୍ଯ୍ୟାଞ୍ଚଳ ଜିଲ୍ଲା ମନକର ଯେଗୁଡେ ପରିଚଏ କୋଶଲାଞ୍ଚଳ, ଏଟା ଆମେ ସୋର ନେଇ କରୁ କି ଇ କୋଶଲାଞ୍ଚଳର ଭାଷା କୋଶଲୀ ବଲି ନେଇଭାରୁ; ଯଦି ଭାବିଥିଲେ ଆମେ ଏନ୍ତି ହେଲୁଆ ନେଇ ହେଇଥିବୁ, ଯେନଥିର ଲାଗି ଏତକିରି ପଛେ ପଡିଛୁ, ଏତକିପଛେ ନେଇ ପଡିଥିବୁ ।

ହଁ, ଓଡ଼ିଶାର ପର୍ଯ୍ୟାୟଞ୍ଚଳ, ଯେନ୍ତା କି କୋଶଲାଞ୍ଚଳ - ଠାନ ଜାନିକରି, ଜାତି ଜାନିକରି ଜିଲ୍ଲା ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତରେ କିଛି କିଛି ଫରକ ଅଛେ; ହେଲେ ଇ ସବୁ ଭାଷାର ଲହର ଯେ ଗୁଡେ ଆଏ ଇଟା ଅସତ ହେଇ ନେଇପାରେ । ଏନ୍ତି ରତେ ଖଣେ ଅନ୍ତର ତୋ ସବୁ ଭାଷାନେ ଥିବି । କୋଶଲୀ ଭାଷା

ଉଡିଆ ଭାଷାର ଉପଭାଷା ନେଇସେ । ଉଡିଆ ଭାଷାର ଶୈଳୀ-ଲହର ଠାନୁ କୋଶଲୀ ଭାଷାର ଶୈଳୀ-ଲହର ଅଲଗା । ଉଡିଆ ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ଆରୁ କୋଶଲୀର ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ଅଲଗା । ଉଡିଆ ଆରୁ କୋଶଲୀ ଯେ ଗୁଡେ ଲିପିନେ ଲେଖାହେସି, ହେତିର ଲାଗି ଗୁଡେ ଭାଷା ହେଇଯିବା କି ଉପଭାଷା ହେଇଯିବା, ହେନ୍ତି ନେଇନା । ହେନ୍ତା ହେଲେ ତୋ ସଂସ୍କୃତ, ହିନ୍ଦୀ, ମରାଠି ଗୁଡେ ଲିପିନେ ଲେଖା ହେସି ବଲି ଗୁଡେ ଭାଷା ହେଇ ଯାଏତା; ‘ବଙ୍ଗଳା’ ଆରୁ ‘ଅହମିଆ’ ଗୁଡେ ହେଇ ଯାଏତା । ହଁ, ଇଟା ଆଏ ଯେ କିଛି ଉଚ୍ଚାରଣ ଲାଗି କି ଧ୍ବନି ପ୍ରୟୋଗ ଲାଗି ଗୁଡେ ଦୁଇଟା ଅଲଗା ଅଲଗା ସଂକେତ ବେଭାର ହେଇଛେ; ହେନ୍ତା ତୋ କୋଶଲୀ ଭାଷାର ଉଚ୍ଚାରଣ ଲାଗି କେତେଟା ନୁଆଁ ଚିହ୍ନା କି ସଂକେତ (Symbol) ବି ବେଭାର କରା ଯେଇପାରେ; ହେନ୍ତି ଦେଖଲେ ତୋ ଆଏଇ ଘରି ପଡେ ଉଡିଆ ଭାଷା ଲେଖବାରଥୁ ବି ପୁରନା ଲିପି ନୁ ଏଭର ଲିପି ପଡେ କେତେ କେତେ ବଦଳି ଗଲା ନା - ମାର୍ଜିତ ହେଇଗଲା ନା । ଯେନ୍ତେନ୍ତେ ଲୋକ ‘କୋଶଲୀ’ ଭାଷାକେ ଉଡିଆ ଭାଷାର ଉପଭାଷା ବଲି ଭାବସନ, ସେ ମନେ ଉଡିଆ ସଙ୍ଗେ ବଙ୍ଗଳା, ଅହମିଆ ଆରୁ ହିନ୍ଦୀ ସଂଗେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ, ପଞ୍ଜାବୀ ଆରୁ କେତେ କେତେ ଭାଷାକେ ଆସେ ପରଖୁ ଦେଖବାର କଥା । କୋଶଲୀ ଭାଷାର ଯେନତା ବ୍ୟାକରଣ ଅଲଗା, ସେନତା ତାର ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାର ବି ଭରପୁର, ଏନତା କି ଉଡିଆ ଠାନୁ ଅଧିକ ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରବାରଟା ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଶବ୍ଦ ରହିଛେ । ଇ ସବୁ ଗୁନକେ

ବରଗଡ଼ ତଥା ସାରା ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଭାଇ, ଭଉଣୀ ମାନଙ୍କୁ ଦଶହରା ଓ
ଦୀପାବଳୀ ଉପଲକ୍ଷେ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଶୁଭକାମନା ।

କୋଶଳକଥା ବିଚାରଧର୍ମୀ ମାସିକ ପତ୍ରିକାର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ କାମନା କରୁଛୁ ।

ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ଟ୍ରକ ମାଲିକ ସଂଘ,
ବରଗଡ଼

ନିର୍ମଳ କିଶୋର କର
ସଭାପତି

ସୁଦର୍ଶନ ରାଉତ
ସମ୍ପାଦକ

With Best wishes from -

Sumangalam
The Finest Fashion Gallery

Deals in :-

Men's wear, Kids wear, Sarees, Dress Materials ...

Lengu Mishra Chowk, Bargarh

Ph. 234107, Mob -9439040080, 9438150500

ବୋଗଲ୍‌ସ୍‌ଟଲ୍‌ରୁ ବିଚାରଧର୍ମୀ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ବୋଗଲ୍‌ କଥାର
ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ଆନ୍ଦୋଳନର
ସଫଳ ବାର୍ତ୍ତା ବହୁ ଡେକାଡ଼ ରବିଷ୍ୟତ କାମନା କରନ୍ତି -

Contact:

Ph: 9437059025

Sri D. Nageswar Rao

Development Officer, Life Insurance Corporation, Bargarh Branch

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ନାରୀ

ଶ୍ରୀମତୀ ଗାୟତ୍ରୀ ଦାଶ

ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଅନନ୍ୟ ଓ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ । ଦୀର୍ଘ ଦୁଇ ଶତାବ୍ଦୀଧରି ଇଂରେଜ ପଦାନତ ଭାରତର ଆତ୍ମା ସ୍ୱାଧୀନତା ଚିକକ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଇତିହାସକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମକୁ ୧୮୫୭ର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ମନେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେହିବର୍ଷ ପ୍ରଥମକରି ଜାତୀୟ ଝୁରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଇଂରେଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିପ୍ଳବ ସଂଗଠିତ ହେଲା । ଏହି ବିପ୍ଳବର ପ୍ରଶମନ ପରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ସଂଗ୍ରାମ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନୂତନ ପ୍ରେରଣା ଓ ଉନ୍ମାଦନା ସୃଷ୍ଟି କଲା । ଆକ୍ରମଣୀ ହିମାଳୟ ସଂଗ୍ରାମରେ ତରଙ୍ଗାୟିତ ହେଲା । ୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ରେ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ବିପ୍ଳବ, ବିଦ୍ରୋହ ଓ ସଂଗ୍ରାମ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଅନେକ ସଂଗ୍ରାମୀ ନିହତ ଓ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଜେଲ ବରଣ କରିଥିଲେ, ନିର୍ଯ୍ୟାତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲେ । ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୟାଗ କରି ସ୍ୱାଧୀନତା ଯଜ୍ଞରେ ନିଜକୁ ଆହୂତି ଦେଇଥିଲେ ।

ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନାରୀମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ବେଶ୍ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । କସ୍ତୁରବା ଗାନ୍ଧୀ, ସରୋଜିନୀ ନାଇଡ଼ୁ, ସୁଶୀଳା ନାୟାର, ସୁଚେତା କ୍ରିପାଲିନୀ, ସୁଭଦ୍ରା ଯୋଶୀ, ଅରୁଣା

ଆସଫ୍ ଆଲୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେହେଗଲ, ମଣିବେନ ପଟେଲ ଆଦି ଅନେକ ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଯୋଗଦାନ, ସଂଗ୍ରାମକୁ ନୂତନ ଦିଶା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଆମ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ କେବେବି ପଛରେ ନ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାର ଅନେକ ବୀରାଙ୍ଗନା ରମଣୀ ନିଜ ସୁଖ ସଂଭୋଗକୁ ପଛରେ ପକେଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ଯଜ୍ଞରେ ଝାସ ଦେଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଯେଉଁ ଦାବୀନଳ ଜଳି ଉଠିଥିଲା, ସେଥିରେ ଅନେକ ନାରୀ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଅବଦାନ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ । ନିଜ ଘର ଓ ପରିବାରର ବନ୍ଧନ ଭିତରୁ ମୁକୁଳି ଆସି, ଭାରତ ମାତାଙ୍କୁ ପରାଧୀନ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ତ୍ୟାଗର ପରାକାଷ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଏବେବି ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ।

ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳର ଯେଉଁ କେତେଜଣ ମହିତାସୀଙ୍କ ନାମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜମ୍ବୁବତୀ ଦେବୀଙ୍କ ନାମ ସର୍ବାଗ୍ରେ ଉଜ୍ଜୀବିତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ଥିଲେ ସମ୍ବଲପୁରର ପ୍ରଥମ ମହିଳା ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ । ୧୮୮୬ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୯ ତାରିଖ ଦିନ ସେ ବିନିକା ଠାରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ବିବାହ କରିଥିଲେ ବରପାଲିର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଭାଗୀରଥ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ । ନିଜର ପୁଅ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ କରିଥିଲେ । ୧୯୩୧ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୬ରେ ପ୍ରଥମ

କରି ସେଇ ସଂଗ୍ରାମୀ ନାରୀ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମର ହୁଙ୍କାର ଦେଇଥିଲେ । ଫେବୃଆରୀ ୧୧ ତାରିଖ ଦିନ ଏହି ପରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଜକୁ ପୂରାପୁରି ସାମିଲ କରିଥିଲେ ଓ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ଭୋଗିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସତ୍ୟାସମିତିକୁ ସାଧାରଣ ଲୋକ ସାହସ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ, ମାତ୍ର ଜମ୍ବୁବତୀ ଦେବୀ ବିଶାଳ ଜନସମାଗମକୁ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଉଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀ - କରଉଇନ୍ ଚୁକ୍ତି ଫଳରେ ହଜାରାବାର ଜେଲରୁ ପଶ୍ଚିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ମିଶ୍ର ଖଲାସ ହୋଇ ଆସିଲା ପରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଆଶା ଓ ଉଦ୍‌ଘାପନା ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ତାଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ମଦଭାଟି ପିକେଟିଂ କରାଗଲା । ସେହି ସମୟରେ ଜମ୍ବୁବତୀ ଦେବୀ କେତେଜଣ ହରିଜନ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ମାସେକାଳ ପିକେଟିଂ କରିଥିଲେ । ମଦବିକ୍ରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ହରିଜନ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଏକ ସଂଗଠନ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୩୨ ଜାନୁଆରୀ ୩ରେ ଜମ୍ବୁବତୀ ଦେବୀ ଏବଂ ସଂଗ୍ରାମୀ ଦୟାନନ୍ଦ ଶତପଥୀ ୨୧ଜଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଙ୍କୁ ନେଇ ପୁରୀଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ଥିବା କଂଗ୍ରେସର ମହାଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ସେହି ମହିତାସୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ବରଗଡ଼ ଠାରେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଜମ୍ବୁବତୀ ଦେବୀ ଗିରଫ ହୋଇ ଦେଢ଼ମାସ ସମ୍ବଲପୁର

ଜେଲରେ ରହିଲେ । ବିଜୁ ସମୟରେ ସ୍ବାମୀ ଓ ପୁଅ ସହିତ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ସଂଗ୍ରାମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଫଳରେ ତାଙ୍କୁ ୫ମାସ ଜେଲଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ପ୍ରଥମ କରି ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ଭାଗ ନେବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବଲପୁର ଓ ପରେ ଭାରତପୁର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜେଲକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ୧୯୪୨ ଭାରତଛାଡ଼ ଅନ୍ଦୋଳନରେ ବିହାରର ଭୂମିକା ଠାରେ ସେ ଗିରଫ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୪୩ ଜୁଲାଇ ୧୫ ତାରିଖରେ ଏହି ନାରୀ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କ ଡିରୋଧାନ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର ଜୀବନ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଉତ୍ସର୍ଗ ହୋଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ବିପ୍ଳବୀ ତାଙ୍କର ସ୍ନେହବତ୍ସଲତା ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ 'ମା' ଭାବରେ ନାମିତ କରିଥିଲେ ।

ମାତୃଭୂମିର ପରାଧୀନ ଶୃଙ୍ଖଳ ଛିନ୍ନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମରେ ଯେଉଁ କଟିପୟ ନାରୀ ସଂଗ୍ରାମୀ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଭାବତୀ ଦେବୀଙ୍କୁ ଭୁଲି ହୁଏନି । ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ୧୯୧୦ ଜୁଲାଇ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ବରଗଡ଼ଠାରେ ହୋଇଥିଲା । ବାଲ୍ୟବିଧବା ହୋଇଥିବାରୁ ସାମାଜିକ କଟକଣା ଭିତରେ ରହୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦେଶର ତାଙ୍କ ତାଙ୍କୁ କାହିଁ ବା ରୋକି ପାରିଥାନ୍ତା ! ୧୯୩୭ରେ ଜୀରାନଦୀ କୂଳରେ ଏକ ସଭାରେ ମାଳତୀ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ଭାଷଣରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ନିଜକୁ ସଂଗ୍ରାମରେ ସାମିଲ ହେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ । ୧୯୩୮ ମସିହାରେ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀ ଫକୀର ବେହେରାଙ୍କ ଦ୍ବାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରିଥିଲେ । ବାପା, ମାଁ କି ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କ ମାମୁଁ ରାଘବେନ୍ଦ୍ର ଦାଶଙ୍କ ସହିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ ଓ ରମାଦେବୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ବରାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରୁ ଗାନ୍ଧୀ ଆଶ୍ରମ

ଓଷ୍ଠା ଯାଇ ତାଲିମ ପାଇବା ସହିତ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଥିଲେ । ୧୯୪୨ରୁ ତାଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମୀ ଜୀବନର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଇଂରେଜ ବିରୋଧୀ ସ୍ଲୋଗାନ ଦେବା, ପ୍ରଚାରପତ୍ର ବାଣ୍ଟିବା, ଶୋଭାଯାତ୍ରା କରିବା ଫଳରେ ବନ୍ଦୀହୋଇ ସମ୍ବଲପୁର ଜେଲରେ ଦେହବର୍ଷ ରହିଥିଲେ । ଜେଲରୁ ଖଲାସ ହେବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ କଟକ ଜେଲକୁ ପଠାଗଲା । ଏକ ବର୍ଷ ଜେଲରେ ରହି ୧୯୪୫ରେ ଖଲାସ୍ ହୋଇ ସମ୍ବଲପୁରକୁ ଆସିଲେ । ନାରୀ ଜାତିର ବିକାଶ ପାଇଁ ସମ୍ବଲପୁରର ଧର୍ମା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବରଗାଁ ଠାରେ ଏକ ଆଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ମାନଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀମାନେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ରହୁଥିଲେ । ୧୯୫୧ରେ ଭୂଦାନ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବଲପୁର, ବଲାଙ୍ଗିର, କଳାହାଣ୍ଡି ଓ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ଅନାଥ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇଁ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ରାୟ ଲାଠଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ ରୁକ୍ମିଣୀ ଲାଠଙ୍କ ନାମରେ ଏକ ବାଳ ନିକେତନ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସମାଜସେବୀ ଓ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଭାବେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତତ୍କାଳୀନ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ । ଏହି ମହାୟସୀ ନାରୀଙ୍କ ୧୯୯୮ ନଭେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ମଦର ଟେରେସା ତଥା 'ବହି କନ୍ୟା' ଭାବେ ସୁପରିଚିତ ପାର୍ବତୀ ଗିରି ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ । ତାଙ୍କର ତ୍ୟାଗ ଓ ସେବା ପାଇଁ ଆଜି ମଧ୍ୟ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ନାରୀ ଜାତି

ଗର୍ବିତ । ପାର୍ବତୀ ଗିରି ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ସମଲେଇପଦର ଗାଁରେ ୧୯୨୬ ଜାନୁୟାରୀ ୧୯ରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ଚିରକୁମାରୀ, ନିର୍ଭୀକ, ବିପ୍ଳବିନୀ । ମାତ୍ର ୧୧ବର୍ଷ ବୟସରୁ ସେ କଂଗ୍ରେସର ସଭ୍ୟ ହେବା ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କଲେ । ପରିବାରରୁ ଅନୁମତି ନ ମିଳିଲେ ସେ ଆତ୍ମହତ୍ୟାର ଧମକ ଦେଇ ସବୁକାମ ହାସଲ କରିପାରୁ ଥିଲେ । ୧୯୩୭ ମସିହାରେ ମାଳତୀଦେବୀଙ୍କୁ ଜିଦ୍ କରି ତାଙ୍କ ହାତଗୋଡ଼ ଧରି ପକାଇ କଂଗ୍ରେସର ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଲିମ ପାଇଁ ରମାଦେବୀଙ୍କ ବରା ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଇଥିଲେ । ବରାରୁ ଆସି ପାର୍ବତୀ, ପ୍ରଭାବତୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ବଲପୁରରେ ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେଲେ । ଇଂରେଜ ଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ପ୍ରଚାର କରିବା, ସୂତା କାଟିବା, ମଦମୁକ୍ତି ଆଦି ଗାନ୍ଧୀବାଦ ବୁଝାଇବା ଯୋଗୁଁ ସେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଶତ୍ରୁ ହୋଇଗଲେ । ପାର୍ବତୀ ଓଷ୍ଠାର ଗାନ୍ଧୀ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଇ ଗାନ୍ଧୀ ଓ କସ୍ତୁରବାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଥିଲେ । ୧୯୪୨ରେ ଭାରତ ଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସାହସିକତାର ଉଦାହରଣ ହେଲା ଥରେ ବରଗଡ଼ ଏସ୍.ଡି.ଓ କ ଆସନରେ ବସି ଭାରତର ସ୍ବାଧୀନତା ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ଏଥିଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ସେ କିନ୍ତୁ ରାଜନୀତିକୁ ନ ଯାଇ ସେବାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଡ଼ିତ ହେଲେ । ୧୯୭୮ରେ ପାଇକମାଳାଠାରେ ଅନାଥଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ବାଳନିକେତନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ପରେ ପରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ବାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଫୁଲ୍

ଝରଣାଏବଂ ବଲାଙ୍ଗିର ନିକଟସ୍ଥ ପଥରଚେପାଠାରେ ଅନାଥାଶ୍ରମ । ୧୯୯୫ଅଗଷ୍ଟ ୧୭ ତାରିଖରେ ଏହି ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ସହିତ ଏକ ସଂଗ୍ରାମର ଅଧ୍ୟାୟ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା ।

ଆଉ ଜଣେ ସଂଗ୍ରାମୀ ହେଉଛନ୍ତି ରାଧିକା ଦେବୀ । ସେ ସମ୍ବଲପୁର ନିକଟସ୍ଥ କୁକୁଡ଼ାପାଲି ଗ୍ରାମର ବାଳମୁକୁନ୍ଦ ପାତ୍ରଙ୍କ କନ୍ୟା । ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ୪ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୦୩ । ଲକ୍ଷ୍ମଣପୁରୀ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ସେ ହରିଜନ ମହିଳା ସମିତି ଗଠନ କରି ମଦ ବିରୋଧ ପିକେଟିଂ କଲେ । ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରି ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାରୁ ପୋଲିସର ଚକ୍ଷୁଶୂଳ ହେଲେ । ୧୯୪୨ର ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାରୁ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ହେଲେ ।

ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟତମ ସଂଗ୍ରାମୀ ଜାହ୍ନବୀ ପୁଝାରୀଙ୍କ ଜନ୍ମ ୧୮୯୩ ମସିହାରେ । ସେ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ

ପୁଝାରୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୪୨ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଭାଗନେଇ ଗାଁ, ଗାଁ ବୁଲି ଇଂରେଜ ସରକାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜନମତ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ।

ପର୍ଣ୍ଣିମ ଓଡ଼ିଶାର ଆଉ ଜଣେ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ହେଉଛନ୍ତି ଗୁରୁବାରା ମେହେର । ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କର ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଵର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ । ଇଂରେଜ ସରକାର ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଖଜଣା ବଢାଇ ଥିବାରୁ ତାର ପ୍ରତିବାଦ ସ୍ଵରୂପ ହୋଇଥିବା ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଏହି ମହାତ୍ମ୍ୟା ମହିଳା ନେତୃତ୍ଵ ନେଇଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁବାରା ମେହେରଙ୍କ ଉପରେ ବିଶେଷ କିଛି ଗବେଷଣା ହୋଇପାରିନଥିବାରୁ ବିଶେଷ କିଛି ତଥ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ ।

ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି ଅନେକ ନାରୀ ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ ନିଜର ଜୀବନ ଦେଇଛନ୍ତି ଏଇ ଜାତି ଏଇ ଦେଶ ପାଇଁ । ଏମାନେ ନିଜର ସୁଖ ସମ୍ଭୋଗ ତ୍ୟାଗ କରି ସ୍ଵାଧୀନତା ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କମଳା ଦେବୀ, ମେନକା ଦେବୀ, ଚକ୍ରା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଗାନ୍ଧବୀ ମେହେର, ଇଲା ମେହେର, ଦ୍ଵାଦଶୀ ରଣା, ଉତ୍କଳଗିରି, ଦ୍ଵିତୀୟା ଗିରି, ଅମୃତା ଗିରି, ତୁଳସୀ ଦେବୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ, ହୀରାମଣି ଦେବୀ, ତୁଳସୀ ତନ୍ତୀ, କେତକୀ ପରିଡାଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ଗାନ୍ଧୀ-ଇଉଡ଼ଜନ ରୁକ୍ମିର ଖିଲାପ ବିରୁଦ୍ଧରେ କଂଗ୍ରେସ ପତାକା ଧରି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସପ୍ତାହେ କାଳ ପିକେଟିଂ କରି ଜେଲ୍ ଯାଇଥିଲେ ।

ଏହି ସମସ୍ତ ନାରୀ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ହୁଏତ ଆହୁରି ଅନେକେ ଇତିହାସର ଅନ୍ତରାଳରେ ରହିଯାଇଥିବେ । ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିସମୂହା ଭଳି ତାଙ୍କ ଅବଦାନକୁ ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆଣିଲେ ଆଗାମୀ ବଂଶଧର ମାନେ ଏଥିରୁ ପ୍ରେରଣା ଲାଭ କରିବେ ।

ଗୋପାଳମାଳ

ସମ୍ବଲପୁର

କୋଶଳ କଥା ବିତାରଧର୍ମୀ ମାସିକ ପତ୍ରିକାର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ କାମନା କରୁଁ

କୋଶଳାଞ୍ଚଳ ର ସମସ୍ତ ଭାଇ ଭଉଣୀ ମାନଙ୍କୁ ଦଶହରା ଓ ଦୀପାବଳୀ ର

ଶୁଭ ଅଭିନନ୍ଦନ ।

- ସାର ମନ୍ମଥେସାଲିଟି ହସିଚଲ, ଭଟଲି ହକ, ବରଗଡ଼

—ବିକାଶ କଥା— ଏକ ବିରରଧର୍ମୀ ମାସିକ ପତ୍ରିକା । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ସଂଗଠନ ସହ ଆମର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ, ଅଣ-ରାଜନୈତିକ, ସରକାରୀ-ବେସରକାରୀ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ କୋଶଳପ୍ରେମୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସାଦର ସହଯୋଗ ଦ୍ଵାରା ସମଗ୍ର କୋଶଳାଞ୍ଚଳର ବିକାଶ ଓ ଦୀର୍ଘ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

- ପ୍ରକାଶକ

ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଗର୍ବିତ

ଆମ ବହୁବିଧ ପ୍ରତିଭାବିକ ନାୟକ - ନାଟ୍ୟ ବାରିଧି - ଅଟଳ ବିହାରୀ ପଣ୍ଡା

ସାରସ୍ୱତ ଜଗତରେ ପାଦଥାପି ଯେଉଁ କେତେ ଜଣ ସାଧକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆସନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଚୀନ କୋଶଳ ରାଜ୍ୟର ବାଣୀପୁର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଟଳ ବିହାରୀ ପଣ୍ଡା ଅନ୍ୟତମ । କୋଶଳ ଓ ଉତ୍କଳର ପାଣି ପବନକୁ ସରଳ ଛନ୍ଦରେ ମନ ମତାଣିଆ ଭାଷାରେ ସେ ଯେଉଁ ଆବେଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ତାର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ବାଗଦେବାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପଣ୍ଡା ଏକାଧାରରେ ଗୀତିକାର, ନାଟ୍ୟକାର ଅଭିନେତା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, କବି, ଔପନ୍ୟାସିକ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ସଂଳାପ ଲେଖକ, ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ, ନାନାବିଧ ଅଭିନବ କଳା, ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ନିମଜ୍ଜି ରହି ଏବେ ବି ପରିଣତ ବୟସରେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଅଛନ୍ତି ସେ । ସାହିତ୍ୟପ୍ରାଣ ଶିଳ୍ପାଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ପଣ୍ଡାଙ୍କ କୃତାସବୁ ଆମ ପାଇଁ ଗର୍ବ ଗୌରବ ଆଣେ ।

ସଫଳ-ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନାଟ୍ୟକାର ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ଅଟଳ ବିହାରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କର ୦୧-୧୨-୧୯୩୧ ରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଦକ୍ଷିଣ କୋଶଳ ରାଜଧାନୀ ବିନିତପୁର ବା ଆଧୁନିକ ବିନିକା ସହରରେ ଜନ୍ମ । ପିତା କବିରାଜ - ନାଟ୍ୟକାର ଏଣୁ ବାସୁଦେବ ପଣ୍ଡା ଓ ମାତା ଏଣୁମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରିୟା ଦେବୀଙ୍କର ସେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର । କୋଶଳ ତଥା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଦୀର୍ଘ ପଚାଶ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ଧରି ସେ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା କରି ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରଚିତ ‘ଫଟା କପାଳ’ ୧୯୭୪ ଆମ କୋଶଳୀ ଭାଷାର ପ୍ରଥମ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ନାଟକ (ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ନାଟକ)

ଅଖୋଜ କୁମାର ଷାଣ୍ଡ
ଅଖୋଜ କୁମାର ବିଶି

ରୂପେ ମାନ୍ୟତା ପାଇଛି । ସାଠିଏ ସତୁରି ଦଶକର ଆକାଶବାଣୀ କଟକ ଓ ସମ୍ବଲପୁରର ସେ ସ୍ୱାକୃତି ପ୍ରାପ୍ତ ନାଟ୍ୟକାର ଓ ଗୀତିକାର ।

ତାଙ୍କ ରଚିତ ଅନେକ ସୁମଧୁର ମନଛୁଆଁ କୋଶଳୀ - ସମ୍ବଲପୁରୀ ଗୀତ ଯାହା ଖୁବ୍ ସରସ ସାବଲୀଳ, ପ୍ରାଣପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟଭରା, ହାସ୍ୟ-ରମ୍ୟ ରସଯୁକ୍ତ ଏଇ ଯେମିତି - “ଇ ମାଗୋ ମୁଁ କେତେଇ ଧରମି, ଦେଖୁ ତ ତିଆର କୁଏଁ ପିଲାକେ, ମନଟା ଭାବସିଁ ପାଏତି କାଏରେ, ପରଥମେ ବନ୍ଦୁଛେଁ ଚାରିଖୁରାକେ ... , ସୁରୁନନିକେ ଲାଗିଛେରେ ଡାହାନି, ସାତଦଫା ମୁଦୁଲା ଗୀତ, ନାଟକ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ଗଳ୍ପ, ରମ୍ୟରଚନା ପ୍ରଭୃତି ସମ୍ବଲପୁର ଆକାଶବାଣୀ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଦୀର୍ଘ କେତେ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ପ୍ରଚାର ହୋଇ ଆସୁଛି । ତାଙ୍କ ରଚିତ କୋଶଳୀ ଭାଷାର ପ୍ରକାଶିତ ଉପନ୍ୟାସ ‘ଦେବୀ’ ଓ ଆତ୍ମଜୀବନାତ୍ମକ ଉପନ୍ୟାସ ‘ବାହୁଭବାତ’ ।

ଅନ୍ୟ - ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି । ଜୀବନରେ ଶତାଧିକ ନାଟକରେ ଅଭିନୟ ତଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଓ ନାଟ୍ୟ ରଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ରଂଗମଂଚ ସହ ସେ ନିବିଡ଼ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ପୁଣି ଦୂରଦର୍ଶନ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ଟେଲିଫିଲ୍ମ ପ୍ରଭୃତିରେ ତାଙ୍କ ଅଭିନୟ କଳାକୌଶଳ ବେଶ ହୃଦୟଗ୍ରସ୍ତ ତଥା ଉପଭୋଗ୍ୟ । ସେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଜଗତକୁ ଆସି ଆମ କୋଶଳୀ ଭାଷାର ‘ଶଳାବୁଢ଼ା’ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ସଂଳାପ ଲେଖି ନିଜେ ଅଭିନୟ ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେଭଳି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ ଯାତ୍ରାନାଟକ ଲେଖିବା ସହିତ ଅନେକ ମଂଚନାଟକ, ଶିଶୁ ନାଟକ, ବେତାର ନାଟକ - ‘ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବେତାର ନାଟକ - ପ୍ରତିଧ୍ୱନି’, ଧାରାବାହିକ ନାଟକ - (ବାବୁ କହିଛନ୍ତି ସେ ଘରେ ନାହାନ୍ତି, ଦାରୁଛୁତ ମୁରାରୀ), ରୂପକ ନାଟକ ଗୁଡ଼ିକରେ ବିଶେଷ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରି ପାରିଛନ୍ତି ।”

ତାଙ୍କ ରଚିତ ଯାତ୍ରାନାଟକ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏବେ ବି ଏ ସମାଜ ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ, ବାଘମାତିଛି, ଆଖି ଲୁହ କଥା କୁହେ, ନିଷିଦ୍ଧ ଅଞ୍ଚଳ, ଯାତ୍ରା ନାଟକ ପ୍ରଭୃତି ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଗଣନାଟ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବତ୍ର ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସିତ ହୋଇଛି । କଟକ କଳାବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ନାଟକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ‘ମଣିସଂହାର’ - (ପୌରାଣିକ ନାଟକ), ମଞ୍ଚ ନାଟକ - “କ୍ଳାନ୍ତ ଅପରାହ୍ନ” - ଉଲ୍ଲେଖ ଯୋଗ୍ୟ । ପୁଣି କୋଶଳୀ ଭାଷାର

ଯାହା ନାଟକ ନଥିବା ବେଳେ ସେ “ଉଆଁସି ଜନ” ଯାହା ନାଟକ - ଅପେରା ଲେଖି କୋଶଳି ଭାଷା ଭାରତୀକୁ ରୁଚିମତ କରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ରଂଗମଂଚରେ ସଫଳତାର ସହ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହୋଇଥିବା ତାଙ୍କର ଅନେକ ପ୍ରକାଶିତ ଅପ୍ରକାଶିତ ନାଟକ ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ କୃତି ସବୁ ରହିଛି । ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଅମର ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି ପାଇଁ ତଥା ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ମିଳିଛି ନାଟ୍ୟଜ୍ୟୋତି, କୋଶଳରତ୍ନ, କୋଶଳ ନାଟ୍ୟଗୌରବ, ନାଟ୍ୟ ବାରିଧି ଉପାଧିମାନ ।

ଚାଟଶାଳୀ ପାଠରୁ (ବିନିକାରୁ) ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରଥମେ ସୋନପୁର ଓ ପରେ ବରପାଲି, ବରପାଲି ହାଇସ୍କୁଲରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲାପରେ ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ପଣ୍ଡା ହୀରାକୁନ୍ଦ ଡେମ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟରେ ଜଣେ କନିଷ୍ଠ କିରାଣି ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି, କଟକ ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ ସୁପରିନ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ମୁଖ୍ୟ ସହାୟକ ଥିବା ସମୟରେ ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଏବେ ୮୨ ବର୍ଷ । ତାଙ୍କ ଲେଖନୀ ଅଥକ ରହିଛି ଏ ଯାଏଁ ।

ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିଶେଷ କଥନ

ପଚାରିଲେ ସେ କୁହନ୍ତି, - “ଆମର ଜୀବନ ଗୁଡ଼େ ତୁକରା କାଗଜ ଆଏ ଗୋ ବା । ଲେଖି ଦେଇଥାଉଁ ତ ଦୁଇଧାଡ଼ି । .... ଏନ୍ତା କୁଲିହା ବିଚାର କରି କରି ତ ସମିଆ ଗଲା କାର୍ବ ମାରୁଛ କେନ୍ଦ୍ରରୁକେ ଯାଏସିନ୍ଦ୍ର ଜୀବନର ବେଲଟା ବୁଡ଼ି ।।।”

ବିନିକା - ପବସି, ପୋ - ବାଉଁଶୁଣୀ,

ଜି - ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର ୭୬୭୦୧୯

ମୋ - ୯୭୭୭୭୫୮୪୫୧

୯୯୩୮୨୧୮୬୪୬

ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ବଜାର କମିଟୀ, ଅତାବିରା

ଅତାବିରା ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ବଜାର କମିଟୀ ଅଧିନରେ ପରିଚାଳିତ ସମସ୍ତ ମାର୍କେଟ ଯାର୍ଡ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥିତିକୃତ ଧାନକ୍ଷୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆମର ଚାଷୀଭାଇ ମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ ଯେ ସେମାନେ ନିଜର କଷୋପାର୍ଜିତ ଧାନକୁ ଆସନ୍ତା ଖରିଫ ୧୨-୧୩ ବର୍ଷ ଚାଷି ପରିଚୟ ପତ୍ର (F.I.C.) ଦାଖଲ କରି ଧାନ ବିକ୍ରୟ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଧାନ ଦର ପାଇ ଲାଭବାନ ହୁଅନ୍ତୁ । ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ବଜାର କମିଟୀ ଦ୍ଵାରା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯଥା ଡ୍ରେ-ଡ୍ରିଜ, ଡ୍ରେଇଙ୍ଗ୍ ଷେଲ, ଆନାଲିସିସ୍ କିଟ୍, ସେଟ୍ ଅଫ ସିଭ, ମୈଣ୍ଟର ମିଟର ଇତ୍ୟାଦିର ବ୍ୟବହାର କରି ନିଜକୁ ଏକ ନିଷ୍ଠାପର, ସ୍ଵଚ୍ଛ ଓ ଦକ୍ଷ ଚାଷୀ ଭାବେ ପରିଚୟ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମେ ଆମର ଚାଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ସବିନୟ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁଁ ଯେ, ସେମାନେ ଧାନ ବିକ୍ରୟ ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ନିଜଦ୍ଵାରା ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଦୈନିକ ଓ ସାପ୍ତାହିକ ବଜାର ମାନଙ୍କରେ ବିକ୍ରୟ ଦିଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ସ୍ଵା/-ଶ୍ରୀ ତରଣୀ ସେଠ୍

ସମ୍ପାଦକ

ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ବଜାର କମିଟୀ, ଅତାବିରା

ସ୍ଵା/-ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ନିୟନ୍ତ୍ରୀତ ବଜାର କମିଟୀ, ଅତାବିରା

ଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପୀ - ବୀରବର

ଅଶୋକ କୁମାର ଦାଶ

ଚିନ୍ତକଳା ଜଗତରେ ଅନେକ ରକ୍ଷିପ୍ରତିମା ଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପୀ ଜନ୍ମନେଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଯୁବଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପ କଳାରେ ସଂସ୍କୃତିକୁ ରକ୍ଷିମତା କରିଛନ୍ତି । ଏଭଳି ସାଧକ ଶିଳ୍ପୀ ମାନଙ୍କ ଜୀବନୀ ଓ କୃତୀ ଗୁଡ଼ିକ ହୃଦୟରେ ବାରମ୍ବାର ଆନ୍ଦୋଳିତ ହୁଏ । ସେଇ ଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ଅନ୍ୟତମ ଚିନ୍ତାକୁହିଁ ବୁଝାଇଥାଏ । ସେହିଭଳି ପରିଣତ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତକଳା ପ୍ରତି ଅନୁରାଗ ଓ ଚିନ୍ତାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା ମଣିଷ ଥିଲେ ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶାର ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଚିନ୍ତାଶିଳ୍ପୀ ତଥା ବରପୁତ୍ର ବୀରବର ସାହୁ ।

ଏହି ମହାନ ଶିଳ୍ପୀ ତଥା ସାଧକଙ୍କ ଜନ୍ମ ହୁଏ ୧୯୧୬ ମସିହା ବରପାଲି ର ସମଲେଶ୍ୱରୀ ମନ୍ଦିର ପାଖ ତାଙ୍କ ପୈତୃକ ଗୃହରେ ପବିତ୍ର ଗୁରୁପୂର୍ଣ୍ଣିମା ତିଥିରେ । ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ସେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲେ ଏବଂ ମା ସମଲେଶ୍ୱରୀଙ୍କ କରୁଣାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ହେଲେ ବୋଲି ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ । ବରପାଲି ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭରା ପରିବେଶ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ପିଲାବେଳୁ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା । ପରେ ଚିନ୍ତକଳା ପ୍ରତି ଅନୁରାଗ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ୧୯୪୮ ମସିହାରେ କଲିକତା ସ୍ଥିତ ସରକାରୀ କଳା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଗଲେ । ସେହି ସମୟରେ ସେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗାର ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଦୃଶ୍ୟ ରେ ସେ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ୧୯୫୦ େ କଲିକତାରୁ ଫେରିବା ପରେ ସେ ଫଟୋଗ୍ରାଫିରୁ ନିଜ ଜୀବନ ଜୀବିକା ଆରମ୍ଭ

କରିଥିଲେ । ପରେ ବରଗଡ଼ ସହରର ଉତ୍ତମୋକ୍ତ ପାଖରେ “ସାହୁ ଫଟୋ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓ” ନାମରେ ଏକ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓ ସ୍ଥାପନା କରି ଜୀବିକା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଫଟୋଗ୍ରାଫି ସହ ତୁଳାରଂଗରେ ଅନେକ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଓ ପ୍ରତିକୃତି କୁ ସେ ଜୀବନ୍ତ ଭାବରେ ଅଙ୍କନ କରୁଥିଲେ । ୧୯୪୦ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଫଟୋଷ୍ଟୁଡ଼ିଓ ଓ ରଂଗ ମଞ୍ଚ ମାନଙ୍କରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସିନେରୀ ଶିଳ୍ପୀ ବୀରବରଙ୍କ ରଂଗତୁଳୀରେ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ଜୀବନ୍ତ । ଯାହାକି ତାଙ୍କୁ ଆଣି ଦେଇଥିଲା ଅନେକ ଯଶ ଓ ଖ୍ୟାତି । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃତି ମଧ୍ୟରେ, ମାଁ ସମଲେଶ୍ୱରୀ, ମାଁର ମମତା , ବାସ୍ତବ୍ୟମମତା ଘେନି ଭାଲୁଛନ୍ତି ମାତ, ବନେ ବନେ ଭ୍ରମି ଭ୍ରମି ଭୟାବୁର ମୃଗ, ଦେବଶିଶୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଉଦ୍ୟାନ ପ୍ରକୃତି, କଦମ୍ବଧାରୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଜଟାଧାରୀ ଶିବ, ଶକୁନ୍ତଳା, ଦଶଟି ଭଙ୍ଗୀମା ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ବାସ୍ତବ୍ୟ ମମତା, ମାତୃସ୍ନେହ, ଦିବା ଓ ରାତ୍ରୀର

ଦୃଶ୍ୟ, ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟା ଧରିତ୍ରୀ, ରାଣୀ ଭିକ୍କୋରିଆ, ପଞ୍ଚମ ଜର୍ଜ, ନିଜ ତୁଳୀରେ ନିଜେ, ପଲ୍ଲବଧୂ, ପ୍ରେମ ଓ ସେବା ଭାବର ଅବତାର ଇଶ୍ୱରପୁତ୍ର ଯୀଶୁ । ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହଦେଓ ଓ ଶିଳ୍ପୀ ନିଜେ । କାରୁରେ ଅଙ୍କିତ ପ୍ରକୃତିର ଚିତ୍ର, ସ୍ୱଭାବକବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଚୈଳଚିତ୍ର, ଦିବ୍ୟଜନନୀ ଶ୍ରୀମା, ଜ୍ଞାନଯୋଗୀ ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ, ମୟୂର ସିଂହାସନ, କଳାର ଅଧିଶ୍ୱର ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ସ୍ୱାମୀ ଯୋଗାନନ୍ଦ, ଶିବାନନ୍ଦ, ଜାତିର ଜନକ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ, ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ, ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧ, ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ୱାମୀ ନୟନ ପଥ ଗାମୀ ଭବ ତୁମେ, ଭକ୍ତିଯୋଗର ଅବତାର ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସ ଓ ମା ଶାରଦା, ବିଶ୍ୱକବି ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର, ସତ୍ୟସାଗର ବାବା, ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ, ବୁଦ୍ଧ ଶରଣ ଗଙ୍ଗାମି, କୋଣାର୍କ ଚକ୍ର ଓ ଲାସ୍ୟମୟୀ ନର୍ତ୍ତକୀ, ନୃପରାଜ ସିଂ, ମହାସରସ୍ୱତୀ, ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ଜନାଦୃତ ହୋଇପାରିଛି । ଚିରକାଳ ସାଧନା କରୁକରୁ ସେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ପୂଜ୍ୟ ବାବାଜୀ ମହାରାଜଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଲାଭକରି ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଥିଲା । ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଦିବ୍ୟଜୀବନ, ସାବିତ୍ରୀ, ଗୀତା ନିବନ୍ଧମାଳା, ମାତୃ ରଚନାବଳୀ, ବିବେକା ନନ୍ଦଙ୍କ ରଚନାବଳୀ, ରାମକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଜୀବନୀ, ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଚଟ୍ଟୋ ପାଞ୍ଚାୟ, ବର୍ଜିମଚନ୍ଦ୍ର,

ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ, ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ଗୁପ୍ତାବଳୀ, ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ଗୁପ୍ତାବଳୀ, ରାଧାନାଥ ଗୁପ୍ତାବଳୀ, ପିତୃପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଦି ଓଡ଼ିଆହିତୀ, ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାର ପୁସ୍ତକ କୁ ବାରମ୍ବାର ପାଠକରି ଦିବ୍ୟଜୀବନର ଅନୁଭୂତି ପାଇଥିଲେ । ଶିଳ୍ପୀ ତାଙ୍କ ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଦିବ୍ୟଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁ, ବିନୋବା ଭାବେ, ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଣ୍ଡିତ, ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ, ରମାଦେବୀ ଚୌଧୁରୀ, ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ, ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ସିଂହଦେଓ ଆଦି ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱଥିଲେ । ଏହାସହ ଅନେକ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ କ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେର, ପଣ୍ଡିତ ରାଘବ ମିଶ୍ର, ଭାଗୀରଥୀ ପଟ୍ଟନାୟକ, ରାମପ୍ରସାଦ ସିଂହ, ଭାଗୀରଥୀ ପୂଜାରୀ, ପାର୍ବତୀ ଗିରି, ନିକୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ସିଂହ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଦ୍ମଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ମେହେର, ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରଧାନ, ଗଣନାଥ ପ୍ରଧାନ, ଗଣନାଥ ଗଡ଼ଡ଼ିଆ, ପଦ୍ମଶ୍ରୀ କୃତାର୍ଥ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଆଦିପ୍ରମୁଖ । ଚିତ୍ରକଳାରେ ଜୀବନବ୍ୟାପି

ସାଧନାପାଇଁ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ପ୍ରମୁଖ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ତଥା ସମ୍ମାନୀତ ହୋଇଥିଲେ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ବରପାଲି ବଣିକ ସଂଘର ରୌପ୍ୟଜୟନ୍ତୀ, ଭାଗୀରଥୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ସ୍ମୃତି ସମିତି, ବାସନ୍ତୀ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିଷଦ, ବରପାଲି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଶାରଳା ସମ୍ମାନ (ଜଂପା ସଂସ୍ଥା ଭୁବନେଶ୍ୱର) ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀ କୃତାର୍ଥ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଜନ୍ମ ଶତବାର୍ଷିକୀ, ବରପାଲି ସାମ୍ବାଦିକ ସଂଘ, ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ସଂସ୍କୃତି ସମ୍ମାନ, କଳାଭୂମି ଚିତ୍ରକଳା ଅନୁଷ୍ଠାନ ବରପାଲି, ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ରାଉରକେଲା, ହୀରାଖଣ୍ଡ ବସନ୍ତ ମିଳନ ସମ୍ବଲପୁର ଇତ୍ୟାଦି । ଏହା ସହ ସେ ବରପାଲି ଠାରେ ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ ପାଠକଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା, ଗଙ୍ଗାଧର ସାହିତ୍ୟ ପରିଷଦର ଆଜୀବନ ସଦସ୍ୟ ଏବଂ କଳାଭୂମି ଚିତ୍ରକଳା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ମଧ୍ୟ ସେ ଥିଲେ ।

ଶିଳ୍ପୀ ବୀରବର ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀଥିଲେ । ଚିତ୍ରକଳା ସହ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଆଶିଥିଲା ସରଳତା ଓ ଦିବ୍ୟ ଜୀବନର ଅନୁଭୂତି । ଏହି ମହାନ ଶିଳ୍ପୀ ପରିଣତ ବୟସରେ

ଜୀବନର ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତିଟିକୁ ତାଙ୍କ ପାଖ ଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟୁଥିଲେ । ଲୋତକପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଖିରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ଘଟଣାକୁ ମର୍ମେ ମର୍ମେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । କ୍ରମେ ଶରୀର ଦୁର୍ବଳ, ଶୀଥିଳତା, ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ହେତୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅକ୍ଷମତା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଶେଷରେ ୬ ଡାକ୍ତରୀ ନଭେମ୍ବର ୨୦୦୮ ରେ ଗୁରୁବାର ରାତି ୮ ଟାରେ ଚିରନିଦ୍ରାରେ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଶୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କର ଶେଷରଙ୍ଗାରେ ସେ ଲେଖିଯାଇଥିଲେ ଯେ - “ପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀ ବାବାଜୀ ମହାରାଜାଙ୍କ ଆଶିଷ ବସ୍ତ୍ର । ଏହି ପବିତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ପର ମୃତପିଣ୍ଡ କୁ ପରିଧାନ କରାଇବେ । ନୂଆ ବସ୍ତ୍ର ଦେବେ ନାହିଁ । ଅନୁରୋଧ” ।

ହେ ମହାନ ଶିଳ୍ପୀ ! ଆପଣ ପରଲୋକରେ ଆଶିର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ ଯେ, ଆପଣ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିବା ଶିଳ୍ପୀ ଜୀବନ ଓ କୃତିଗୁଡ଼ିକ ଯୁବ, ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ମାନଙ୍କୁ ସଦା ସର୍ବଦା ଅନୁରଣିତ ଓ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରୁଥାଉ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

କଳାକଳ୍ପନା, ବରଗଡ଼

ମୋ - ୯୮୬୧୨୩୭୨୭୩୩

With
best compliments
from:
G.S.Varma

SHREE SHYAM

Jewellers

Deals in Gold & Silver Ornaments & Gems Stone

Near Saletax Office Chowk, Main Road, BARGARH-768 028 (Odisha)
Ph. 06646-233774, Mob. 09861-232774

- ❁ Packed Grocery
- ❁ Panner
- ❁ Khowa

P. MANDAL GENERAL STORE

RAJIV GANDHI CHOWK, MAIN ROAD, BARGARH

(Wholesale & Retail sale)

ଭାଷା ଭାବନା, ସମ୍ବିଧାନ ଆର ସମ୍ଭାବନା

ଶ୍ରୀ ସପନ ମିଶ୍ର

ଆମେ ସଭେଁ ଜାଣିଛୁ, ଗୁଡ଼େ ନୈ, ବହୁତ ଭାଷା ଅଛେ । ଭାଷା ଭାବ୍ ଲେନ୍ଦେନ୍ ଲାଗି, ସହଯୋଗ କରବାର ଲାଗି, ପଢ଼ବାର ଲାଗି, ଗ୍ୟାନ୍ ବଢ଼ାବାର ଲାଗି ସାହେଜ୍ କରସି । କେତେ ଭାଷା ଆମେ ଶିଖୁଁ ଜନମ୍, ଆର କେତେଟେ ଶିଖୁସୁ ବହିପତର, ମାଷରନ୍, ଆର ମାଏ କି ବଲି ଯାନସୁଁ, ଖବର କାଗଜ୍, ସୂଚନା ଲକ୍, ସାଇନ୍ବୋର୍ଡ଼ନୁ ।

କାନ୍ଦବାର୍ ଟା ତ ସଭେଁ ଜାନ୍ସୁଁ ଜନମିଲା ବେଲୁଁ, ହିଁସବାର୍ ଡା ଭି । ଜନମ୍ ହେଲା ଛୁଆ କାନ୍ଦସି ନିଜର କେନ୍ସି ଅସୁବିଧା ହେଲେ । ଯେତେବେଳେ ମାଁର ପରଶ, ତାର ଛାତିଥୁଁ ଜାକିଁ କରି ସୁଆଁଲି ଦେସି ଆର କାନ୍ଦି ଭାଷିଥୁଁ କାଶା କାଶା କହିଦେଲେ ସିଞ୍ଚରି ଯାୟସି ମନ, ଭରସି ଯାଏସି ଦିହି । ତା'ର କହେଲା ଭାଷା, ଆମର ନିଡ଼ର ହେବାର ମତର ।

ନିଦା କଥା ହେଲା ଆମେ କେନ୍ କେନ୍ ଭାଷା ଶିଖୁଛୁ, ଜାଣିଛୁ ଆର ତାର ଭିତୁ କେନ୍ ଭାଷା ଥୁଁ ଜହ ବୁଝି (କମ୍ପ୍ରିହେଣ୍ଡ) ପାରୁଁ, ଜହ ସ୍ବାଭାବିକ୍ ଭାବେ କହି ପାରୁଁ (ସ୍ପିକ୍ ନେଚୁରାଲି) ଆର ଜହ ସାଦା ଭାବେ ଭାବ୍ ଲେନ୍ଦେନ୍ (କମ୍ୟୁନିକେଟ୍) କରିପାରୁଁ- ସେ'ଟାକେ ହିଁ ତାର ଶିକ୍ଷାଦାନର ଭାଷା ହିସାବେଁ ପ୍ରଚଳନ୍ କରବାର୍ ଟା- ସରକାରକର୍ ର ସାମ୍ବିଧାନିକ୍ ଦାୟିତ୍ବ । ଯେତା ଆମର କୋଶଲାଞ୍ଚଳ ଥୁଁ ଦ୍ବିଭାଷିକ୍ ବନ୍ଦବାର୍ ଟା ପ୍ରଯୋଜିତ୍ (ସ୍ଥାନସର୍ବ୍) ଆୟ, ଆମେ ଉଡ଼ିଆ ସ୍କୁଲମାନକୁ ଉଡ଼ିଆ ବ୍ବ୍ ହି କରି ଶିଖୁଁ । ହେତା ଇଂଲିଶ୍ ମିଡ଼ିୟମ୍

ସ୍କୁଲମାନକୁ ପଢୁଥିଲା ଛୁଆମାନକୁ ବେଲୁଁ ଆମେ ତ୍ରୟଭାଷିକ୍ ବଲିକରି କହିପାରମା, ସେମାନେ ସ୍କୁଲୁଁ ଇଂଲିଶ୍ ଆର ଉଡ଼ିଆ ଶିଖୁସନ୍ । ଆମର ଆଡ଼ର ସବୁ ପିଲା ଏବେଇ ହିଁ ବଢୁଛନ୍ । ଆମେ ଇଂଲିଶ୍ କେ ବିଦେଶୀ ଭାଷା ବଲି ଜାଣିକରି ଭି ଶିଖୁଛୁ, ରଥିର ଲାଗି ଯେ, ଶୈକ୍ଷିକ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ବନାବାର୍ ଜ୍ଞାନର ଉପାଦାନ ଇଂଲିଶ୍ ମାମ୍ ଥୁଁ ଜହ କରି ଆସୁଛେ । ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ଇ ଭାଷା କେ ଆୟତ୍ କରବାକେ ପଢୁଛେ । ସେତା ଉଡ଼ିଆକେ ରାୟକର ଭାଷା, ଶିକ୍ଷକର ଭାଷା, ପାଠର ଭାଷା, ସମ୍ବାଦ ଲୁକର ଭାଷା ଆର ଏତା ଏତା କେତନିଟେ ଭାବନାଟା ନେଇକରି ଆମେ ଉଡ଼ିଆ ଭି ଶିଖୁଁ । ଇଂଲିଶ୍ ଆର ଉଡ଼ିଆ ଜହ କରି ଆମେ ଚାକିରୀ କରବାର୍ ଆଶା ଥୁଁ । ମୁଖିଆ ଭାସା ଆର ଉନିଆ ଭାସା ଭାରତର ରାଏଜ୍ମାନକର୍ ଭିତରୁଁ ଦେଖବାକେ ଗଲେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ୍ ଭାଷିକ୍ ଲୋକ୍ (ମେଜରିଟୀ ଲଜ୍ଡ୍ରେଜ୍) ଆର ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ୍ ଭାଷିକ୍ ଲୋକ୍ (ମାଇନୋରିଟୀ ଲଜ୍ଡ୍ରେଜ୍) ଭି ଅଛନ୍ । କେତେଟା ରାଏଜ୍ ଚାକିର ମୁଖୁଆ ଭାଷା ସାଁଗେ ଉନିଆଁ ଭାଷା କେ ଭି ସରକାରୀ ଭାଷାର୍ ଦର୍ଜା ଦେଇଛନ୍ । ଆନ୍ଧ୍ର ମୁଖୁଆ ଭାଷା ତେଲୁଗୁ କହେସନ୍ ୮୫.୧୩ ପ୍ରତିଶତ, ଆର ଦୁସରା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଭାଷାଭାଷି ଭି ଅଛନ୍ ୧୪.୮୭ ପ୍ରତିଶତ । ଆସାମ୍ ନେ ଆସାମୀୟା/ଅହମିଆ ଭାଷି ଅଛନ୍ ୭୦.୮୯, ଦୁସରା ଭାଷି ୩୯.୭୧ ପ୍ରତିଶତ । ଗୋଆ ରାଏଜ୍ନେ କୋନ୍କନି ସରକାରୀ ସ୍ବାକୃତ୍ ଭାଷା କହେବାର୍

ଲୋକ ଅଛନ୍ ମାତ୍ର ୫୭.୭୫ ଆର ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ (?) ଭାଷାଭାଷି ଅଛନ୍ ୪୩.୩୫ ପ୍ରତିଶତ । ଜମ୍ମୁ କାଶ୍ମୀର ଥୁଁ କାଶ୍ମିରୀ ଭାଷା ଭାଷୀ ମାତ୍ର ୫୨.୭୩ ପ୍ରତିଶତ ଆର ଅଲଗା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ (?) ୪୭.୨୭ ପ୍ରତିଶତ । ଏତା ସବୁ ରାଏଜେଁ ଭାଷିକ୍ ପରିସ୍ଥିତି । ଆର ଗୁଡ଼େ ଦିଗ୍ ହେଲା, ଗୁଡ଼େ ଭାଷିକ୍ ଲୁକେ ଗୁଡ଼େ ରାଏଜେଁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ୍ ଥିଲା ବେଲକେ ଅଲଗା ଗୁଡ଼େ ରାଏଜେଁ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ୍ ହେଇଯାଇଛନ୍ । ଯେନ୍ତା କି ତେଲଗୁ ମାନେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଥୁଁ ଭାଷା ଭିରିକ୍ ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ୍ କୁହାଯାଉଥିଲାବେଲକେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଥୁଁ ଭାଷିକ୍ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ୍ ଆନ୍ । ଏଭେଁ ଉଡ଼ିଆମାନେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଥୁଁ ଭାଷାଗତ୍ ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ୍ ହେଲାବେଲକେ ଓଡ଼ିଶାଥୁଁ ଭାଷିକ୍ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ୍ ଆନ୍ । ଜାଣି ରଖବାର୍ କଥା, ଆନ୍ଧ୍ର ରାଏଜର ସରକାରୀ ଭାଷା ତେଲୁଗୁ ସାଁଗେ 'ଉଡ଼ିଆ' ଭାଷା କେ ଉନିଆଁ ସରକାରୀ ଭାଷା ହିସାବେଁ ସ୍ବାକୃତି ଦେଇଛନ୍ । ଏଭେଁ ଝାରଖଣ୍ଡ ସରକାର ଭି 'ଉଡ଼ିଆ' କେ ଝାରଖଣ୍ଡର ଦୁତିଅ ସରକାରୀ ଭାଷା ଭାବେ ସ୍ବାକୃତି ଦେଲେ । ହେଲେ କୋଶଲାଞ୍ଚଳର ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଲୀ ଭାଷା କେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଦୁତିଅ ସରକାରୀ ଭାଷା ଭାବେଁ ସ୍ବାକୃତି ନୁହେଁ ଦିଅନ୍ । ଝାରଖଣ୍ଡର ଆଉ ଛତିଶଗଡ଼ର ବହୁତ୍ ଅଞ୍ଚଳୁଁ ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଲୀ ଭାଷା ଲୁକେ ବେଭାର୍ କରସନ୍ । ତାର ସ୍ବାକୃତି ମିଲଲେ ଇ' ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୁକେ ଲାଭ ପାୟବେ । ଉଡ଼ିଆ

ଭାଷା, ଦେଲୁଗୁ ଭାଷା ସରକାରୀ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଛେ ବଳି ଗୁଟେ ରାଏଜୁ ଆର ଗୁଟେ ରାଏଜର ଭି ସରକାରୀ ସ୍ୱୀକୃତ ଭାଷା ହେଇଯାଇଛେ । ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଳୀ ଭାଷା କା'ଣା କୋଶଳ ରାଏଜ ହେଲେ ଯାଇ ସ୍ୱୀକୃତି ପାୟବା ? କୋଶଳ ରାଏଜ ଗଠନ ହେଲେ ଛତିଶଗଡ଼ ଆର ଝାରଖଣ୍ଡ ଇଲାକା ନ ଥିଲା ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଳୀ ଭାଷାଭାଷୀ ଆମର ଭାୟମାନେ ଭି ତାଙ୍କର ରାଏଜେ ଆଇକରି ନିଜର ମାତୃଭାଷାର ସରକାରୀ ମାଏନ୍ ପାଇପାରବେ, ହେଟା କିଏ କହିପାରେ ! ଛତିଶଗଡ଼େ କି ଝାରଖଣ୍ଡେ ଥିଲେ ସେନିର ଲୁକେ ସେନିର ଗୁରୁଦୁଟେ ଜନିଆଁ ଭାଷା 'ଶବ୍ଦ' ବେଭାର କରୁଥିଲେ ବି ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଳୀ ଭାଷା ଥିଁ ଅନୁସୂଚି ବ୍ୟାକରଣ କେ ଅଜାନ୍ତେ ସଠିକ୍ ଭାବେ ବେଭାର କରବାର ଦେଖିବାର କେ ମିଳିବି । ଇଟା ଭି ଆମେ ଜାନି ରଖିବାର ଚାହିଁ, ଆଏକ ଦିନ ତକ୍, ଛତିଶଗଡ଼ ରାଏଜ ହେଲା ଉତରୁ ଭି ଛତିଶଗଡ଼ି ଭାଷା କେ ନାଁ ଛତିଶଗଡ଼ ସରକାର ନା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସିଦ୍ଧୁଲ ଭାଷା ଭାବେ ସ୍ୱୀକୃତ କରିଛନ୍ ।

ଭାଷା ଆର ଲିପି - ଭାରତର ଭାଷାମାନେ ୧୪ଟାନ୍ତ ଯହ ଲିପିଥି ଲେଖାହେଉଛେ । ଲିପିମାନଙ୍କର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା ନାହିଁ ନ । ଆମେ ଭାବିଛୁ ଯେ, ଗୁଟେ ଭାଷା ସବୁବେଳେ ଗୁଟେ ଲିପି ନ ହିଁ ତା'ର କଥା କେ ଉତରାସି । ଇଂଲିଶ୍ ଭାଷା ସବୁବେଳେ ରୋମାନ୍ ଲିପି ଥି ଲିଖା ହେସି । ଭାରତ ଥି ଇଂଲିଶ୍ କେ ଦେବନାଗରୀ/ହିନ୍ଦୀ ଲିପି ଥି ଲେଖିବାର ଦରକାର ନାହିଁ ପଡ଼ି । ବାକି ଭାରତର ଭାଷାମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ୟା ଭାଷାର ଲିପିଥି ଲେଖିବାର ସିଲସିଲା କି ବୟସିରା

ବଳି ଆଇଛେ କାହିଁ ପୂର୍ବାପାତିନ୍ । ହେତା ଗୁଟେ ଲିପି ଥିଁ ଭି ଗୁଟେନ୍ ଅଏତକା ଭାଷାକେ ଉଡ଼ା ଭି ହେଇଛେ । କନ୍ନଡ଼ ଲିପିଥିଁ ଲେଖା ହେସି କନ୍ନଡ଼ ଭାଷା, କୋଡ଼ାଗୁ, ତୁଲୁ, ବଂଜାରୀ, କୋନ୍କନୀ, ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା । ଟ'ର ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ଲିଖିହେସି ଦେବନାଗରୀ ଲିପିଥିଁ, 'ଉଡ଼ିଆ' ଲିପି ଥିଁ, ତେଲୁଗୁ ଲିପିଥିଁ, ତାମିଲ, ମାଲୟାଲମ୍ ଆର ବହୁତ ଲିପିଥିଁ । କାଶ୍ମିରୀ ଭାଷା ଲିଖି ହେସି । ପର୍ସିୟାନ୍-ଆରବିକ୍ ଲିପି ଥି, ଶାରଦା ଲିପିଥିଁ ଆର ଦେବନାଗରୀ ଲିପିଥିଁ ଭି । ସିନ୍ଧି ଭାଷା ଲିଖା ହେଇଛେ ପର୍ସିୟାନ୍-ଆରବିକ୍ ଲିପି ଆର ଦେବନାଗରୀ ଲିପିଥିଁ ଭି । 'ରଭା' ଭାଷା ଆସାମ୍ ରାୟଜେଁ ଆସାମୀ ଲିପିଥିଁ ଲେଖାହେଲାବେଲ୍ କେ ମେଘାଲୟ ରାୟଜେଁ ରୋମାନ୍ ଲିପିଥିଁ ଆର ପର୍ସିମ୍ ବଙ୍ଗ ରାୟଜେଁ ବଙ୍ଗାଳୀ ଲିପିଥିଁ ଲେଖା ହେସି । ଆସର ମୌଖିକ ପରମ୍ପରା ଲାଗି; ଧାର୍ମିକ କଳରପନ୍ଥା ପ୍ରଚଳନ୍ ଲାଗି; ଶିକ୍ଷାର ପଛଆପନ୍ ଲାଗି; ସେକାଲର କେତେଟା ମୁଖିଆ ଭାଷା ଆର ଲିପିକେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ବାକି ଭାଷା ଆର ଲିପିର ବହୁତି ନି ହେଇ ପାରଲା । ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଳୀ ମେତାର ଭାଷା ଥିଁ ସବୁ କିସମର ସାହିତ୍ୟର ସିର୍ଜନାର ଦମ୍ ଆଇକରି ଭି ସେ କାଲେଁ ଉଁଚା ଦରକାର ସାହିତ୍ୟ ରଚନା ପରିବେଶ୍ ଟେ ନି ହେଇ ପାରଲା । କର୍ଣ୍ଣାଟକ୍ ରାଏଜର ଅବିଭକ୍ତ ଦକ୍ଷିଣ କନ୍ନଡ଼ ଜିଲ୍ଲା (ଉଡୁପି)ର ଉତ୍ତର ଭାଗ୍ ନୁଁ ଧରିକରି କେରଳ ରାଏଜର ଉତ୍ତର ଭାଗର କସରଗଡ଼ ବାହି ପଡେ ବେଭାର କରୁଥିଲା 'ତୁଲୁ' ଭାଷା ଏଭେଁ ମାଲୟାଲମ୍ ଲିପିଥିଁ ହିଁ ଲେଖା ହେସି । ମାତରକ ଆଜି ନୁଁ ଶହ ଶହ ବଛର ଆଗରୁ ଆପୋନ୍ ତୁଲୁ ଭାଷା 'ତୁଲୁ' ଲିପିଥି

ଲେଖା ହେଲା କେତ୍ ନି ସାହିତ୍ୟ ଭି ମିଲୁଛେ । ଆପୋ ଭାଷିକ୍, ସାଂସ୍କୃତିକ୍ ସାମାଜିକ୍, ବୈତାରିକ୍ ଆର ଏତା ଦୁସରା ବହୁତଟେ ନୃତାତ୍ମିକ୍-ସମାଜତାତ୍ମିକ୍ ଦିଗୁଁ ଗୁଟେ ଅଞ୍ଚଳର ପରିଚୟ ଥିଲା ଏଭର ଇ ରାଜନୀତିକ୍ ପରିସୀମା ବନ୍ଦବାର ବହୁତ ଆପୋ ନୁଁ ମାନଙ୍କର ଅସ୍ଥିତା ଝୁକୁ ଥିଲା । ହାମର କୋଶଳ ଭି ହେତା ଗୁଟେ ବାହି ଆୟ । ଆମର ଭାଷାର ଲାଗି ଲିପି ସମସ୍ୟାର ପୁରନଛେଦ୍ ଇ' ନ ପଡୁ ।

ଭାଷାର ଥିତି ଗତି ଆର ବହୁତି - ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ଭାଷାକେ ଭିନ୍ ଭିନ୍ କ୍ଷେତ୍ରଥିଁ ବେଭାର ଲାଗି ଭିନ୍ ଭିନ୍ ବେବସ୍ଥା କରିଛେ । ପ୍ରଶାସନ, ଶିକ୍ଷା, କୋର୍ଟ-କଚେରୀ, ବିଧାୟକ, ବିଧି-ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଜନ-ସୂଚନା ଲାଗି ଗୁଟେ ରାୟଜେଁ ଭିନ୍ ଭିନ୍ ଭାଷା ବେଭାର ହେଇପାରେ । ସ୍ୱୀକୃତ ଭାଷା ହଉ କି ନାହିଁ, ଉପଭାଷା ହଉ କି ଆଦିବାସୀ ଜନଗୋଷ୍ଠୀର ଭାଷା ହଉ, ଭାରତର ସରକାରଙ୍କର ନୀତି ରହିଛେ ସବୁ ଭାଷାକେ ନେଇ କରି ବଢ଼ି ଚାଲିବାର । ସମ୍ବଲପୁର ନେଇଚାଲି ସମ୍ବଲପୁର ବଡ଼େଇ ଚାଲିର ଧାରାଥିଁ ଯେନ୍ ଭାଷାର ବେଭାରକାରୀମାନେ ଯେତେ ଜହ ଉଜୋର କରିଛନ୍, ସେ ଭାଷା ସେତେ ଉନ୍ନତି କରିଛେ । ଇ'ଠାନେ ମେଜର, ମାଏନର କି ଟ୍ରାଜବାଲ ଭାଷାର ପାତରଅତର ନାହିଁ ନ । ପହେଲା ୧୪ଟା ଭାଷା କେ ସମ୍ବିଧାନର ଅଷ୍ଟମ୍ ଅନୁଛେଦ୍ ଥିଁ ଠାନ୍ ଦିଆହେଇଥିଲା- ଆସାମୀ, ବେଙ୍ଗୋଲି, ଗୁଜରାଟି, ହିନ୍ଦୀ, କନ୍ନଡ଼, କାଶ୍ମିରୀ, ମାଲୟାଲମ୍, ମରାଠୀ, ଉଡ଼ିଆ, ପଞ୍ଜାବୀ, ସଂସ୍କୃତ, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ ଆର ଉର୍ଦ୍ଦୁ । ଟ'ର ମିଶିଲା ସିନ୍ଧି । ଟ'ର ମିଶିଲା କୋନ୍କନି, ମଣିପୁରୀ ଆର

ନେପାଳି । ଆଉ ସମ୍ବିଧାନର ୧୦୦ତମ ସଂଶୋଧନ ଥିବା ମିଶ୍ରଣ ବୋହେ, ମୈଥିଳୀ, ସାନ୍ତାଳୀ ଆଉ ଡୋଗ୍ରୀ ।

ଏଭଳି ଗୁଡ଼େ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ଭାରତରେ ୧୦୧ଟା ଭାଷା ଓ ୫୬୩ଟା ଡାଏଲେକ୍ଟ ଖବର କାଗଜ ୩୪୮ଟା ହସ୍ତାକ୍ତିଆ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଛି । ୨୨ଟା ଭାଷା କେ ସିନେ ସମ୍ବିଧାନର ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଠାରୁ ଦିଆହେଉଛି ତାରୁ ଅଧିକ ଭାଷା କେ ଆର.ଏନ୍.ଆଇ. ଅନୁମୋଦିତ କରିଛି । ପତର, ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରବାର ସ୍ବାଧୀନତା ଅଛି ୮୭ ଭାଷା ଥିବା ଭାରତ ଦେଶେ ୨୨ଟା ସିଡ଼ିଫଲ ଭାଷା ଅଛି ମାତ୍ରକ ୫୮ ନୁ ୬୯ଟା ଭାଷା ଥିବା ପାଠପଢ଼ା ହେଉଛି, ଭାଷାର ବିଷେ ଥିବା ବହି ଚଳିଛି । ଭାରତର ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ୨୪ଟା ସ୍ବାକୃତ ଭାଷା ଓ ୧୪୬ଟା ଉପଭାଷା ଭାଷା ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଅଛି । ପ୍ରାୟ ୫୦ଟା ଭାଷା ଥିବା କିଛି ପ୍ରକାଶିତ ବହିପତର ଥିବାର ଜନାୟାଜ ହେଉଛି । ଭାରତ ଥିବା ୧୮୮୬ ନୁ ୧୯୨୭ ସାଲ ଭିତ୍ରେ ଥିବା ଭାଷାମାନଙ୍କର ପ୍ରିଣ୍ଟ ବିଷେ ଥିବା ଅବସରଙ୍କର 'ଦି ଲିଙ୍ଗୁଇଷ୍ଟିକ୍ ସର୍ଭେ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ' ଅନୁସାରେ ୧୭୯ଟା ଭାଷା ଆଉ ୫୪୪ଟା 'ବୁଲି' ଥିବାର ଜନାୟାଜ ଥିଲା । ସେ ବେଳେ ଭାରତର ଗୁଡ଼େ ବିରାଟ ଭୂଖଣ୍ଡ ଥିଲା ଆଉ ସେ ଉନ୍ୟା କେତେଟା ଅଞ୍ଚଳେ ସର୍ଭେ ନେଇ କରି ବଲି କୁହାହେଉଛି । ୧୯୬୧ ନୁ ୧୯୭୧ ର ସ୍ବାଧୀନ ଭାରତ ଥିବା ୧୯୩ଟା ବର୍ଗାକୃତ ଭାଷା ଆଉ ୧୬୫୨ଟା ମାତୃଭାଷା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୯୧ ବେଳେ ମାତୃଭାଷାର ସଂଜ୍ଞା ବଦଳାଇ କରି ୧୫୭୬ ମାତୃଭାଷା ଆଉ

୧୧୪ଟା ଭାଷା କେ ଆସିଥିଲା । ୧୯୯୧ ଜନ୍ମମାରି ବେଳେ ଦ୍ଵି-ଭାଷିକ ଆଉ ତ୍ରି-ଭାଷିକ ସୂତ୍ର ମାତୃଭାଷା ଛଡ଼ା ଆଉ କେନ୍ଦ୍ର ଭାଷା ଜାଣିଛ ବଲି ପରାହେଉଥିଲା । ହେଥୁର ଲାଗି ୧୯୯୧ ଜନ୍ମମାରି କେ ଦ୍ଵି-ଭାଷିକ ସଂଖ୍ୟା ଶହ'କ ୧୯.୪୪ହେଉଥିଲା, ଯେନ୍‌ଟା କି ୧୯୮୧ ଥିବା ଶହ'କ ୧୩.୪୪ଥିଲା ।

ଭାଷାର ସାମ୍ବିଧାନିକ ସ୍ବାକୃତି- ଭାଷାମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ଗଠିତ ଡ.ସାତାକାତ ମହାପାତ୍ର ଭାଷା କମିଟି ଚିହ୍ନିତ କରିଛି ସମ୍ବିଧାନର ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଠାରୁ ପାଉବଲି:- ଅଜିକା, ବଞ୍ଜାରା, ବାଜିକା, ଭୋଜପୁରୀ, ଭୋତି, ଭୋତିଆ, ଛତିଶଗଡ଼ୀ, ଧକ୍ତି, ଡୋଗ୍ରୀ, ଇଂଲିଶ, ଗରଝାଲି(ପାହାଡ଼ୀ), ଗୋଣ୍ଡି, ହୋ, କହି, କାମଡାପୁରୀ, ଖାସି, କୋଡ଼ାଭା(କୋର୍ସ), କୋକବରକ, କୁମାୟୁନି(ପାହାଡ଼ି), କୁରକ, କରମାଲ, ଲେପଟା, ଲିମ୍ବୁ, ମିଜୋ(ଲୁସାଏ), ମଗାହି, ମୈଥିଳୀ, ମୁଣ୍ଡାରୀ, ନାଗପୁରୀ, ନିକୋବରିସ, ହିମାଚଲି(ପାହାଡ଼ି), ପାଲି, ରାଜସ୍ଥାନୀ, ସମ୍ବଲପୁରୀ(କୋଶଳୀ), ସାନ୍ତାଳୀ, ସୌରସେନୀ(ପ୍ରାକ୍ରିତ), ସିରାଇକି, ଟେନିକଡ଼ିଏ ଆଉ ତୁଲୁ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ଘରୋଇ ବିଭାଗର ପୂର୍ବତନ ରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅଜୟ ମାକନ୍ ପାର୍ଲ୍ୟାମେଣ୍ଟ ଥିବା କହିଛନ୍ତି ଯେ ଡ.ସାତାକାତ ମହାପାତ୍ର ଭାଷା କମିଟି ସୂଚୀତ ଭାଷାମାନଙ୍କୁ ସମିଆଁ ଅନୁସାରେ ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଥିବା ସାମିଲ କରବାର ଲାଗି ଯୋଜନା ରହିଛି । ବାକି, ଇଥିଁ କେନ୍ଦ୍ର ଭାଷା କେ ନିଆଯିବା ଆଉ କେନ୍ଦ୍ର ଭିତ୍ତି ଥିବା

ଆଉ କେତେ ନିଆଯିବା ସେଟା ଆମର ଲାଗି ଚିନ୍ତା ଭାବନାର ବିଷେ ଆସ । ବୋହେ ଭାଷାଭାଷି ଲୁକେ ଆସାମ ଥିବା ଯୋରଦାର ସଶସ୍ତ୍ର ଉଲଗୁଲାନ କରିଥିଲେ ସ୍ବାୟତ ଶାସନ ଲାଗି । ତାଙ୍କର ଭାଷା ଡ. ମହାପାତ୍ର ଭାଷା କମିଟି ପ୍ରସାବ ନେଇ ଦେଉଥିଲେ ଭି ପାର୍ଲ୍ୟାମେଣ୍ଟ ଥିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ କେ କୁଳି ଗଲା । ଆମକୁ କାଶା କରବାରକେ ପଡ଼ିବା ଆପଣ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀ ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଥିବା ୨୨ଟା ସ୍ବାକୃତ ଭାଷା ବାହାରେ ଆଉ ଦୁଇଟା ଭାଷା, ଇଂଲିଶ ଆଉ ଭୋଜପୁରୀ, ଲେଖକ ଆଉ ପ୍ରକାଶନ କେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯିବ । ଇ' ଦୁହି ଭାଷା କେ ଛାଡ଼ିକରି ଭି ପାହାଡ଼ି(ହିମାଚଲି) ତୁଲୁ, ଆଉ କୋକବରକ ଭାଷାର ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ଭାଷା ସମ୍ମାନ ଦେଇସାରିଛି । ପହେଲା ଭାଷା ସମ୍ମାନ ଶ୍ରୀ ଧରିକଶନ ମିଶ୍ର-ଭୋଜପୁରୀ, ଶ୍ରୀ ବଂଶୀରାମ ଶର୍ମା ଆଉ ଶ୍ରୀ ଏମ୍.ଆର୍.ଠାକୁର - ପାହାଡ଼ି(ହିମାଚଲି), ଶ୍ରୀ କେ.ଜଥାସା ରାୟ ଆଉ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦରକେଶବ ଭଟ୍ଟ-ତୁଲୁ ଭାଷା, ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ମୁରା ସିଂହ- କୋକବରକ ଭାଷା ଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀ ତରୁ ସିଡ଼ିଫଲ ଭାଷା ବାହାରେ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ଲାଗି ସମ୍ମାନୀତ ହେଉଛନ୍ତି । ଆମେ ସମ୍ବଲପୁରୀ - ୧ କି. ଶି.ଲ ୧ ସାହିତ୍ୟକାରମାନଙ୍କର ଲାଗି ଏକା ସମ୍ମାନ ପାଉବାର କାଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀଠାରେ ନିଜର ହକ୍ ରଖିମା । ଭାଷାର ନାଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ, ସାହିତ୍ୟ ଗୁଡ଼େ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ହିସାବେ ୯୨୨୨ ଟା ଭାଷାର ଲାଗି ୨୬୨୪୧ଟା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନା ଅଛି ।

(୧) ଗୁଡ଼େ ଭାଷାର ଅଲଗ ଅଲଗ ନାଁ ଭି ଆଇପାରେ ବେଲସୁ

(୨) ସେ ଭାଷା ବେଭାର କଲା ଇଲାକା ବାହାରର ଲୁକେ ତାକୁ ଅଲଗା ନାଁ ଥି ଭି ତକାହକା/ବେଭାର କରୁଥାଇପାରନ୍ ।

(୩) ଜନଗୋଷ୍ଠୀ କି ଭାଷା ଭିତ୍ତିକ ଛାପା ବହି/ଗଣମୁଖ୍ୟ ମାନକେ ଆୟୋଗୁ ସେ ଭାଷାର ନାମକରଣ ଗୁଡ଼େ ପ୍ରକାର ହେଇଥାଇପାରେ ।

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଥି ସାମିଲ ହେଇଥିଲା ଭାଷାମାନଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାଁ ରହିଛି । ସାମ୍ବିଧାନିକ ସ୍ୱାକୃତି ଲାଗି କି ଜନସମାପି ଥିଁ ଦର୍ଜ କରବାର ଲାଗି ଗୁଡ଼େ ଭାଷାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାଁ କେଭେ ବାଧକ ନୈ ହେଇ । ଇ ସବୁ ଭାଷାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାଁ :- (୧)

ଆସାମୀ-ଆସାମେ, ଆସାମାୟା, ଅସମିଆ (୨) ବଙ୍ଗାଳୀ-ବାଙ୍ଗଲା, ବଙ୍ଗୋ ଭାଷା, ବେଙ୍ଗାଳୀ (୩) ଭୋଜପୁରୀ-ଦେଶପୁରୀ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା (୪) ଗୁଜରାଟି-ଗୁଜେରତି, ଗୁଜେରାଥି (୫) ହିନ୍ଦୀ-ଖରିବୋଲି (୫) କନ୍ନଡ଼-ବେଙ୍ଗଲୋରୀ, କାନାରିସ (୬) କୋଙ୍କନି-ବାଙ୍କୋଟି, କଂକୋରିଅମ, କୁଗାନି, କୋଙ୍କନିସ, କୁନାବି (୭) ମାଲାୟାଲମ୍-ଏଲିୟଲମ୍, ମାଲାୟାଲି, ମାଲାୟାଲି (୮) ମୈଥିଲୀ-ମୋପଲ, ମଲିଆଡ଼ (୯) ମଣିପୁରୀ-ମୈତେୟୀ, କଡ଼ଥେ, କାଥୀ, ମୈତେଲନ, ପୋନ୍ନା (୯) ମରାଠୀ-ମହାରଥି, ମଲହଟେ, ମାରଠୀ, ମୁରୁଥି (୧୦) ନେପାଳୀ-ପୂର୍ବୀପାହାଡ଼ି, ଗୋର୍ଖାଲି, ଗୁର୍ଖାଲି, ଖାସ୍କୁରା, ପାର୍ବତୀୟ, ନେପାଲିସ (୧୧) ଓଡ଼ିଆ-ଉଡ଼ି, ଉଡ଼ିଲି (୧୨) ପଞ୍ଜାବୀ-ଗୁରମୁଖୀ, ହିନ୍ଦକୀ, ଲହଣ୍ଡା, (୧୩) ତାମିଲ-

ତାମୁଲ, ଦାମୁଲିଅନ୍, ତମଲ, ତମଲସନ୍ (୧୪) ତେଲୁଗୁ- ଆନ୍ତ୍ର, କେନ୍ଦୋ, ତୈଲଙ୍ଗ, ତେରାଙ୍ଗ (୧୫) ଉର୍ଦ୍ଦୁ-ଇସଲାମୀ ।

ସିନ୍ଧୁଲ ଭାଷା ନାଉଁ ହେଇକରି ଭି ଇ ଭାଷାମାନେ ରାଏଜ୍‌ମାନଙ୍କର ସରକାରୀ ଭାଷା ହିସାବେ ମାଏନ ପାଇଛେ । ତିରପୁରା ଥିଁ କୋକବରକ, ମିଜୋରାମ୍ ଥିଁ ମିଜୋ, ମେଘାଲୟ ଥିଁ ଖାସି ଆର୍ ଗାରୋ, ନାଗାଲେଣ୍ଡ ଥିଁ ତେନିଏଡିଏ ।

ଉନିଆ ସାମ୍ବିଧାନିକ ସୁବିଧା ଆସୁନ୍ ଦେଖମା, ଆମର ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ଥିଁ ଭାଷାର ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଆର ପ୍ରସାରଣ ବାବଦେ କାର୍ଯ୍ୟ ବେବସ୍ଥା ଅଛେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୯ : ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷାର ଅଧିକାର ୧-ଭାରତ ଭିତ୍ତି ରହୁଥିଲା କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ସଂଖ୍ୟାକ ନାଗରିକଙ୍କର କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ଭାଷା, ଲିପି କି ସଂସ୍କୃତିର ସୁରକ୍ଷାର ପୂରା ଅଧିକାର ରହେବା; ୨-କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ନାଗରିକ କେ ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ କି ସରକାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଥିଁ ଭର୍ତ୍ତି ହେବାର ଲାଗି ଜାତି-ଧରମ, ଜାତିୟତା, ଭାଷା କି ଏନ୍ତା କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ଥିଁ ପାତରଅନ୍ତର ନୈ କରାଯାଏ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୩୦ : ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଭା ଆର ଚଳାବାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ୧- ସବୁ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଧର୍ମ ଭିତ୍ତି ଆଉ ଭାଷା ଭିତ୍ତିକ ମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରବାର ଆର ଚଳାବାର ଅଧିକାର ଅଛେ । ୨-ଏନ୍ତା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କର

ବାଧ୍ୟତା ମୂଳକ ସରକାରୀକରଣ ବେଲକେ ସେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାରକେ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ନୈ କରେ । ୩-ଗୁଡ଼େ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଧର୍ମଭିତ୍ତି କି ଭାଷାଭିତ୍ତି-ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ କେ ସରକାରୀ ସାହେଜ୍ କଲାବେଲକେ ଭାଷା କି ଧରମ୍ ନାଁ ଥିଁ ପାତରଅନ୍ତର ନୈ କରାଯାଏ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୩୪ : କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ରାଜ୍ୟର ବିଧାନସଭା ଆଇନ୍ ଅନ୍ୟାରେ ଗୁଡ଼େ କି ଗୁଡ଼େନ୍ଦୁ ଅସତ୍ତ୍ୱା କି ହିନ୍ଦୀ ନିଜର ରାଏଜର ସରକାରୀ ଭାଷା ଭାବେ ବେଭାର କରିପାରବା ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୩୪୭ : କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ରାଏଜର କିଛି ଭାଗର ଲୁକେ କହୁଥିଲା ଭାଷାକେ ଲାଗି ଖାସ୍ ବେବସ୍ଥା । ଯଧିରି ଏନ୍ତା ଦାବୀ ହେବା ଯେ, ଗୁଡ଼େ ରାଏଜର ଗୁଡ଼େ ଭାଗ ଲୁଗେ ଗୁଡ଼େ ଭାଷାକେ ରାଏଜର ଭାଷା ହେଉ, ବଏଲେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଯଦି ତାହେଁବେ ସେ'ତାକେ ସେ ରାଏଜର ଆର ଗୁଡ଼େ ସରକାରୀ ଭାଷା ଭାବେ ଚଳୁ ବଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରବେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୩୫୦ : ନିଜର ହାରିଗୁହାରୀ କି ଦାବୀକେ ସରକାରର ନିକେ ପୁହୁଁଟାବାର ଭାଷା । ଭାରତର କେନ୍ଦ୍ରୀ ଭି ନାଗରିକ ଭାରତ ନୈ କି କେନ୍ଦ୍ରୀ ରାଜ୍ୟନେ ଚଳୁଥିଲା ସ୍ୱାକୃତ ଭାଷା ଥିଁ, ତାର ହାରିଗୁହାରୀ, ଦରଖାସ୍ତ କି ଦାବୀ ଜନେଇପାରବା ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା -୩୦ ଏ : ନିଜର ମାତୃଭାଷା ଥିଁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପାୟବାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର- ସବୁ ରାୟଜର ଆର ତାର ଅଧିକାର ସବୁ ଆଂଚଳିକ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର ଲଟା ଉଜୋର ହେବାର ଚାହିଁ ଯେ, କମ୍‌ସେ

କମ୍ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଯାକେ, ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଭାଷା ଭିତ୍ତିକ ଛୁଆମାନଙ୍କର ପାଠ୍ୟପଢ଼ା ଲାଗିର ନିଜର ମାତୃଭାଷା ଥି ଶୈକ୍ଷିକ ବେବସ୍ଥା ହେବା । ଇ ବାବଦେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭି ରାଏଜର ସରକାରଙ୍କୁ ହେତା ବେବସ୍ଥା କରବାର ଲାଗି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା-୩୫୦ ବି : ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁମାନଙ୍କର ଲାଗି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ‘ଭାଷା-ଅଧିକାରୀ’- (୧) ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଚାହେଁଲେ ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ ମାନଙ୍କର ଲାଗି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା-ଅଧିକାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିପାରବେ । (୨) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଅଧିକାରୀ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଭାଷା ବେଭାରକାରୀମାନଙ୍କର ଥି ବିଷେୟ ସବୁ କିସମର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କୁ ତାର ସାମ୍ବିଧାନିକ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରବାର ବାବଦେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଯେନତା ଚାହେଁବେ ସେନତା ସମିଆଁର ଅନ୍ତର ଥି, ରିପୋର୍ଟ ଦେଇପାରବେ । ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ସେ ରିପୋର୍ଟ ମାନଙ୍କୁ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ଦୁହି ସଦନ ଥି ଆର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରାଏଜମାନଙ୍କୁ ଭି ପଠେଇପାରବେ ।

ହାମେ ଇ ସବୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବେବସ୍ଥା ଥି ହାମର ଭାଷା କେ କେନତା ସଂରକ୍ଷିତ, ପ୍ରସାରିତ ଆର ସ୍ୱୀକୃତ କରିପାରମା ସେ ବାବଦେ ଠୋସ୍ କଦମ୍ ଉଠାବାର ସମିଆଁ ଆସିଯାଇଛେ ।

ଆଦର ଆଉ ଅନାଦର ଭିତରେ ଭାରତର ଭାଷାମାନେ ଯେନ୍ କ୍ରମଥୁ ଅଛନ୍, ସେଟା ହେଲା:- (୧) ହିନ୍ଦୀ, (୨) ରାକ୍ଷଜମାନଙ୍କର ଦୁସରା ସିଡୁ୍ୟଲ ଭାଷା (୩) ସିଡୁ୍ୟଲ ଭାଷା ଯାହାର କି ରାକ୍ଷଜର ସ୍ୱୀକୃତି ନୈନ (୪) ବାକିସବୁ ନନ୍ ସିଡୁ୍ୟଲ ଭାଷା । ଭାଷାମାନଙ୍କର

ଗୁପାଗୁମଲା ଥିତି ଭିତରେ କେନ୍ତୁ ସରକାର ବିଶେଷ କିଛି କରି ବି ନୈ ପାରି । ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ହିସାବେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଭି ୨ ପ୍ରକାର: (୧) ଧର୍ମଭିତ୍ତିକ (୨) ଭାଷା-ଜନଗୋଷ୍ଠୀଭିତ୍ତିକ । ସରକାରୀ ପାତର ଅନ୍ତରୁ ବର୍ତ୍ତାବାର ଲାଗି ସମ୍ବିଧାନ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖୁଛେ । ବାକି, ଧର୍ମଭିତ୍ତିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଲାଗି ଯେତକି ଅଛେ, ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଲାଗି ସେତକି ନୈନ । ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଲାଗି କେନ୍ତୁ ସରକାରଙ୍କର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ବିନା ପାତର ଅନ୍ତର ଆଏ ବାକି ସକରାମ୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ ନୁହେଁ ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ସବୁ ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁମାନଙ୍କର ଚିହ୍ନଟ ଆର ସଂରକ୍ଷଣ ଲାଗି ସବୁ କିସମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନୈ କରି ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଭାଷାକେ ନିଜେ ଚଳେଇ ରଖବାର ଲାଗି ସବୁ ବେବସ୍ଥା ରଖୁଛେ, ସଂଖ୍ୟା ଲଘୁ ବଳି କେନ୍ଦ୍ର ପାତର ଅନ୍ତର ଥି ନୈ ପଡ଼ବେ ବଳି ବେବସ୍ଥା ରଖୁଛେ । ଗୁଟେ ରାକ୍ଷଜର ଭିନ୍ ଭିନ୍ ଭାଷାର ଥିତି, ଗତି, ବକ୍ତି ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରବାର ଲାଗି ଜୋର ଦେଇଛନ୍ ଜହ କରି ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ର ଥି । ମାତୃଭାଷା ଥି ଶିକ୍ଷା ଦେବାରଟା ଖାଲି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତର ତକ ନୈ ହେଇ କରି ଉଚ୍ଚ ମ୍ଳମିକ(ହାଇସ୍କୁଲ) ସ୍ତର ଯାକେ ହେବାର କଥା । ଏତା ବେସରକାରୀ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଲାଗି ମଞ୍ଜୁର ଆୟ ବାକି ସରକାର କାଁ କରି ଏତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ କରି ସରକାରୀ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କର ଲାଗି ? ସମ୍ବିଧାନ ତରୁ ସରକାରଙ୍କୁ ଖାଲି କୁହାହେଲା ଯେ ହାଇସ୍କୁଲ ତକ ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଥି ମାତୃଭାଷା ଥି ପଢ଼ାଯାଏ ଆର ସେଟା ସରକାରୀ ଅନୁମୋଦିତ ସ୍କୁଲ

ହେଇଥିବାବେଳେ, ଭାଷାର ଲାଗି ବଳି ଖାଲି ପାତର ଅନ୍ତର ନାହିଁ କରାଯାଏ । କୋଶଲାକ୍ଷଲର କେନ୍ଦ୍ର ଭି ସ୍କୁଲ ଥି ଏବଂ ଯାକେ କେନ୍ଦ୍ର ବେସରକାରୀ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବଲପୁରୀ-କୋଶଲୀ ମାତୃଭାଷା ଥି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତର ଯାକେ ଭି ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ କରି । କେଭେଁ କିଏ କରବା ?

ପୁରଥର ସବୁଆଡ଼େ ଭାଷାମାନେ ମରି ମରି ଯାଉଥିବାର ଖବର ଆମେ ଜାନବାର ଚାହିଁ । ଭାଷା କାଏଁ ଯେ ମରସି ? ଭାଷା ବେଭାର ନାହିଁ ହେଲେ ମରସି । ଭାଷା କା’ଣା ଖାଲି ଘରେ ବେଭାର ହେସି ? ନାହିଁ ସେ । ଭାଷା କା’ଣା ଖାଲି ଗୁଟେ ପାଠର ମ୍ଳମ୍ ଆଏ ? ନାହିଁ ସେ । ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ମରନ୍ ଉତ୍ତରଣ । ଭାଷା କା’ଣା ଗୁଟେ ଜ୍ଞାନର ମ୍ଳମ୍ ଆଏ ? ଭାଷା କା’ଣା ଖାଲି ଗୁଟେ ମନୋରଞ୍ଜନର ମ୍ଳମ୍ କି ‘ରସତ ସମିଆର ଚିତ୍ତବିନୋଦନର ମ୍ଳମ୍ ଆଏ ? ନାହିଁ ସେ । ଭାଷା କେ ଆମେ ବହୁତ ଠାମେ ବେଭାର କରସୁଁ । ଭାଷାର ମ୍ଳମ୍ ଥି ଆମକୁ ଭାବ, ପାଠ, ସୂଚନା, ଜ୍ଞାନ, ପ୍ରଶାସନ, ସଂସ୍କୃତି, ମନୋରଞ୍ଜନ, ଏନତା ସବୁ କିଛି ମିଲସି । ଆମର ଭାଷା କେ ଆମେ କେନ୍ଦ୍ର ଠାମେ ଦେଖବାର ଲାଗି ଚାହୁଁଛୁ ସେଥି ଜନାପଡ଼ସି ଆମର ସ୍ୱାଭିମାନ । ଆମର ଭାଷା ମରବା କି ଜିଜିବା ଆମର ବେଭାର ହିଁ ତୟ କରବା । ଆମର ଭାଷା ଯେତେ କିସମର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇପାରବା ସେତେ ଦମ୍ଦାର ହେବା ।

ଗୁଟେ ଗବେଷଣା ନୁଁ ଜନାଯାଇଛେ ଭାରତନେ ଏଭେ ୧୯୬୦ ଭାଷା ମଲାନ (ଏକ୍ସଟିନକ୍ସ) ୯ଟା ଭାଷା ପୁରା ମରବାକେ ଯାଉଛେ

(କ୍ରିଟିକାଲି ଏନ୍‌ଡେନ୍‌ଜର୍ଡ) ୩୫ଟା ଭାଷା ମରବାର ଉପରେ (ସିଡିଅର୍ଲି ଏନ୍‌ଡେନ୍‌ଜର୍ଡ) ୬୮ଟା ଭାଷା ମରବାର ନିଶ୍ଚିତ (ଡେ'ନାଜର୍ଲି ଏନ୍‌ଡେନ୍‌ଜର୍ଡ) ୬୭ଟା ଭାଷା ଅସୁରକ୍ଷିତ ଆଏ (ଅନ୍‌ସେ') ଆୟ । ହେନ୍‌ଡା ଆମେରିକା, ଚୀନ, ରଷିଆ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, କାନାଡା ଆଉ ଉର୍ଦ୍ଦିଆ ଦେଶେ ଭି ହେଉଛେ । ଖାଲି ଭାଷଣ ଥିଁ ଗର୍ଜିଲେ ଭାଷା ନାହିଁ କହେ । ଭାଷା ରାସନ ଆୟ, ଇନ୍ଦନ ଆୟ ରାୟ କରି ପରଷିବା କେ ପଡ଼ିବା ।

ଅଷ୍ଟମ୍ ଅନୁଛେଦ ଥିଁ ଠାନ ପାୟଲେ ଗୁଟେ ଭାଷା ଦରକାଟେ ପାୟସି; ଆଉ କିଛି ସୁବିଧା ଭି । ସେ ଭାଷାଟା ଗୁଟେ ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ (ଏମ୍.ଆଇ.ଏଲ୍.) ହେଉଯାଏସି । ସେ ଭାଷା ଲେଖକ, ପ୍ରକାଶକ, ଉର୍ଦ୍ଦିଆ ସୁବିଧାମାନ ପାୟସନ୍ । ସେ ଭାଷାର ବହି ପଢ଼ା ବହି ଭାବେ ବେଭାର ହେଉପାରସି ଅନୁଗୁହୀତ ଦିଗଦର୍ଶୀ ଭାବେ ଅବତର୍କା ପଢ଼ା ବହି ଆରୁ ରେ'ରେନ୍‌ ବୁକ୍ ହିସାବେ ମାନକି ଭାଷାର ମାଏନ୍ ଭି ପାୟସି । ଯୁପିଏସ୍‌ସିର ଭାଷା ହିସାବେ ନିଆଁ ହେସି । ଇ ଭାଷା ଥିଁ ସାହିତ୍ୟିକ ପୁରସ୍କାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଦେସନ୍, ପ୍ରୋଫାହନ୍ ଭି ମିଲ୍‌ସି । ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ମାନବ୍ ସମ୍ବଲ୍ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଏଡା ଭାଷାର ବକ୍ତି ଲାଗି ଯୋଜନା କରସି- ଏଡା ଭାଷାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପଭାଷାମାନକୁ ଭି ଆଉ ସ୍ୱୀକୃତ୍ ଆଦିବାସୀ ଭାଷାମାନକୁ ଭି ପ୍ରୋଫାହନ୍ ମିଲ୍‌ସି ।

ଅସଲ୍ ପକ୍ଷେ ଦେଖିବାକେ ଗଲେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଭାଷା ଆଉ ଜନଗୋଷ୍ଠୀର

ଭାଷା ଆଉ ଦୁସରା ଆଦିବାସୀ ଭାଷାମାନେ ଖାଲି ନାଁ କେ ସମାନ ସୁବିଧା ପାୟସନ୍ । ଇଟା ଖାଲି ଗୁଟେ ଲୋର ଦେଖାନିଆଁ ଚଳନ୍ ଯେ, ଭାରତୀୟ ଭାଷାମାନଙ୍କର ଭିତ୍ରେ କେନ୍ଦ୍ରି ଭାଷା କେ ପାତର ଅନ୍ତର୍ ନେଁ କରାଯିବାର । ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ 'ବକ୍ତିର ଅସଲ୍ କାମ୍' ରାଏଜ୍ ସରକାର କରସି । ନନ୍ ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଭାଷାର 'ସଂରକ୍ଷଣ' ଲାଗି ଖାଲି କିଛି କିଛି କରାଯାଏସି । ଏଡା ସମସ୍ୟାର ଗହନ୍ ଚକାର କିୟାନ୍ ଥି ଏଡା ଭାଷାମାନେ ନିଜର ଶବ୍ଦର ପରିପ୍ରକାଶ ଲାଗି ଆରୁ ଚଳତି ସମିଆଁ, ଆଗତ୍ ସମିଆଁର ଜ୍ଞାନର ପ୍ରୟତ୍ନ କରବାର ଜରୁରତ୍ କେ କେଭେଁ ଭରନା କରି ନେଁ ପାରନ୍ ।

ଅଷ୍ଟମ୍ ଅନୁଛେଦ ଥିଁ ସାମିଲ୍ କରି ଭାରତ୍ ନେ ଗୁଟେ ଭାଷା କେ ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ କି ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ ଦର୍ଜା ଦିଆଯାଉଛେ । ପ୍ରଚଳିତ, କଥିତ୍ ଲିଖିତ୍ ଅଲିଖିତ୍ ଏଡା ହଜାର ହଜାର, ଶହ ଶହ ଭାଷା ଭିତ୍ରେ ଦୁଇ କିସମର ଦର୍ଜା ଥିଁ ଏଡେ ଭାରତୀୟ ଭାଷାମାନେ ରହେବାକେ ଯାଉଛନ୍ । (୧) ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ (୨) ନନ୍ ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ ଇ'ଠାନେ ରହୁଛେ ସବୁକଥା । ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ କେ ଉର୍ଦା ଦର୍ଜା ଦିଆଯାଉଛେ । ଭାଷାର ବକ୍ତି ଲାଗି ଯୋଜନା ଥି ସିଡ୍‌ପଲ୍ ଭାଷାମାନେ ସବୁ କିସମର ସରକାରୀ ସୁବିଧା ପାଏବାର ସାଁଗେ ଭାଷା ପ୍ରୟୁକ୍ତି (ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍‌ ଥିଁ ସାମିଲ୍ ହେଉପାରୁଛନ୍ । ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି ଡେଭଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ୍ ଇନ୍

ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଲଙ୍ଗ୍‌ଫ୍ରେଜ୍‌ସ୍ (ଟିଡିଆଇଏଲ୍) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍, ଭାରତ୍ ସରକାରଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ୍‌ଦର୍ଶୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ ଆୟ, ଯେନ୍‌ଥିର ମୂଲ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ ହେଲା ଆଏବାର ଦିନେ ସୂଚନା ପ୍ରୟୁକ୍ତି ଥିଁ ସରଜ୍ଞାମ୍ ତିଆର କରି ମୁନୁଷ୍-ମେସିନ୍‌ର ଭାବ୍ ଲେନ୍‌ଦେନ୍ କେ ସରସ୍ ସୁନ୍ଦର କରାହେବା । ଇଥିଁ ଆଉ ଦୁନିଆଁର କେନ୍ଦ୍ରି ଭାଷାର ବାଧା ନେଁ ରହେ ଆଉ ସବୁ ଭାଷାର ସମ୍ପତ୍ତି କେ ସଭେଁ ବେଭାର କରି କରି ସାହିତ୍ୟିକ୍, ବୈଜ୍ଞାନିକ୍ ଆରୁ ପ୍ରଯୁକ୍ତାତ୍ମକ୍ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସାର ପ୍ରଚାର କରବାର ବାଟ୍ ଖୁଲିଯିବା ।

ଭାରତ୍ ସରକାରଙ୍କର ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍ ଅ' ଇନ୍‌ ରମେସନ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି (ଡିଆଇଟି), ମିନିଷ୍ଟ୍ ଅ' କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ ଏଣ୍ଡ ଇନ୍‌ ରମେସନ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି (ଏମ୍‌ସି ଏଣ୍ଡ ଆଇଟି), ଇଟାକେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ୍ କରୁଛନ୍ । ଇଥିଁ ଭାଷା ପ୍ରୟୁକ୍ତି ମାନକିକରଣ (ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡାଇଜେସନ୍) ହେବା ଆରମ୍ଭେ, ଯୁନିକୋଡ୍, ଖାଲିଡ୍ ଖାଲିଡ୍ ଫ୍ରେଜ୍ କନ୍‌ସୋର୍ଟିୟମ୍ (ଡବ୍ଲୁ ଥ୍ରି ସି) ଆଉ ବିଆଇଏସ୍ (ବ୍ୟୁରୋ ଅ' ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ୍ ବାଗିର ଜାତୀୟ ଆଉ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ସାଁଗେ । ଏଡା ସବୁ ଯୋଜନାମାନ୍ ହଉଥିଲା ବେଳକେ ଆମର ଭାଷା ଭାଷିର ମୂଲ୍‌ହିଆର ଲୁକେ ଆରପତି ରହେବାର ଚାହିଁ ।

ଡ୍ରୁମ୍‌ଟିମ୍, ଟୋଟାଲ୍ ସଲ୍ୟୁସନ୍ସ, ଏଲ୍.ଆଇ.ସି. ଡିଭିଜନ୍ ଅ' ସ୍ ପାଖ ବୁଢ଼ାରଜା, ସମ୍ବଲପୁର ମୋ. ୯୪୩୭୮୭୦୪୭୯

ନିୟନ୍ତ୍ରଣିତ ବଜାର କମିଟି, ବରଗଡ଼

ବରଗଡ଼ ନିୟନ୍ତ୍ରଣିତ ବଜାର କମିଟି ଅଧିନରେ ପରିଚାଳିତ ସମସ୍ତ ୧୮ ଗୋଟି ମାର୍କେଟ ଯାଉଁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥିତିକୃତ ଧାନକ୍ଷେତ୍ର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆମର ଚାଷୀଭାଇ ମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ ଯେ ସେମାନେ ନିଜର କର୍ଷୋପାର୍ଜିତ ଧାନକୁ ଆସନ୍ତା ଖର୍ଚ୍ଚ ୧୨-୧୩ ବର୍ଷ ଚାଷି ପରିଚୟ ପତ୍ର (F.I.C.) ଦାଖଲ କରି ଧାନ ବିକ୍ରୟ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଧାନ ଦର ପାଇ ଲାଭବାନ ହୁଅନ୍ତୁ । ନିୟନ୍ତ୍ରଣିତ ବଜାର କମିଟି ଦ୍ଵାରା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯଥା ଡ୍ରେ-ବ୍ରିଜ୍, ଡ୍ରେଜିଙ୍ଗ୍ ଷେଲ, ଆନାଲିସିସ୍ କିଟ୍, ସେଟ୍ ଅଫ୍ ସିଭ୍, ମୈଣ୍ଟର ମିଟର, ଇତ୍ୟାଦିର ବ୍ୟବହାର କରି ନିଜକୁ ଏକ ନିଷ୍ଠାପର, ସ୍ଵଚ୍ଛ ଓ ଦକ୍ଷ ଚାଷୀ ଭାବେ ପରିଚୟ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମେ ଆମର ଚାଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ସବିନୟ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁଁ ଯେ, ସେମାନେ ଧାନ ବିକ୍ରୟ ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ନିଜଦ୍ଵାରା ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଦୈନିକ ଓ ସାପ୍ତାହିକ ବଜାର ମାନଙ୍କରେ ବିକ୍ରୟ ଦିଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ସ୍ଵା/-ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରସାଦ ଛୁରିଆ

ସମ୍ପାଦକ

ନିୟନ୍ତ୍ରଣିତ ବଜାର କମିଟି, ବରଗଡ଼

ସ୍ଵା/-ଶ୍ରୀ ଭାବଗ୍ରାହୀ ମିଶ୍ର

ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତଥା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ନିୟନ୍ତ୍ରଣିତ ବଜାର କମିଟି, ବରଗଡ଼

Gopinath Rathia

Ph.06646/ 23360 (S)
Cell-94374 57020

SURYA PUSTAK BHANDAR

Near U B I Daily Market Road, Bargarh-768 028 (Odisha)

DEALS

ALL KINDS OF SCHOOL, COLLEGE BOOKS FOR KENDRIYA VIDYALAYA, ENGLISH MEDIUM SCHOOL, XEROX, LAMINATION, OFFICE STATIONARY & POSTAGE STAMP

AVAILABLE HERE

ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନର ସମସ୍ତ ଉପକରଣ ନିଜେ

Best Wishes for Koshal Katha in its 1st Anniversary:

R. K

Jewellers

Rajiv Gandhi Chowk, Bgh, Ph. : 06646-230230

With best Compliments from:

ଜୀବନ୍ ବିନା ନିଗମନ ବିନା କରୁନ

Sri Seshadev Giri

L.I.C. Advisor, Bargarh

କୋଶଲା ବଲ୍ଲି ଗରବ କରୁନ

କିରଣ କୁମାର ମିଶ୍ର

ପୁରାଣରେ ପ୍ରଳୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ଏଇ ପ୍ରଳୟ-କ'ଣ ? ସେ ଆସେ କେମିତି ? ଆସିଲେ ସେ କ'ଣ ହୁଏ ? ପୁରାଣ ପୋଥିରେ ଏଇ ପ୍ରଳୟର ନାମ ଓ ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୁଣି ଆମ ମନରେ ଏମିତି ଅନେକ ଅସ୍ପମାରି ପ୍ରଶ୍ନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ ଯେ ପ୍ରଳୟ ମାନେ ଯେଧୁଂସ ଓ ଏହା ସୃଷ୍ଟିର ପୁଣି ପରିକଳ୍ପନା କରେ ଏଥିରେ ଦ୍ଵି-ରୁକ୍ତି ନାହିଁ । କେବେ ପ୍ରଳୟକୁ ନେଇ ଏଇ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆମ ମନରେ ଛନକା ପଶିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଏକ ଅଜଣା ଆତଙ୍କରେ ଆମେ ଆତଙ୍କିତ ହେବା ସ୍ଵାଭାବିକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଦିନ ଜୀବନରେ ଯେ ଏଇ ପ୍ରଳୟର ସାମ୍ନା କରୁ ଏହାବି ମିଛ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଯେହେତୁ ଆଗକୁ ସିଧାସଳଖ ତତ୍ତ୍ଵଶାତ୍ ଧୁଂସ କରିଦିଏ ନାହିଁ ଏଣୁ ତାକୁ ଯେ ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ଭେଟୁଛୁ ଏହା ସାଧାରଣତଃ ଆମେ ଭୁଲିଯାଇଥାଉ ।

ତେବେ କଥାଟିଏ ଯାହା କୁହାଯାଏ ପ୍ରଳୟ ଆସେ । ଏହା କାହିଁକି ଠିକେ ଦେଖାଣିଆ ଲାଗେ । ପ୍ରଳୟ କେବେ ସ୍ଵୟଂ ଆସେ ନାହିଁ । ତାକୁ ଡାକିଲେ ବା ଆହ୍ଵାନ କଲେହିଁ ସେ ଆସେ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ଆପେ ଆପେ ଆସେ ତାହା ଏମିତି ବେପରୁଆ ଭାବରେ ଆସେ ନାହିଁ । ସୃଷ୍ଟିର ନିୟମ ମାନି ଆସେ । ଯେମିତିକି ପ୍ରସବ ର ଶୁଭ ବେଳା ନ ଆସିଲେ ଶାବକ ଜନ୍ମ ନିଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଯେମିତି ତଥାକଥିତ ଶୁଭବେଳା ଘଡ଼ି ଲଗୁ ଦେଖୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଆଗରୁ ଜବରଦସ୍ତ ପ୍ରସୂତିକୁ ପ୍ରସବ କରିଦିଆଯାଉଛି ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏମିତି ଶୁଭ ବେଳାରେ ପିଲାଟି ବା ଝିଅଟି ଜନ୍ମ ନେଲେ ସେ କାଳେ ବଡ଼ ମଣିଷଟେ ହେବ । ଭଲ ହେଉକି ନହେଉ ବଡ଼ ମଣିଷଟେ ହେବ, ତା'ର ଆଗମନରେ ଘରେ ଧନ-ଜନ-ଗୋପ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରି ଉଠିବ । ପୁଣି ପିଲାଟି memoriable ହେବ । ଆହା ! ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁକୁ ବି ଯାହା ବିଧି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତାହାକୁ ମଣିଷ କରାୟତ୍ କରିବାକୁ କେତେ ଦୃଃସାହସ । ତ, ମଣିଷର ଏଇ ଅହଂକାର ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଳୟର ପ୍ରସବବି ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ହେବାର ଲାଗିଲାଣି । ତେବେ କୋଉ ଜ୍ୟୋତିଷ କ'ଣ କହିଲେ, ପ୍ରଳୟ ପାଇଁ ଘଡ଼ି ସମୟ କ'ଣ ହେଲେ ତାହା ଯା' ହେଉ; ପ୍ରଳୟ ଯେ କିନ୍ତୁ ଆମ ସନ୍ନିକଟ । ମଣିଷର ଛାଇରେ ରହି ସେ ତାଙ୍କୁ ବୃତ୍ତ୍ୟ କରିଦେବାର ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲାଣି ଏହା ଗୁରୁବଚନ ।

କଥାରେ ଅଛି - କାରଣ ନ ଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ଅତଏବ ପ୍ରଳୟ ଯଦି ଆମ ନିକଟରେ ହେଉନି ତାହାହେଲେ “ପ୍ରଳୟ ଆସିବ” ଏଇଟାକୁ ନେଇ ଏତେ ନାରାବାଜି ସତେତନା ମୂଳକ ସମ୍ଭାବ କାହିଁକି ଯେ ନା ଏତେଶୀଘ୍ର ପ୍ରଳୟ ଆସିବ ନାହିଁ, ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନ ଏବେ ବହୁ ଆଗକୁ ପ୍ରଗତି କରିଛି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ଚାହିଁଲେ ପ୍ରଳୟକୁ ରୋକି ଦେଇ ପାରିବେ । ଆରେ ଭାଇ ! ପ୍ରଳୟ ତ ଗୋଟିଏ ରୂପରେ ଠିକଣା ଦେଇ ଆସିବନି ଯେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ତାକୁ ରୋକିବାକୁ କଦମ୍ବତାଳ କରି ରୋକିଦେବେ । ତା'ଛଡ଼ା ବୈଜ୍ଞାନିକ ତ

ଭଗବାନ ନୁହଁନ୍ତି ନା, ଆମ ପରି ମଣିଷ ମାନେ । ତାଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ସେମାନେ ତ ସ୍ଵୟଂ ଏବେ ପ୍ରଳୟର କବଳରେ । ସୃଷ୍ଟି ନାଁରେ ଧୁଂସ ବନାମ ପ୍ରଳୟକୁ ତ ସେମାନେ ହିଁ ଏବେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏଣୁ ମୋଟ ଉପରେ ଯେଣୁ ପ୍ରଳୟ ଏବେ ଉନ୍ମତ୍ତ ଯୁବକ ପରି ଉନ୍ମାଦିତ । ଅତଏବ ତାକୁ ସଂହାର କରିବା ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ । ତେବେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵରେ ଯଦି ସାମୂହିକ ଭାବରେ ଆତରୀକତାର ସହ ସମସ୍ତେ ସମ୍ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମ ଅହର୍ନିଶ ଜାରି ରଖିବେ ତା'ହେଲେ ହୁଏତ ଏହା ଆସିବାକୁ ତଥା ଆସି ତାର ଧୁଂସ ଲୀଳା ରଚିବାଭଳି ପରିସ୍ଥିତିକୁ କିଛି ସମୟ ଟଳାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ତା'ନ ହେଲେ ମରଣ କାଳେ ନିଦ୍ରା ଗଲେ, ଯମକି ଛାଡ଼ି ଦେବ ଭଲେ” ହିଁ ସାର ହେବ । କାରଣ Colloot Garlic before cancer.

ତେବେ ପାଠକଙ୍କ ମନରେ ଏଠି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଥାଇ ପାରେ, ଆରେ ! କିଏ ଗୋଟାଏ କି କଥା ? ଆମେ କିପରି ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରଳୟକୁ ସାମ୍ନା କରୁଛୁ ? ପୁଣି ଉଦ୍ୟମ କଲେ ପ୍ରଳୟର କ୍ରୋଧରେ ପରିଣାମ ସ୍ଵରୂପ ଧୁଂସର ସମୟକୁ କିପରି ଆଗକୁ ଗଡ଼ାଇ ଦେଇ ପାରିବା । ଏଇ ଯେମିତିକି ପ୍ରଳୟ ଆସିଲା ର ଭବିଷ୍ୟତ କାଳ ଆମେ ମରିବା । ଏଣୁ ମରିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଆଗରୁ ଯଦି ଆମେ ମୃତ୍ୟୁ ଲଭିବା ନାହିଁ ତା'ହେଲେ ଆମ ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଲା ପ୍ରଳୟର ଜନନୀ

ବୋଲାଉଥିବା ପ୍ରକୃତି କୁ ଆମେ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ଆଉ ପରିପୁଷ୍ଟ କରିବା । ପୁଣି ପ୍ରକୃତିର ଆବାସ ସ୍ଥଳୀ ବୋଲାଉଥିବା ପରିବେଶକୁ ଏଣୁ କଲ୍ୟାଣମୁକ୍ତ କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଯାହା ତାହା ପ୍ରମାଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ତେବେ ଏଇ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିଶ୍ୱ କି ଦେଶ କଥା ଭାବିବା ଆଗରୁ ଆମ ପ୍ରଦେଶ ତଥା ଆମ ଅଂଚଳ ପଶ୍ୟମାଞ୍ଚଳ କଥା ଚିନ୍ତା କରିବା ବୋଧେ ଉଚିତ ହେବ ; କାରଣ ପରିବାର-ଘର-ଗାଁ କ୍ରମରେ ବିଶ୍ୱର ସୃଷ୍ଟି । ଅତଏବ ବିଶ୍ୱକୁ ସଜାଡିବାକୁ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ନିଜ ପରିବାର କୁ ଘରକୁ ମାନବ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ତଥା ସଂସ୍କୃତି ସଂପନ୍ନ ପୂର୍ବକ ପରିମଳ ଜନିତ ସୁସ୍ଥତା ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏଇ କ୍ରମରେ ଯଦି ଆମେ ଚିନ୍ତା କରିବା ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଆଧାର ବୋଲାଉଥିବା ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାକୃତିକ, ଭୌଗୋଳିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ସ୍ଥିତିରୁ ବିପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆମକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କ’ଣ ନ ଥିଲା ଏଠି ଦିନେ । ହେଲେ କାହାର ଅଭିଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁର ଲଳାକାରେ ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶାର ବିକଳ କ୍ରୟନ ଏବେ କେତେ ହୃଦୟ ବିଦାରକ କିଏ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ତାକୁ ଶୁଣିବାକୁ । କେବଳ ଲୋକହସା ଅପବାଦରୁ ହୁଏତ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଲୋକ ସାମ୍ରାରେ ସାବତ ମାଆଁର ସାବତ ପୁଅକୁ ଦେଖାଣିଆ ଆହା ରୁ ରୁ କରିବା ପରି ସମସ୍ତଙ୍କର ନାଟକୀୟ ଦରଦ । No better than slip yes No consolation is better than false consolation, ଏଥିପାଇଁ ତେବେ ଦୋଷ ଦେବା କାହାକୁ ? ସରକାରଙ୍କୁ, ବିରୋଧୀଙ୍କୁ, ପ୍ରଶାସନକୁ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅବା ସମାଜସେବାଙ୍କୁ ନା

ତଥାକଥିତ ଆପଣଙ୍କ, ମୋ ପରି ସଚେତନ ନାଗରିକ ନା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ । ମୋଟ ଉପରେ ନିଷ୍ଠୁର ସତ୍ୟର ପ୍ରଘଟ କଲେ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ତଥା ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶା ବାସୀହିଁ ଦାୟୀ । ହୁଏତ ଏଇ ସ୍ୱଳ୍ପ ସତ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ଆମେ ଆଦୌ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନପାରୁ କିନ୍ତୁ ଏଇ ଆମ ଚରମ ସତ୍ୟ । ଆଉ ଏଇଥିପାଇଁ ଆମରି ବିପନ୍ନ ଏକତା, କୁସ୍ଥିତ ରାଜନୀତି, ଗୋଡ଼ଟଣା ନୀତି ତଥା ଅସହିଷ୍ଣୁ ଓ ଇର୍ଷା ମନୋଭାବହିଁ ଦାୟୀ । ଆମେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଯେ “ଘରତା ପଛେ ମରୁ ସଜଡୁଣୀ ରାଣ୍ଡ ହେଉ” ନୀତିରୁ ଅବା ଆମେ ଏବେବି ମୁକୁନ୍ତି ପାରିନୁ । ଅସହାୟ ନିଃସହାୟ ଆଉ ନିଃସ୍ୱେଷିତ ହୋଇ ବଂଚି ରହିବା ଯେମିତି ଆମରି ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ଗର୍ବ । ଭାବିଲେ ଦୁଃଖ ଲାଗେ ଯେତିକି, ମନରେ ବି ଲଜ୍ଜା ଆସେ ସେତିକି । ଏସବୁରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଆମ ବିଚାରଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଦକ୍ଷିଣ । ଲଢ଼େଇ କରିବାର ତରିକା ବଦଳାଇବା ଦକ୍ଷିଣ । ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐକ୍ୟର ଶକ୍ତି ଓ ସଂଜ୍ଞାକୁ ଅବଲୋକନ କରିବା ଦକ୍ଷିଣ । କାହାର ଅଜଣା-ଅଭିଶାପରେ ଅଭିଶାପ ଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଆଜି ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଭାତହାଣ୍ଡି ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶା ଦାରିଦ୍ର୍ୟତା ଆଉ ଅବହେଳାର ଚରମ ଶୀକାର ହେବା ପରେବି ଆମରି ନିଦ ଭାଙ୍ଗିନି କେବଳ ମାତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ନାଁରେ ତାର ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଆମେ ଯେ ଏଯାଏ କେବଳ ମଂଚଲଢ଼େଇ ବା ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିତ ହୋଇ ରହିଯାଇଅଛୁ ଏହା କଦାପି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହୋଇ ନ ପାରେ ।

ଏଇ ଦୁଃପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନାଗତ ଏକ ମହାପ୍ରଳୟର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇବି

କାଳସପ୍ତ ଥିବା ତାଳ ଗଛ ଉପରେ ବାୟା ଚଢ଼େଇ ପରି ଆମେ ଏବେବି ଯେ ସଂଘର୍ଷ ଓ ବଂଚିବାର ଦୃଢ଼ିରେ ସାଧନା ନାଁରେ ଦୋଳି ଖେଳି ଚାଲିଛୁ । ପଶ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶାର ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଜମିରେ ଏବେ ରାଜୁତି କରିଛି ଶିଳ୍ପପତିଙ୍କ ମାନସ ସନ୍ତାନ ଭଳି ପ୍ରଦୃଶ୍ୟର ପ୍ରାଣ ଶିଳ୍ପ, କଳା କାରଖାନା । ରାଜ୍ୟ ବାହାର ଜମି ଦଲାଲଙ୍କ କବ୍‌ଜାରେ ଏବେ ଭୁଲୁଣ୍ଡିତ ଏ ଅଂଚଳର ହଜାର ହଜାର ଏକର ଉର୍ବର ଜମି । ପୁଣି ଅର୍ଥର ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଏ ଅଂଚଳର ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ଅଶିଷିତ, ନିରକ୍ଷର, ନୀରିହ, ନିଃସ୍ୱେଷିତ ଜମିକୁ ଦଲାଲ, ଶିଳ୍ପପତି, ପୁଣିପତି ପୁଣି ଏବେ ଲୁଟ୍‌କରି ମାଲୋମାଲ ହୋଇଯାଉଥିବା ବେଳେ ଏ ଅଂଚଳବାସୀ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଭୂମିହୀନ ବାସହୀନ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ରାଜସ୍ୱ ନାଁରେ ଅବାଧ ମଦ ତଥା ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅମରାବତୀ ସଜାଯାଇଛି ପସ୍ତରିମ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଯାହାକି ପରୋକ୍ଷରେ ଏ ଅଂଚଳର ସରଳ ଅଶିଷିତ ନିରକ୍ଷର ବହୁ ଖଟିଖୁଆଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରିଦିଆ ଯିବାର ଅବା ଏକ ସୁ ନିୟୋଜିତ ଚକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଛି । ତା’ନ ହେଲେ ମଦ ବନ୍ୟାର ବିଭୀଷିକାରେ କାନ୍ଦୁ ନ ଥାନ୍ତା ଆଜି ଏ ମାଟି କି ଅର୍ଦ୍ଧାହାର ଅନାହାର କି ରଣଗ୍ରସ୍ତ ଜନିତ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଆଜି ଏଠି ରାଜ୍ କରୁନଥାନ୍ତା ଆଉ ଏ ଦାରୁଣ ଦୃଶ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମର ପରିଚିତିକୁ ଦାଣ୍ଡରେ ପଡ଼ି ହାଟରେ ଗଡ଼ାଉ ନ ଥାନ୍ତା ଅବା ଝିଣ୍ଟୁ ବରିହାର ଦାରୁଣ ଚିତ୍ର ଛୁଉଁ ନଥାନ୍ତା ଇଂରାଜୀ ପୁସ୍ତକକୁ ।

ଶିଳ୍ପରାଜର କରାମତିରେ ଆମ ଯେତିକିବି ବଂଚି ରହିଛି ତାକ୍ଷଜମି ତାହା ଆଜି ଅନୁର୍ବରତାର ଚରମସୀମାରେ ପହଂଚି ଆମରି ନିଜଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ସୂଚାଉ ନ

ଆଜ୍ଞା । ଧୂଳି-ଧୂଆଁ, ପାଉଁଶ ବିଷାକ୍ତ ଗ୍ୟାସ, ରାସାୟନିକ ଆବର୍ଜନା ଭିତରେ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରଳୟ ଯେ ଆମ ପାଇଁ ଏବେ ଉନ୍ନତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ମୁହାଁରେ କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏ ଅଂଚଳର ବହୁ ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ ଔଷଧି ଗୁଳୁ ଆଉ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୃକ୍ଷ ସମୂହ ଆଶାତୀତ ଭାବରେ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଇ ଦୁର୍ଲଭ ହୋଇଯାଉଛି ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ ବୃକ୍ଷ । ଅବାଧ ବୃକ୍ଷକାଟ ଚୋରାଚାଲାଣ ତଥା ଜମି ମାଫିଆଙ୍କ କବଳରେ ଭୁଦୋ ମାସର କରାଳ ବନ୍ୟାପରି ତାକୁଗତିରେ ଅବକ୍ଷୟ ହୋଇ ଚାଲିଛି ଏ ଅଂଚଳର ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ । ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ଅବା ଆମ ମଥାର ମୁକୁଟ ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ, ଆମ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରାଚୀର, ଇତିହାସର ମୂଳସାକ୍ଷୀ ବାରପାହାଡ଼ । ଅବକ୍ଷୟମୁଖୀ ଆମ ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ, ଝରଣା ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସଂପଦ । ବର୍ଷାର ଘୋର ଅଭାବ ଏବଂ ଆଗକୁ ଏଥିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣହେବ ଯେ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ତାହା ଝଲ ଝଲ ଦେଖାଇ ଦେଲାଣି ଏ ଅଂଚଳରେ

କଣ୍ଟାଜାତୀୟ ମରୁଭୂମି ଜାତୀୟ ଗଛର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ।

ଅପରୋକ୍ତ ଅଲୋଚନା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆମ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ସ୍ଥିତି ଯେ ଆଜି କେଉଁଠି । ଆଉ ଅଳ୍ପ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଆମେ ଅତୀତର ରାଜସ୍ଥାନ ବା ସାହାରା ମରୁଭୂମିର ଅଧିବାସୀ ପାଲଟି ଯିବା ନାହିଁତ ? ମହାନଦୀ ଭଳି ଓଡ଼ିଶାର ଗଂଗାନଦୀର କୂଳରେ ରହି ଶେଷ ପାଇଁ ମୁହିଁଏ ପାନୀୟ ଜଳ ପାଇଁ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେବାଭଳି ପରିସ୍ଥିତି କ'ଣ ଗଞ୍ଜ ନା ସତ । ଏଣୁ ଆସନ୍ତୁ । ଯେଉଁ ମାଟିର କୋଳକୁ ଆଶ୍ରୟକରି ଆଜି ଆମେ ମଣିଷ ତା ପାଇଁ କୃତଜ୍ଞ ହେବା ଏବଂ ଆମ ଜାଣିତ ବା ଅଜାଣିତରେ ହେଉ ଏ ଯାଏ ଆମ କୃତଜ୍ଞତା ପାଇଁ ତାକୁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା । ପୁଣି ଅରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରକୃତିର ଦ୍ଵାର ବୋଲାଉଥିବା ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ମୁହଁରେ ଚେନାଏ ହସ ଭରିଦେବା ପାଇଁ ଜାଗି ଉଠିବ । ତା'ନ

ହେଲେ ଆମେ ଯେ ମାଡ଼ୁଦ୍ରୋହୀ ହୋଇ ଇତିହାସରେ କଳଙ୍କର ଦାଗ ଛାଡ଼ିଯିବା ଏହାହିଁ ସାର ହେବ । ପ୍ରଳୟ ଆଉ କ'ଣ ? ଏବେ ତ ଆମେ ସବୁ ଆତଙ୍କିତ ପ୍ରଳୟର ଦ୍ଵାର ଦେଶରେ; ତାର ଶାକାର ହେବା ଯାହା ବାକି ରହିଲା । ଆମେ କିନ୍ତୁ ରୋକିବା ସେ ପ୍ରଳୟକୁ । ଆମରି ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଉଦ୍ୟମରେ ଯେମିତି ପୁଣି ସବୁଜ ବନାନୀ ଘେରରେ ଏ ଅଂଚଳର ବଣ-ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ, ନଳ, ଝରଣା, ସକଳ ଜୀବଜନ୍ତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ପ୍ରାକୃତିକ ସୁସ୍ଥମା ମଣ୍ଡିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅତୀତର ନବ ଯୌବନ ପୁଣି ଅରେ ଉଦ୍ଭାସିତ ହେବ । ହସିବ, ହସରେ ରସରେ ଗୀତରେ ପୁଣି ଉଲ୍ଲାସିତ ହୋଇ ପୁଣି କୁରୁଳି ଉଠିବ ଆମ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହେବା ।

(ମୁକ୍ତବୃତ୍ତ ସାମ୍ବାଦିକ)

ସୌଖିନ କଳାକାର ସଂଘ, ବରଗଡ଼

With best wishes from :-

Sri Joti Ranjan Bishi
L.I.C. Advisor, Bargarh

ଅପରାଧର ବିମା ଆମର ବାସ୍ତବିକ;
ରବମା ବୋଧର ରହେମା ବୁଝର
ଆପଣ ରହେଲେ ଆମର ସହେତେ ।।

CONTACT:
MOB: 9437126446

ପ୍ରତିଭା ପରିଚୟ

ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳର ଯେଉଁ ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵମାନେ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ, ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ତଥା ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ସାହିତ୍ୟ କଳା, କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ, କ୍ରୀଡା ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭକରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ସେହି ସମ୍ମାନର ବିବରଣୀ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ, ଠିକଣା ଫଟୋ ଓ ପ୍ରଶସ୍ତିର ଆହ୍ଵାନ କରାଯାଉଛି । ଆପଣଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଆମର ମାଟିର ଲବ୍ଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କର ସ୍ମୃତିକୁ ପୁନର୍ବାର ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଜାଣୁଲ୍ୟମାନ କରିବାରେ ଓ ସଂକଳିତ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶିତ କରିବାରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଜଣେ ଜଣେ ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀ ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

-ପ୍ରକାଶକ

ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରା

ନୀଳମଣି ସାହୁ

‘କାବ୍ୟେଷୁ ନାଟକ ରମ୍ୟ’ । ବାସ୍ତବିକ ଏହା ସତ୍ୟ ଉକ୍ତି । କାରଣ ସମଗ୍ର ମନୁଷ୍ୟ, ଦେବତା, ଅସୁର, ଯକ୍ଷ, ରକ୍ଷ, କିନ୍ନର ଆଦି ଘନଘନ ଯୁଦ୍ଧର ବିଭାଷିକାରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଶେଷରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବା ଭଳି କିଛି ଶସ୍ତ୍ର ସେ ଦିଅନ୍ତୁ । ବ୍ରହ୍ମା ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ରକ୍ଷ, ସାମ, ଯଜୁ, ଅଥର୍ବ ବେଦଗ୍ରନ୍ଥରୁ ତତ୍ତ୍ୱସାର ସଂଗ୍ରହ କରି ପଞ୍ଚମ ବେଦ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରି ଭରତମୁନୀଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କଲେ । ଯାହାକି ଭରତମୁନୀ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ରୂପେ ପରେ ବିବେଚିତ ହେଲା । ଏହି ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ହିଁ ମନୋରଞ୍ଜନ ଜ୍ୟୋତିକ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସର୍ବମାନ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି । କାଳକ୍ରମେ ଏହା ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀରେ ପରିବେଷଣ ହେବାର ଅଦ୍ୟାବଧି ଦେଖାଯାଏ । ଯଦିଓ ଏହାର ପରିବେଷଣ ଶୈଳୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ଯେହେତୁ ନାଟକ ଏକ ରମ୍ୟକଳା ।

ଭାରତୀୟ ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରା କଥା ବିଚାରକୁ ନିଆଗଲେ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବା ଯେ, “The Indian drama is purely and unhasitatively native.” ଭାରତୀୟ ନାଟକରେ ଜାତୀୟତାବୋଧ ନିଖୁଣ ଭାବରେ ପରିସ୍ପ୍ରିତ ଏହା ଯେକେହି ନାଟ୍ୟ

ଗବେଷକ ସ୍ୱୀକାର କରିବ । ତେଣୁ ନାଟକ ହିଁ ସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ଦର୍ପଣ । ଯାହା ସମାଜର ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା, ଜୀବନଯାପନର ଶୈଳୀର ଏକ ନିରୂପଣ ରୂପକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥାଏ । ତେଣୁକରି, “Drama is the mirror of life, a clear portrait of society.”

ପ୍ରବନ୍ଧର ଶୀର୍ଷକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେବଳକୋଶଳୀ ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରା ଉପରେ ସମ୍ୟକ ଲେଖିବାକୁ ମୁଁ ଏଠି ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମନେ କରୁଛି । ସେତେବେଳେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି ମଣିଷ ପାଖରେ ନ ଥିଲା ଚିତ୍ତି, ରେଡ଼ିଓ, ଟେଲିଭିଜନ୍ ଭଳି ମାଧ୍ୟମ । ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ପରିବେଷିତ ନାଟକଗୁଡ଼ିକୁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରସାରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପଭୋଗ କରିପାରିବ । ସମୟ ବିନୋଦନ ପାଇଁ, ସେତେବେଳେ ଆଲୁଅ ଅଭାବରୁ ମଣିଷ ସିଧାସଳଖ ଖୋଲା ମଞ୍ଚରେ ଶିଶୁକାଠ ଜାଳି ପରେ ଗ୍ୟାସ ଲାଇଟ ଜାଳି ନାଟକଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲା ।

କୋଶଳୀ ବା ସମ୍ବଲପୁରୀ ନାଟକର ଆଦିମ ସୁରକ୍ଷା ପାଣ୍ଡୁଲିପି ‘ଦଣ୍ଡ’ (ଡଣ୍) ପ୍ରଥମକରି ବିଭିନ୍ନ ଗାଁ ମାନଙ୍କରେ ପରିବେଷିତ ହୋଇ ବେଶ୍ ଉନ୍ନାଦନା ହେଲା । ‘ଦଣ୍ଡ’ରେ ଶିବ-ପାର୍ବତୀ, ରାଧା-କୃଷ୍ଣ, ବିନାକାଲିଆ, ଦୁର୍ଗା, ଠେଟେଲ ଭଳି ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପ୍ରଥମଭେଟ ଦୃଶ୍ୟର ଅବତାରଣ

କରାଯାଉଥିଲା । ଏହି ନାଟକରେ ଆଦିରସ ବା ଶୃଙ୍ଗାର ରସ ପ୍ରଧାନ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁରାତନ ଦଣ୍ଡର ଡ଼ାଞ୍ଚା ବଦଳି ଆଧୁନିକତା ଗ୍ରାସ କରିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଦଣ୍ଡନୃତ୍ୟ ପରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର କରମାର ଏକ ଲୋକମାନଙ୍କ ମନୋରଞ୍ଜନ ପାଇଁ କାଳକ୍ରମେ ନାଟକର ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା । ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର କିଛି ପ୍ରତିଭାବାନ ନାଟ୍ୟକାରମାନଙ୍କର ଅକ୍ଳାନ୍ତ ଚେଷ୍ଟାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ ନାଟକମାନ ଲେଖାହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିଆରେ ପରିବେଷିତ ହୋଇ ଜନାଦୃତ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ବୈଷ୍ଣବ ପାଣିକ ସୁଆଙ୍ଗ ଭଳି ତାଳପାଲି, ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାର ଦୁର୍ଗା ସାଏଙ୍କ ରଚିତ ବାଣାପରାଜୟ ବା ଉଷାବତୀ ହରଣ ନାଟକରେ କୋଶଳୀ ଭାଷାର ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଏଭଳି ନାଟକମାନ ରଚିତ ହେଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସମ୍ବଲପୁରଠାରେ ରେଡ଼ିଓ କ୍ଷେସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା, ସେଠି ସମ୍ବଲପୁର ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଗୀତ, ଲୋକ ନାଟକମାନ କାଳକ୍ରମେ ପରିବେଷିତ ହେଲା । ପ୍ରାୟତଃ, ସମ୍ବଲପୁର, ବରଗଡ଼, ପଦ୍ମପୁର, ବଲାଙ୍ଗିର, କଳାହାଣ୍ଡି, କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଭାବାନ ନାଟ୍ୟକାର ଗୋଷ୍ଠୀ ସାମାଜିକ, ସାଂକେତିକ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଉଭଟ, ପୌରାଣିକ, ଐତିହାସିକ ନାଟକମାନ ରଚନା କରିବାକୁ

ଆଗେଇ ଆସିଲେ । ଏଥିରେ ଜୟପୁର, ଭବାନୀପାଟଣାର ରେଡ଼ିଓ ଶ୍ରେୟନ ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଦେଲା ।

କୋଶଳୀ ନାଟ୍ୟ ଇତିହାସ ସେତେ ପୁରୁଣା ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଦଶନ୍ଧି ଧରି ଏହା ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ଚାଞ୍ଚଳ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଏହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ହେଲା, ‘ମୁଇଁ ନାଉଁ ମରେ’, ‘ଭଣ୍ଡ’, ‘ଭୁଖା’, ‘ଭଡ଼ଲା ପତର ବୁଡ଼ଲା ତଙ୍ଗା’, ‘ରକର’, ‘ନାଗ, ନାଡ଼ି’, ‘ମାହାପୁରୁ’, ‘ବସାନ୍ତି’, ‘ଯୁଏ, ଖପୁରା’ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ।

ଏବେ ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେବ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଜଗତରେ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ‘ଭୁଖା’ ଅନ୍ୟତମ । ଏହା କୋଶଳୀ ଇତିହାସର ପ୍ରଥମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର । ପରେ ‘ଭଲଗୁଲାନ’ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ହୋଇ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟରେ ପରିବେଷିତ ହେଲା । ଏହି କୋଶଳୀ ବା ସମ୍ବଲପୁରୀ ଆଲବମ୍ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ନାଟ୍ୟ ଜଗତରେ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ପାଇପାରିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ

ହେଲା ‘ଗନ୍ଧାରା ବିଜେ, ମୁନ୍ନାଭାଇ ମେଟ୍ରିକ୍ ଫେଲ୍, ଚଠା ନମ୍ବର ଯୋଡ଼ି ..... ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ସମ୍ବଲପୁରୀ ବା କୋଶଳୀ ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ହେଲେ ଯଥାକ୍ରମେ ମଙ୍ଗଳୁ ବିଶ୍ୱାଳ, ବିନୋଦ ପଣ୍ଡାୟତ, ମିତ୍ରଭାନୁ ଗୌଡ଼ିଆ, ରାମ କୁମାର ଅଗ୍ରୱାଲ, ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନାଏକ, କେଶ ରଞ୍ଜନ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ଏଭଳି ବହୁ ପ୍ରତିଭାଯୁକ୍ତ ନାଟ୍ୟକାର ଯେଉଁମାନଙ୍କର ନାମ ମୋର ଅଜ୍ଞାତସାରରେ ।

ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ହେଲା ସଂଗୀତ । ଏ ବିଭାଗର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥିଲେ ସଂଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ତଥା କଣ୍ଠଶିଳ୍ପୀ ଭାବରେ ଯେଉଁମାନେ ସେମାନେ ହେଲେ ଯଥାକ୍ରମେ - ୧. ରମେଶ ମହାନନ୍ଦ, ୨. ସମୀର ନାଗ, ୩. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରସାଦ ବାଗ ଏବଂ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ହରିପାଲ, ଫକିର ପଟ୍ଟନାୟକ, କାଳି ପ୍ରସାଦ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ମୋହନ ସେଠ, କ୍ରିଷ୍ଣା ପଟେଲ, ପଙ୍କଜ ଜାଲ, ଉମା, ପଙ୍କଜିନୀ ବେହେରା, ମନୋଜ

ମହାନ୍ତି, ଯୋଗେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା, ନବୀନ କିଶୋର ନାଏକ, ଈଶ୍ୱର ତନସନା, ଶାନ୍ତନୁ ସାହୁ ଆଦି । ଅକ୍ଷୟ ମହାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ‘ଭୁଲ ପାରେ ବଜା ଆରେ ବଜନିଆ ଭୁଲ ପାରେ ବଜା ବଜା’ ଗୀତ ଗାଇ ରେକର୍ଡ଼ିଂ କରିଥିବା ପ୍ରମାଣ ଅଛି ।

ଏଣୁକରି ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା ନାଟ୍ୟ ପରମ୍ପରାର ମଧ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଐତିହ୍ୟ, ଶୈଳୀ ଅଛି ଏହା ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ । ମାତ୍ର ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଏହା ଯେ, ଏ ଭାଷା ତାର ମାନ୍ୟତାଠାରୁ ଅବ୍ୟାବଧି ସରକାର କି ଚକ୍ଷୁର ଦୂରରେ ଯାହା ଅଷ୍ଟମ ଅନୁଛେଦରେ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାରତ । ଯଦିଓ ଏ ଭାଷାର ଅଭିଧାନ ବ୍ୟାକରଣ, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ।

ସର୍ବଗୁଡ଼ା, ଚିଟିଲାଗଡ଼,

ଜି: ବଲାଙ୍ଗୀର

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ -

୯୮୫୩୩୫୦୦୧୭

ବିରରଣୀୟ

ବିରରଣୀୟ ରେ ପ୍ରକାଶିତ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକର ବିରର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଓ ଅଭିମତ ଲେଖକଙ୍କ ସ୍ୱକୀୟ ମତ । କୋଶଳୀ ଲେଖାମାନଙ୍କରେ ‘ସ’, ‘ଶ’ ଓ ‘ଷ’ ର ପ୍ରୟୋଗ, ‘ଲ’, ‘ଳ’ର ପ୍ରୟୋଗ, ‘ଯ’, ‘ଜ’ର ପ୍ରୟୋଗ, ‘ଇ’କାର, ‘ଈ’କାର ଓ ‘ଉ’କାର, ‘ଊ’କାରର ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛିଟା ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଥିବାର ଅନୁଭବ ହୁଏ । ସପକ୍ଷ ଓ ବିପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତି ରହିଛି ଓ ରହିବ । ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ମନେହୁଏ ।

ବିରରଣୀୟ ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖାରୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଲେଖାନୁରୂପୀ ପ୍ରକାଶିତ କରିବ । ଆମେ ଆଶାବାଦୀ ଯେ ସମୟକ୍ରମେ କୋଶଳାଞ୍ଚଳର ଜ୍ଞାନୀ, ଗୁଣୀ, ସାହିତ୍ୟିକ, ଭାଷାବିତ୍ ଓ ଆଲୋଚକମାନେ କୋଶଳୀ ଭାଷାରେ ଏପରି ଅକ୍ଷର ଓ ମାତ୍ରା ପ୍ରୟୋଗରେ ଏକ ସର୍ବସମ୍ମତ ମାନକରେ ଉପନୀତ ହେବେ । ତେଣୁ ପାଠକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ ସେମାନେ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକରେ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଭେଦ ବା ଅସଙ୍ଗତିଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାବଳୀରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବେ ।

- ପ୍ରକାଶକ

ଆସ କିରିଆ ଖାଏମା - ମାଟିର ଲାଗି ଲଢ଼େଇ କରମା

ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କିଶୋର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ଇଟା ୧୦ ବଛର ହେଲାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଶଲ ରାଏଜ୍ ଗଭବାର ଲାଗି ପକ୍ଷିମ ଓଡ଼ିଶାର ଗୁରୁତ୍ୱେ ବୁଧୁଆଲ ମାନେ ବହୁତ ଜୋର ସୋର ନେ ଲଢ଼ି ପଡ଼ିଛନ୍ ମୁଇଁ ନାଜ୍ କହେବାର କେ ଯେ, କୋଶଲଟା ୧୦ ବଛରର ଗୁଟେ ସୁରୁଆତ ବଳି । କୋଶଲ ବିଷୟଟା ବହୁତ ଜୁନୁଆଁ ଆସ, ଐତିହାସିକ ଆସ ଆର ପୌରାଣିକ ଆସ । ଅନେକ ଜ୍ଞାନୀ ମାନୀ ବୁଧୁଆଲ ଆଗାଁ ମାନେ କୋଶଲ ର ନକସା ଭିନ୍ ଭିନ୍ ଆକାର ବନଉଛନ୍ । ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ୍ ହେଲା କି କୋଶଲ ମାନଚିତ୍ର ଛିନଛତର ହଜଯାଇଛେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଶଲ ରାଏଜ୍ ଗଭବାର ଲାଗି ରାଜନୀତିଆ ମାନେ ସାଡ଼େ ୧୦ଟା ଜିଲ୍ଲା କେ ଠାନ୍ ଦେଇଛନ୍ । ସେଗୁଡ଼ା ହେଲା - ୧. ସମ୍ବଲପୁର, ୨. ବରଗଡ଼, ୩. ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ୪. ଦେବଗଡ଼, ୫. ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ୬. ନୂଆପଡ଼ା, ୭. ବଲାଙ୍ଗୀର, ୮. କଳାହାଣ୍ଡି, ୯. ସୋନପୁର, ୧୦. ବଉଦ, ୧୧. ଆଠମଲ୍ଲିକ, । ଆରୁ କିଛି ବୁଧୁଆଲ ମାନେ ଓଡ଼ିଶା ମାନଚିତ୍ର କେ ୨ ଫାଲ୍ କରି ଚିରି ଦେଇଛନ୍ ଆର ସେନୁ ଫୁଲବାଣୀ, ନବରଙ୍ଗପୁର, ରାୟଗଡ଼ା, କୋରାପୁଟ, ଆର ମାଲକାନଗିରିକେ ଜୁଡ଼ି ଦେଇଛନ୍ କୋଶଲ ମାନଚିତ୍ର ନେ । କିଛି ବୁଧୁଆଲ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାକେ ଗଲେ ଇଥର ସାଙ୍ଗେ ସାମିଲ କରବାର କେ ଇଛା ପ୍ରକାଶ କରସନ୍ । ଆର କିଛି କିଛି ଇତିହାସପ୍ରେମୀ ବୁଧୁଆଲ ଆଗାଁ ମାନେ ଛତିଶଗଡ଼ର ସରେଇପାଲି, ବଏସନା, ରାୟପୁର,

ସାରଙ୍ଗଗଡ଼, ରାୟଗଡ଼ କେ ମିଶେଇ ଥସନ୍ । ଇ ଜୁଡ଼ବାରଟା ଆର ନାଜ୍ ଜୁଡ଼ବାର ବୁଡ଼ା ମାନକୁ ନେଇ କରି କୋଶଲ ମାନଚିତ୍ର ଆସଜ୍ ତକ୍ ପଏରଛା ନିହେ ହଏ ତାଏଲ୍ । ଗୁରୁତ୍ୱେ ବାଦ୍ ବିବାଦ୍ କେ ମୁସ୍କି କରି ଆମେ ସତେ ଆସଜ୍ ଗୁଟେ ଭିନେ ହେବାର ସପନ୍ ଟେ ଦେଖୁଛୁ, କୋଶଲ ରାଏଜ୍ ର ମୁକ୍ତି କଥା ଚିନ୍ତା କରୁଛୁ । ଇ ଅତୁଆ ଭିତ୍ତେ ସୁତାକେ ନାଜ୍ ଗୁଡ଼େଇ କରି ସାଡ଼େ ଦଶ୍ ଟା ଜିଲ୍ଲାର ସଂଗ ନେ କୋଶଲ ର ମାନଚିତ୍ର ଟା ଅଏନ୍ ହେତା ବଳି କରି ମୁଇଁ ଅନୁଭବ୍ କରସିଁ ।

ଆମର ସାଡ଼େ ଦଶ୍ ଟା ଜିଲ୍ଲାନ୍ ଧୁମ୍ ଧାମ୍ ନୂଆଁଖାଇ ପରବ୍ ପାଲନ୍ କରାହେସି । ପୁସ୍ତୁନି ଗଲେ ବଡ଼ା ଉସତ୍ ଆନନ୍ଦ୍ ହେଇକରି ଲୁକେ ପାଲନ୍ କରୁଛନ୍ । ବେଶ୍, ଭୂଷା, ଭାଷା, ଚାଲିଚଳନ୍, ପ୍ରଥା, ପରଂପରା ସବୁକିଛି ସମକିର ସାଙ୍ଗେ ମିଶ୍ସି । ଆମର ଚାଲିଚଳନ୍ ସାଙ୍ଗେ, ଆମର ଡିହାର ପରବ୍ ଆର ପରଂପରା ସାଙ୍ଗେ ଛତିଶଗଡ଼ ଅଂଚଳର ସରେଇପାଲି, ବଏସନା, ସାରଙ୍ଗଗଡ଼ ଆର ରାୟଗଡ଼ର ପରଂପରା ପୁରାପୁରି ମିଶିଛେ । ଇ ଅଂଚଳ ସାଙ୍ଗେ ଆମର ଅଂଚଳ ର ବିହା ବରପନ୍ ନୁଁ ନେଇକରି ବଜାର ନେ ଘିନାବିକା, ଗୁଡି ଭୂତିଏର ଖଟବାର ନୁଁ ବେସରକାରୀ ନଉକିରି କରବାର ମିତାର କେଥନିଟେ ମିଲନ୍ମିଶନ୍ ଲାଗି ରହିଛେ । ରାୟଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଠାନେ ଥବା ପ୍ରଖ୍ୟାତ୍ ଦେବୀ ଚନ୍ଦ୍ରହାସିନୀ କୋଶଲ ମାଟିର ଗୌରବ୍ ଆନ୍ । ମାଁ

ଚନ୍ଦ୍ରହାସିନୀ କର ଦର୍ଶନ୍ କରବାରକେ କୋଶଲ ଅଂଚଳ ନୁଁ ସବୁଦିନ ଶହ ଶହ, ହଜାର ହଜାର ଭଗତ ଆର ଦର୍ଶକ ଦୈଶାଖୀ ମେଲା ବେଲକେ ଆସିଥିସନ୍ ଏତାକି ରାୟପୁର, ବିଲାସପୁର ଆର ଇଫାଲର ଗାଁ ମାନର ମୁଖୁଆ ପୁରି ମାନକର ଭିତ୍ତୁ ସମ୍ବଲେଇଗୁଡ଼ି ଭି ଗୁଟେ ଆସ ଆମର କୋଶଲ ଅଂଚଳ ର ଇଷ୍ଟଦେବୀ ମାନେ ହେଲେ - ସମ୍ବଲେଇ, ଲଙ୍କେଶ୍ୱରୀ, ପାର୍ବତେଶ୍ୱରୀ, ମାଁ ଭୈରବୀ, ମାହେଶ୍ୱରୀ, ସୁରେଶ୍ୱରୀ, ମାଁ କୁଆଁରୀ ଦେବୀ, ଚନ୍ଦ୍ରହାସିନୀ, ଘଣ୍ଟାସିନି, ଘଣ୍ଟେଶ୍ୱରୀ, ଭୃଙ୍ଗାରଘରେନ୍, ମେଟାକାନୀ, ମାଣିକେଶ୍ୱରୀ ଆର କୋଶଲେଶ୍ୱରୀ ଦେବୀ ଆମର କୋଶଲ ମାନଚିତ୍ର ନୁଁ ଛତିଶଗଡ଼ ନେ ମିଶି ଯାଇଥିବାର କୋଶଲ ଅଂଚଳ କେ ଆମେ ଆରୁଆନି ନାଜ୍ ପାରୁଁ ସିନେ, ହେଲେଁ ତାକର ଲାଗି ଆମର ଆର ଆମର ଲାଗି ତାକର ଦରଦ୍, ସେନ୍ହୋ ଆର ମମତାର ସୁତାନ୍ ଗୁଁଆ ହେଇଥିବାର ମାଲି ଏତା ଭାବ୍ ବଂଧନ୍ ନେ ବାଁଧୁକରି ରଖୁଥାଉ । ସମିଆର ଟକାନେ ଫେର୍ କେତେ ବେଲେଁ ଗୁଟେ ହେମାନ । ହେଲେଁ ଇହାଦେ ଯେନ୍ ଜିନିଷ୍ଟଟା ହଜପାରବା, ତାକେ ଆଧାର କରିକରି ସମିଆ ନଦାର ଖଲଖଲି ହେଲାନ ଯେ ଯିବାରକେ ପଡ଼ବା ।

ଯେନ୍ ଅଂଚଳ ନେଁ ଢୋଲ, ନିଶାନ, ତାସା, ଲାମ୍ବକିଡ଼ି ଆର ମୁହୁରି ର ସୁରେଁ ସୁରେ ଗର୍ଜି ଦୁଲ୍ଲକି କରି ବାଜା ବାଜିଉଠି, ଢାଲଖାଇ, ରସରକେଲି,

ମାଧବଜାତ୍ର, ବଜ୍ରନିଆଁ, ନରନିଆଁ, ମେଡାଲ ଗୀର ଆଉ କାଜନାର ତାଳେ ତାଳେ ଅଗ୍ରବା ସମ୍ବଳପୁରୀ ନାଚି ହେସି, ବସିଣାର ସୁରେ ସୁରେ ମାନ୍ଦଲ ବାଜି କରି ଝୁମେର ଗାନା, ନାଚିହେସି, ବାରବାଦ୍ୟ ଘୁମରା ବାଜସି, ସଂପ୍ରଦା, କରମା, କୁଷ୍ଠଗୁରୁ, ସଂଚାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ାକ ହେସି, ବେଲ ବୁଡ଼ଲେ ଗାଁଖୁଲି ଧାଙ୍ଗରୀ ମାନେ ବହଦିଆନିଆ, ହୁମୋବଉଲି ଖେଲସନ, ଦେବୀ ମାନକର ଚୌଖର ଥିଁ ଗୁରୁଦୁ ଭରନି ପାର ଦୁଲଦୁଲିନେ ବାଜସି, - ଢୁଢ଼, ପାଏନଡ଼ୁଡ଼ ହେସି - ଏହା ଗୁରୁଦୁଟେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଧରମ କେ ସିଖଲିକରି ରହିଥିବାର ଅଂଚଳ ତା ହିଁ କୋଶଲ ରାଏଲ୍ ଆଏ । ଇ ଅଂଚଳ କେ ରାଁ ମାନକୁଁ ଗରାମ୍ପତି, ମାଉଲି, ପିତାବଲି, ସିଂହାସନ ପାଟ ମିତାର ଅନେକ ଦେ'ଦେବତା ମାନେ ପୂଜା ପାଇଥିବନ୍ । ପୋ ଜିଉତିଆ, ଭାସଜିଉତିଆ, କରମସାନି, ପୂଜା ମାନକୁଁ ଲୁକେ ପାଲନ୍ କରିଥିବନ୍ । ରାମ୍ପନଅମୀ, ଅଂସଲାନ'ମୀ, ଗୁବରଧନ୍ ପୂଜା, ବେଙ୍ଗଲିନାନି ପୂଜା, ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା, ଗଣେଶ ପୂଜା, ବଏଲ ଯାତରା, ଦୁଲ ଯାତରା ମିତାର ଗୁରୁଦୁ ଟେ ଧରମ ଭାବନା କେ ନେଇ କରି ଇ ଅଂଚଳ ନେ ଲୁକେ ପାଲନ୍ କରସନ୍ କେତେ ପରକାର ଯାନିଯାତରା ।

ଖୁଲି କରି ସତ୍ କହେବାର କେ ଗଲେ, ଓଡ଼ିଶାର ଭୌଗୋଳିକସ୍ଥିତି, ପରଂପରା, ଚାଲିଚଳନ, ଭାଷା, ବେଶଭୂଷା, ଆଚାର ବିଚାର ସବୁଥିଁ କୋଶଲ ଅଂଚଳକୁ ଭିନ୍ନେ ଆଏ, ଅଲଗ୍ ଆଏ । ଓଡ଼ିଆ ମାନକୁଁ କୋଶଲିମାନେ ବିରୋଧ ନାହିଁ କରବାର କି

ହେନ୍ତା କିଛି ବଏରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ ରଖିବାର । କୋଶଲ ଅଂଚଳ ଆଏଲ୍ ଓଡ଼ିଶା ନୁଁ ମୁକ୍ତି ଚାହୁଁଛେ ତାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ନେଇ କରି ବର୍ତ୍ତବାର କେ । ତାକର ଭିତ୍ତେ ଭଜୁଥିବାର ଆଉ ଚାଲିଥିବାର ଶୋଷଣ ନୁଁ ମୁକ୍ତି, ସଂସ୍କୃତି ଆଉ ପରଂପରାର ନୁଁ ମୁକ୍ତି ଖୁଜି ଚାଲିଛେ ଆଏଲ୍ ଇ କୋଶଲ ଅଂଚଳ । ସ୍ୱାଧୀନତାର ଷାଠେ ବଛର ଉପେଁ ହଇ ଗଲାନ ଆମର ଅଂଚଳ ନୁଁ ଜଲ, ଜଙ୍ଗଲ, ଜମି ଲୁଟି ନେଲେନ । ଆମର ମହଲ, କେନ୍ଦୁପତର, କୁଜଲା, ଆଉ ସବୁକିଛି ର କମାନିର ଟିକା ପଏସା ପୁର୍ବ ଓଡ଼ିଶା ନେ ଜହ ଖର୍ଚ୍ଚା ହଇ ଚାଲିଛେ । ପଶିମ ଓଡ଼ିଶା ବିକାଶ ପରିଷଦ୍ ର ମୁଖ୍ୟଆ ଦସ୍ତର କୋଶଲ ଅଂଚଳ ଭିତ୍ତେ ନାହିଁ ହଇକରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାନେ ଅଛେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହାଇକୋର୍ଟର ସର୍କିଟ୍ ବେଞ୍ଚ ଟେ ପଶିମ ଓଡ଼ିଶାନ କରବଲି ଓକିଲ ଭାଇମାନେ ବାରଂବାର ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଛନ୍, ହେଲେ କିସାରି ଘରର ପାରା ସର୍କାର ଉପକୂଳିଆକର ଚାପ୍ ନେ ପଡ଼ିକରି ମୁସ୍କି ଦଉଛେ । ହାରାକୁଦ୍ ବଂଧା ତଲେ ଆଇ କରି ଚାଷୀ ପାଏନ୍ ନାହିଁ ପାଏବାର, ବିଜୁଲି ନାହିଁ ପାଏବାର, ଆଉ ଇଥିର୍ ଚାବି ଅଛେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନେଁ । ପାଏନ୍ ଆଉ ବିଜୁଲି ପାଏବେ ସବୁ କଂପାନି ମାନେ । ଘର ଦୁଆର ଟିକେ ଖଡ଼ିଆ ଢୁଢ଼ିଆ ହେଲେ କି ଯଗ୍ ବାସ୍ ଟିକେ ଭଲ ନାହିଁ ହେଲେ ବନ୍ୟା ବାତ୍ୟା ମରଡ଼ିର ନାଁନେ ଉପକୂଳିଏ ଜଲଦି ସରକାରୀ ସହାୟତା ପାଏବେ । ହେଲେ ପଶିମ ଓଡ଼ିଶା କହକି ଇ କୋଶଲ ଅଞ୍ଚଳ କହ ଇନେ ଜାଣା ହେଇଗଲେ ସରକାର ମହାଭାରତର ଅନ୍ଧ ଧୂତରଷ୍ଟ ଆନ୍ । ଗଲା ବଛର ୨୦୧୧

ମସିହାନେ ଯେନ୍ ବନ୍ୟା ହଇଥିଲା, ୪ ଦିନ୍ ତକ୍ ଖେଟ୍ ମାନକୁଁ ପାଏନ୍ ସମିଯାଇ କରି ବଏଡ଼ ପାଏନ୍ ନିଷାସନ୍ ନାହିଁ ହଇ ପାରିଁ । ମହଲେ, ଗର୍ଭାଣା, ଗୁସୁଡ଼ା ନୁଁ ନେଇକରି ମହଲପାଲି, ତୁରୁମ୍ ତକ୍ ହଜାର ହଜାର, ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଏକର ଜମିନ୍ ମାନକର ଧାନଚାଷ ବିଲକୁଲ୍ ଖାଏଡ଼ ହଇ ଯାଇଛେ । ସର୍କାର କିଛି ନାହିଁ କରି । ନା କ୍ଷତିପୁରଣ ଦେଲେ, ନା ରଣ ଛାଡ଼ କଲେ । ଆଏଲ୍ ଚାଷ ଜମିନ୍ ମାନକର ଉପେଁ କଂପାନି ମାନକର କଲ୍ ବସୁଛେ । ଲୁକେ ବିସ୍ଥାପନ୍ ହଇ ଚାଲିଛନ୍ । ସରକାର ଇତାକୁଁ ଅଏଥାନ୍ ନାହିଁ କରିକରି ଉପକୂଳିଆ କୁଁ ଅଏଥାନ୍ କରବାର କେ ଲାଗିଛେ । ଧଏନ୍ ଧଏନ୍ ସରକାର, ଧଏନ୍ ଧଏନ୍ ଉପକୂଳିଆକର ସରଦାର ।

ସଂବଲପୁରି ଶାଢ଼ୀ କେ ଆଏଲ୍ ଓଡ଼ିଶା କହି କରି ଉପକୂଳିଏ ଅଲଗା ରାଏଲ୍, ଅଲଗା ଦେଶ୍ ମାନକୁଁ ବିକ୍ରୀ କରି ବସୁଲେନ । ସମ୍ବଲପୁରୀ ରିଦମ୍ କେ ତାକର ଗାତେଁ ଭରିକରି ଆମର ବାଜନା ବଲି କହି ବାହାଦୁରି ମାରି ବସୁଲେନ । ଏହା କେତେ କଥା, କେତେ ବଥା । ଶିଙ୍ଗ ଧରବା କିଏ ଆଉ ଗୁରସ୍ ପି'ବା କିଏ ? ଆଉ ନାହିଁ ତଲେନ ଇସବୁ ଜଂରା । ଆସ ସଭେକିରିଆ ଖାଏମା, ଗୁଟେ ହେମା, ପାଟି ଛାଡ଼ିକରି ମାଁ ମାଟିର ଲାଗି ଲଢ଼େଇ କରମା, କୋଶଲ୍ କଥା ପତରିକା କେ ପଡ଼ି କରି କୋଶଲ୍ ରାଏଲ୍ ଗଡ଼ମା । ବନେ ବରକସ୍ ହେମା ।

ସଂପାଦକ - ପଣ୍ଡମା

ସମ୍ବଲପୁର

ମୋ - ୯୪୩୮୩୮୧୯୫୯

ବ୍ରଜରାଜ ସିଂହଦେଓଙ୍କ ସାହିତ୍ୟର ସାଙ୍ଗାତିକ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ

ଅଧ୍ୟାପକ ଡଃ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଚଲାନ୍

ଜନବିଶ୍ୱାସୀ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ ଯେଉଁ କେତେକ ଲେଖକ ଉତ୍କଳ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂପାଦନାରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶାର ପଣ୍ଡିତ ସୀମାନ୍ତରେ ଥିବା ଖଡ଼ିଆଳ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜାବତ୍ସଳ ରାଜା ଯଶସ୍ୱୀ ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ତଥା ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ ସାହିତ୍ୟିକ ବ୍ରଜରାଜ ସିଂହଦେଓ (୧୮୫୧-୧୯୦୭)ଙ୍କ ନାମ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ ।

ସାହିତ୍ୟିକ ବ୍ରଜରାଜ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରକାବ୍ୟକର୍ତ୍ତା ରାଧାନାଥ, ଫକିର ମୋହନ, ନନ୍ଦ କିଶୋର ଆଦିଙ୍କ ସମସାମୟିକ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଆଧୁନିକ କାବ୍ୟଦର୍ଶନରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ନ ହୋଇ ନିଜ ରୁଚି ମୁତାବକ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ କାବ୍ୟାଦର୍ଶକୁ ଆପଣେଇ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବିଲୋପ ଚକ୍ରାନ୍ତ ସମୟରେ ହିନ୍ଦୀଭାଷୀ (ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ପ୍ରୋଭିନ୍ସ) ଅଂଚଳ ଭିତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା ଖଡ଼ିଆଳ ସାହିତ୍ୟ ସମିତି (୧୮୮୩) ସ୍ଥାପନ କରି ଏହି ଅଂଚଳର ସାହିତ୍ୟିକମାନଙ୍କର ସାଧନାକୁ ପ୍ରେରଣା ଓ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରାତିଯୁଗୀୟ ଶୈଳୀରେ ‘ବ’ ଆଦ୍ୟ ଅକ୍ଷର ନିୟମରେ ‘ବ୍ରଜବଧୂବିଳାସ’ (ପୌରାଣିକ କାବ୍ୟ), ଶୋଭାବଲ୍ଲରୀ, ରତ୍ନପ୍ରଭା, ରୂପମଞ୍ଜରୀ (କାଳ୍ପନିକ କାବ୍ୟ) ପ୍ରବନ୍ଧ ଚିତ୍ରକାବ୍ୟ (ବନ୍ଧକାବ୍ୟ) ବଳାହକ ଚଉତିଶା, ମାନଭଙ୍ଗ ଚଉତିଶା ଓ

ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବ୍ରତକଥା (ନବାକ୍ଷରୀବୃତ୍ତରେ ପଦ୍ୟାନୁବାଦ) ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ ଯାହାକି ‘ବ୍ରଜରାଜ ସିଂହଦେଓ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ’ ନାମରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ । ସେହି ରାଜକବିଙ୍କ ସାହିତ୍ୟରେ ସାଙ୍ଗାତିକ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଏଠାରେ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ ।

ଜୀବନ ସହିତ ସାହିତ୍ୟର ସଂପର୍କ ଯେତେ ନିବିଡ଼, ସାହିତ୍ୟ ସହିତ ସଙ୍ଗୀତ ସଂପର୍କ ସେତେ ଗାଢ଼, ଲୁଣ ବିନା ଡାଲି, ତରକାରୀ ଯେପରି ସୁସ୍ୱାଦୁରେ ହୋଇ ପାରେନା ସେହିପରି ସଙ୍ଗୀତ ବିନା କାବ୍ୟ କବିତାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପଭୋଗ କରାଯାଇ ପାରେନା । “ସଙ୍ଗୀତ କହିଲେ କେବଳ ଛନ୍ଦ ନୁହେଁ ତାଳ, ମାନ, ଲୟ ନୁହେଁ, ଅକ୍ଷର ମିଳନ ବା ମିଳନ ଭିତ୍ତିକ ବାର୍ଣ୍ଣିକ ଛନ୍ଦ ଓ ଯତି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ସଙ୍ଗୀତ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଏ ସବୁ ଥାଇ ଆତ୍ମାର ସେହି ଉଦ୍‌ବୀପ୍ତ ଅନୁଭବ ଗୀତିମୟ ପ୍ରକାଶକୁ ସଙ୍ଗୀତ କୁହାଯାଇପାରେ । ଯେଉଁ ରଚନାର ସାଙ୍ଗାତିକ ଆବେଦନ ଯେତେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସେହି କାବ୍ୟ ଜନ ମାନସରେ ସେତେ ଆଦୃତ ।”

ଆମର ଆଲୋଚ୍ୟ ଲେଖକ ବ୍ରଜରାଜ ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାବ୍ୟକୁ ଗୀତ ନାମରେ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି । ଯଥା:

“ବଖାଣିକି କୃଷ୍ଣରସ ଗୀତରେ” (୨)

“ବ୍ରଜବଧୂ ବିଳାସ ନାମ ଏ ଗୀତରସ” (୩)

“ଶୋଭାବଲ୍ଲରୀ ଗୀତ ଜାତି ସୁରସ” (୪)

“ଗୀତ ରୂପମଞ୍ଜରୀ ନାମରେ ହିତ ହେଉ ସରସ ଜନରେ” (୫)

“ଗୀତ ଅବଶ୍ୟ ଲାବଣ୍ୟଲତା ହୋଇବ” (୬)

ଏହା ଏକାନ୍ତ ତାପ୍ତର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ସଙ୍ଗୀତ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ଯୌଥକଳା । ସଙ୍ଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରାନୁସାରେ ଗୀତ କହିଲେ ଧାତୁ ଓ ମାତୃର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ । (୭) ରାଜକବିଙ୍କ ସାହିତ୍ୟରେ ଧାତୁ ଅଙ୍ଗରେ ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ, ଅକ୍ଷର, ଅଳଙ୍କାରର ବୈଚିତ୍ର୍ୟମୟ ସମାବେଶ ସହିତ ମାତ୍ର ଅଙ୍ଗରେ ସ୍ୱର ସଂଯୋଜନା ପାଇଁ ରାଗରାଗିଣୀ, ଲୋକଗୀତର ବାଣିବୃତ୍ତର ସଂଯୋଗ ଘଟିଛି । ଫଳରେ ତାଙ୍କର ରଚନାଗୁଡ଼ିକ ପଠନ ଅପେକ୍ଷା ଗାୟନରେ ହିଁ ଅଧିକ ସାର୍ଥକତା ଲାଭ କରି ଗୀତର ସଂଜ୍ଞାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛି ।

ରାଜକବି ତାଙ୍କର ରତ୍ନପ୍ରଭା କାବ୍ୟରେ ନିଜର କାବ୍ୟାଦର୍ଶ ସଂପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଯାଇ ଗୀତ ସଂପର୍କରେ ଲେଖିଛନ୍ତି,

“ଗୀତ ଲାବଣ୍ୟ ଲାବଣ୍ୟଲତା ହୋଇବ ।” (୮)

ବାସ୍ତବିକ ନିଜର ରଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ସୁମଧୁର ଓ ସଙ୍ଗୀତମୟ କରିବାକୁ ବ୍ରଜରାଜ ଯଥାସାଧ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରିଥିବା ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାବ୍ୟ, ଚଉତିଶା, ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ଓ ଅନୁବାଦରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଗ ରାଗିଣୀର ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି, ଯାହାର ସ୍ୱର ମାଧୁରୀରେ ପାଠକ, ଶ୍ରୋତା, ଗାୟକମାନଙ୍କୁ କରିଛି ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ଓ ପ୍ରଭାବିତ ।

ବ୍ରଜରାଜଙ୍କ କାବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଛନ୍ଦରେ ବିରଚିତ ଓ ବିଭିନ୍ନ ରାଗରାଗିଣୀମୁକ୍ତ । ସେ କେତୋଟି ରାଗକୁ ବହୁବାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ, କଳସା, ତକ୍କକେଳୀ, ରାମକେରୀ, କୁମ୍ଭ କାମୋଦୀ, ଖେମଟା, ଚୋଖୀ, କଳହଂସ କେଦାର, କନଡା ଇତ୍ୟାଦି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ସଙ୍ଗୀତ ତିଆରି, କୌଶିକ, ଗୁଣ୍ଡିଚାବସନ୍ତ, ମୁଖାରୀ, ବସନ୍ତ ଭୈରବ, ବରାଡ଼ି, ସାରଙ୍ଗ, ମଙ୍ଗଳ, ରସ କୋଇଲା, ମଙ୍ଗଳ ଗୁଜରୀ, ଶଙ୍କରା ଭରଣ, ବିପ୍ରସିଂହା ଘଣ୍ଟାରବ, କଲ୍ୟାଣ ଆହାରୀ, ଧନାଶ୍ରୀ, କେଦାର ପୋଇ ଆଦି ରାଗର ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ।

ବ୍ରଜରାଜଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଗୀତ ବହୁ ଲୋକପ୍ରିୟତା ଅର୍ଜନ କରିଅଛି । ଯଥା: - “ଉଠନ୍ ନନ୍ଦର ସୁନୁ”, “ପ୍ରିୟ ସହି! ପ୍ରିୟ ନ ଆସିଲେ ରାତି ଗଲା ପାହି”, “ଆଖି ଦେଖିଲାରେ କି ବିଚିତ୍ର ଛବି ଆଜ”, “ବରଷାର କାଳ ଆସି ହେଲାରେ”, “ସଙ୍ଗୀତ ଏହି ନଉକାରେ ରଖା” ଅନ୍ୟତମ ।

ସେହିପରି କାମୋଦି ରାଗରେ ରଚିତ କବିଙ୍କ ବଳାହକ ଚଉତିଶାର କେତୋଟି ସର୍ବାଧିକ ଲୋକପ୍ରିୟ ପଦ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଉ ।

“କେଉଁ ବିଦେଶୀଜନ କରି
ଅବଲୋକନ
ନଉରେ କଳା ବଳାହକ
କହେ ତେଜି ବିବେକ ପ୍ରିୟାକୁ ଯାଏ ଦୁଃଖ
ଦେଲି ମୋ ଜିଇଁଥିବା ଧ୍ୱଜ,
ରେ ବଳାହକ ।”

XXXXXXXXXXXXX

‘ଟେକ ମନ୍ଦରେ ମୁଦେ
ପାକଶାସନ ପଦେ
ଟାକରା ମାରି ତୁଳ୍ଲମଣେ
ଟାଣପଣ ବିନାଶ କରିବାକୁ ଲୋକେଶ
ମୋତେ ରଖି ଏ କଷଣରେ ବଳାହକ]
କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, କବିଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାବ୍ୟର ମଙ୍ଗଳାଚରଣ, ବ୍ରଜବଧୂ ବିଳାସ କାବ୍ୟର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ, ପୁତନା ବଧ, ବାଲ୍ୟଲୀଳା, ଗୋପଲୀଳା, ରାସଲୀଳା, କଂସବଧ ଆଦି ପଦ ସାଙ୍ଗୀତିକ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରେ ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଅନୁବାଦକ ବ୍ରଜରାଜ ତାଙ୍କର ‘ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବ୍ରତ କଥା’ କୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ଭାଗବତ ବୃତ୍ତରେ ଅନୁଦିତ କରିଛନ୍ତି । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ତାଙ୍କର ବ୍ରତକଥା ଖଡ଼ିଆଳ ତଥା ଅନ୍ୟ ଅଂଚଳରେ ଘରେ ଘରେ ଗାନ କରାଯାଏ । ଏହାର ଲୋକପ୍ରିୟତା ଏତେ ବେଶୀ ଯେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ତାଙ୍କୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଅମରତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଛି ଓ କରୁଥିବ ମଧ୍ୟ ।

ଉଲ୍ଲିଖିତ ସଙ୍ଗୀତ, ଛନ୍ଦ, ପଦ ସବୁ ଖଡ଼ିଆଳ ଅଂଚଳର ଗାୟକ ଫତେ ଖାଁ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖ, ମୋହନ ମହାଉତି, ଜଗବନ୍ଧୁ ଦାସ, ବଳଭଦ୍ର ମହାଉତି, ଚତୁର୍ଭୁଜ ମିଶ୍ର,

ନନ୍ଦଲାଲ ବାରିକ, ହରିଶ ବଗର୍ଜି, ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବାରିକ ଆଦି ଗାୟକ ବହୁବାର ଗାନ କରିଥିବା ଜଣାଯାଏ ।

ଉଲ୍ଲିଖିତ ଆଲୋଚନାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୁଏ ଯେ ବ୍ରଜରାଜ ସିଂହଦେଓଙ୍କ ରାଗ, ବାଦ୍ୟ, ତାଳ, ଲୟ ଆଦିର ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ସାଙ୍ଗୀତିକ ଦକ୍ଷତା ରହୁଥିଲା । ତାଙ୍କର ରଚନା ସବୁ ସାହିତ୍ୟିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାଙ୍ଗୀତିକ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟର ଏକ ତମକାର ସମନ୍ୱୟ । ତାଙ୍କ ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ସଙ୍ଗୀତ କୌଶଳ ଓ ତାଙ୍କର ରଚନାବଳୀକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ଓ କାଳଜୟୀ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ।

ପାଦଟୀକା:-

- (୧) ସାହୁ (ଡଃ) ଆଦିକନ୍ଦ, ୧୯୮୮ ସାହିତ୍ୟରେ ସାଙ୍ଗୀତିକତା ଓ ଛନ୍ଦଗଣିତତା
- (୨) ସିଂହଦେଓ, ବ୍ରଜରାଜ, ବ୍ରଜବଧୂବିଳାସ - ୨/୧ ପଦ
- (୩) ଚତ୍ରେବ - ୨୨/୧ ପଦ
- (୪) ସିଂହଦେଓ, ବ୍ରଜରାଜ, ଶୋଭାବଲ୍ଲରୀ - ୫/୨୪ ପଦ
- (୫) ସିଂହଦେଓ, ରତ୍ନପ୍ରଭା - ୧/୭ ପଦ
- (୬) ସଙ୍ଗୀତାର୍ଣ୍ଣବ ଚନ୍ଦ୍ରିକା, ପୋଥିସଂଖ୍ୟା - MSCY/୧୩୭୨
- (୮) ସିଂହଦେଓ, ବ୍ରଜରାଜ, ରତ୍ନପ୍ରଭା - ୧/୭ ପଦ

ଓଡ଼ିଆ ଅଧ୍ୟାପକ,
ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭାକର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ତୁଙ୍ଗଲ, ଜି.-ବୃନ୍ଦାପଡ଼ା,
ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ - ୯୯୩୮୭୯୨୦୧୫

ଆମେ ତ ସମଲପୁରିଆ

ପ୍ରକାଶ ସାହୁ

ହିନ୍ଦୁ ସିନ୍ଧୁର	ବିନ୍ଦୁ ଆମେ ହୋ	ସେ ମାହାପୁରୁଷ	ସୋର ପଡ଼ିଗଲେ
କୋଶଲ ମାଟିଥି ଘର		ପାନି ଝରିପଡ଼େ ଆଖି	
ପାଲୁଛେ ଯତନେ	ପୁରୁଥିବା ମାତା	କେତେ ଲୁକ୍କର	ଜୀବନ ଦାନଟା
ସମକୁ କରି ନିଜର		କତିହାସ ଅଛେ ସାକ୍ଷୀ	
କୋଶଲ ମାଏର	ଦେବତା ମାଏର	ଆମେମାନେ ସବୁ	ସମଲପୁରିଆ
ଆସତ ସରଗ ପୁରୀ		ବାହାରେ ମଧୁର କଥା	
ଜନ୍ ଜୀବଜନ୍ମ	ଗଛଲତା ମେଲେ	ଭାବ ପିରିତିର	ଜାଲେ ବନ୍ଧା ଆମେ
ଚଳେ ସମକୁ ଆଦରି		ଆଉଁ ସମଲେଇ ସବା	
ଇ ମାଟି ରଖୁଛେ	ସମକୁ ସାଉଁଟି	ବାରଟା ବଛର	ତେରଟା ତିହାର
ରଖୁଛେ ପୁରୁଖା ବାଣୀ		ପାଲୁଅଛୁ ମିଲିମିଶି	
ସମଲେଇ ସିରି	କୁରପା ସାଗର	ସୁଖର ଦୁଃଖର	ସାଥ ହେଇ କରି
ବହେ ମହାନଦୀ ପାନି		ରହେସନ ସଭେ ଖୁସି	
ଜନମ ମାଏର	ବାରର ମାଏର	ଜାତ ଭାବ ନାହିଁ	ଦାନ ହାନ ନାହିଁ
ଛାତି ଟେକି ଆଜି ଠିଆ		ସଭେତ ମୁନୁଷ ଜାତି	
ଇ ମାଟି ଲାଗି	କେତେ ରଥିକର	ବଡ଼ ଦିଲବାଲା ସମଲପୁରିଆ	
ପଡ଼ିଛେ ଜୀବନଦିଆ		ରହୁଛୁ ମିଶେଇ ଛାତି	
ଇଂରେଜ କାଲେ	ବୀର ସୁରେନ୍ଦର	ସମଲେଇ ମାଆଁ	ସମକର ମାଆଁ
ଦେଖ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଗି		ଆମେ ସଭେ ତାର ଛୁଆ	
ଲଢ଼ି ଲଢ଼ି କରି	ଇ ମାଟିର ଲାଗି	ଆପଦେ ବିପଦେ	ନିଜର ପୋ ଲେଖି
ଜୀବନ ଦେଲେ ତିଆରି		ହେଉଥିବା ମାଆଁ ସାହା	
ଇ ମାଟିର ଛୁଆ	କବି ଗଙ୍ଗାଧର	ହେଉଥିବା ମାଆଁ ସାହା	
ପୁରାଣ କବିତା ଲେଖି		ପ୍ରକାଶପୁର, ଭୁବନା, ବରଗଡ଼,	
ଲୋପ ପାଉଥିଲା	ଆମର ଭାଷାର	ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ - ୯୬୭୮୭୦୧୦୪୭	
ଦେଲେ ମହତ୍ କେ ରଖି			

SAMBALPUR THE CITY OF OLD CHARM & NEW GLAMOUR

Picturesquely located on the lap of Nature, amidst wooded hills with a panoramic view on the bank of the river Mahanadi, Sambalpur looks like a temple studded hill station from a height like Budharaja Hill or Circuit House. Even at night, the beauty is breathtaking.

Referred to as 'Sambalak' by the Greek Geographer Ptolemy in the 2nd century AD and 'Sambhal' in the medieval Tibetan literature, Sambalpur is one of the oldest cities of India. Long before the introduction of script, ancient man has left a pictograph (C 1500 BC) at Vikram Khol in this region which is still undeciphered. In the 8th century A.D, Sambalpur led the world by founding Vajrayan Buddhism by its King Indrabhuti, one of the 84 traditional Siddhas of India. Sambalpur had the tradition of producing diamonds extracted from the sands of the river Mahanadi at Hirakud, literally meaning 'Diamond Island'. The cultivated plains yield numerous varieties of paddy, some of which are the finest in the country. The irrigation facilities provided by the Hirakud Reservoir caused a green revolution - the land which looked dusty brown in the past looked flush green even during summer months. Once a part of South Koshal, Sambalpur was a fortified town during the Chouhan rule. The remains of the palatial buildings - Raja Bakhri and Rani

Biranchi Mishra
Bakhri, the crumbling stone walls on the river face and the few smoldering bastions are mute witnesses to this historical past.

According to the local legends, Balaram Dev received the Sambalpur region from his brother Raja Narasimha Dev of Patna State and established himself at Chaunrpur on the bank of the river Mahanadi. One day while on a hunting spree along the river he set his hounds at a hare but surprisingly, the hare repulsed the hounds. Amazed with the unbelievable powers of the most timid animal, he thought there must be some supernatural virtues on the land and decided to make it his capital and built the modern township around mid-16th century AD.

During the British rule also Sambalpur was a major centre of political activities. It was annexed to the British empire under the "Doctrine of lapse" in 1849 after Raja Narayan Singh died issueless. Veer Surendra Sai, a scion of the royal dynasty rose in revolt and gave the Britishers sleepless nights during the Sepoy Mutiny of 1857. He continued his struggle long after the Mutiny had collapsed in the rest of India. Following his footsteps, Sambalpur played an important role in the freedom movement later. Gangadhar Meher the famous Oriya poet of nature has

brought laurels for the locality by his immortal writings.

The presiding deity of Sambalpur is Samaleswari, fondly called Samalai, an embodiment of Shakti cult in Odisha. The image of Samaleswari is a large block of stone at the centre of which there is a projection with a narrow groove regarded as the mouth. Both sides are depressed and covered with beaten gold leaves for the eyes. It is a unique sculpture which does not correspond to any form of Indian iconography. Application of vermilion paste makes the image red coloured everyday. But once a year on Mahalaya Day, the image appears white by application of sandal paste. One of the twelve seats of Goddess Mangala, the shrine of Samaleswari dominates the skyline for kilometres. Said to have been built by Chhatra Sai around 1691 AD, the temple is a derivative of Vesara style of temple architecture.

There are scores of other temples in the city most of which were built during the Chouhan rule. Dedicated to Vaishnav, Saiva and Sakta Gods & Goddesses, the architectural designs of these temples resemble the style of the Khajuraho group of temples. Among them, mention could be made of temples like Patneswari,

Bada Jagannath, Ramjee, Kotha Jagannath, Budharaja, Anant Sajya, Brahmapura etc. There are some fine specimen of sculptures in the Gopaljee Math & Ananta Sajya temple in all their original forms. The temples of the town have become an integral part of the socio-religious life of the people. Even today in the Brahmapura temple, many civil suits are decided by oath of the parties.

Thanks to Padmashree late Krutartha Acharya, Sambalpur with its vicinity is known the world over, for the traditional handloom fabrics, popularly called the Sambalpur textiles. The products exhibit considerable taste in harmonious blending of colours and elaborate richness of pattern and designs. Even the coarsest of cloth is woven with a dainty boarder. It imparts elegance and

beauty to a wide range of fabric, from quiltings and furnishings to dress materials and tapestry. But the most popular among them is the colourful saree which has almost become synonymous with the whole range of products. The process of weaving known as Tie & Dye or Bandha is intricate as well as difficult. Bundles of yarn are first tied in different sections and then dyed successively applying one colour at a time. The colour scheme is predetermined according to the designs with such extra-ordinary precision that when the dyed threads are woven together, the designs appear on the fabric as if by magic. It requires highly skilled workmanship and takes quite a long time to get a finished product. It is as interesting to watch the birth of the product as to use them.

The region is rich in folk art and culture. The rhythmic

Sambalpur dances accompanied by lyrical music in various forms are vigorous and inspiring.

Despite being an urban city, there is a weekly market-Kamli Bazar, which sits every Sunday giving it a rural ambience. Existence of a Deer Park at Motijharan within the city itself is a pleasant surprise.

Nuakhai, Sitalsasthi and Durgapooja are among the most important festivals here. A recent addition is the Folk Dance & Music Festival organised from 4th to 6th January every year.

Sambalpur combines the charm and glory of the old world and the glamour and sophistication of the modern world.

Bhubaneswar

Ph: + 91 9437004627

email: bmishra49@gmail.com

ଜିଲ୍ଲା ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ, ବରଗଡ଼

ପ୍ରିୟ ଗ୍ରାମବାସୀ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ, ଜିଲ୍ଲା ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ ତରଫରୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଦଶହରା ଓ ଦୀପାବଳୀ ର ଶୁଭେଚ୍ଛା ।

ଜନଜାଗରଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା - ୧୯୯୭ ମସିହା ବି.ପି.ଏଲ୍. ତାଲିକା ଭୁକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର, ଏ.ପି.ଏଲ୍., ସମସ୍ତ

ଏସ୍.ସି., ଏସ୍.ଟି., କ୍ଷୁଦ୍ର ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ, ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଓ ମହିଳା ମୁଖ୍ୟ ପରିବାର ନିଜର ଘରେ ପାଇଖାନା ବସାଇବା ପାଇଁ

ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଟ.୯,୧୦୦/- (ନଅ ହଜାର ଏକ ଶହ ଟଙ୍କା) ମାତ୍ର (ଜିଲ୍ଲା ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ ତରଫରୁ

ଟ.୪,୨୦୦/- ଓ ନରେଗା ତରଫରୁ ଟ.୪,୫୦୦/-) ପ୍ରେସ୍ତୁତ ରାଶିରୂପେ ଦିଆ ଯାଉଅଛି । ଆମ ଜିଲ୍ଲାରେ ରାସ୍ତାରେ ଝାଡ଼ା

ଫେରିବା ଯୋଗୁଁ ରାସ୍ତା ଦୁର୍ଘଟଣା ର ନମୁନା ରହିଛି । ତେଣୁ ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଜନାର ସୁଯୋଗ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ପାଇଖାନା କରନ୍ତୁ ନିରୋଗ ରହନ୍ତୁ

ନିଜ ତଥା ଜିଲ୍ଲାର ସମ୍ମାନ ବଢ଼ାନ୍ତୁ

ନିୟମିତ ପାଇଖାନା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ଵାରା ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ଜଳବାହିତ ରୋଗର ରକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବା

ସ୍ଵାଧିନତା ଠାରୁ ପରିମଳ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ..... ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ

- ନି ହସ୍ତନ

ବାଁନଜି ଫାଲଲେ ଗଲା

ଜୀବନରେ ହାସ୍ୟ, ବ୍ୟଙ୍ଗ ଆଦିର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ହସ ମଣିଷର ମନକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର କରି ରଖେ । ଏହାର ଉପକାରିତାକୁ ନଜରରେ ରଖି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଲାଫିଙ୍ଗ୍ କରୁ ଗତି ଉଠୁଛି । ବ୍ୟଙ୍ଗ କବିତା ଓ ଲେଖାମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନିତ କରିବାପାଇଁ “ନି ହସ୍ତନ” ସ୍ତମ୍ଭର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ଆମର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ରହିବ - ଶେଷରେ ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟାରେ ଏପରି କବିତା/ଲେଖା ଆଦି ପ୍ରକାଶିତ ହେବ । ସରସ, ସୁନ୍ଦର, ଶୃଙ୍ଖଳ ରସାଳ ଲେଖା/କବିତା ମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ ।

କୈଳାସ କୁମାର

ଏ ମକାରୁ ଶୁନ୍ତ ବୋ ଆଇଛେ ଗୁଟେ ସରଦାର
ନୁଆଁଖାଇ ଲାଗି ବ୍ୟନା ଛିନ୍‌ମା କେତେ କରସୁ ବୋ କବାର ॥
ଚିନ୍‌ତାଏର ଠାନ୍ ଛିନ୍‌ମା ବ୍ୟନା ଯିମା ଗୁଟେ ଠାନ୍‌କେ
ହଜାର ଦଶେ ମାରି କରି ମେଲି ଦେମା ଘରକେ ॥
ଝନ୍‌ତିନେ ନୁ ମାରିପାରଲେ ଖାଉଥା ଖାଏବୁ କେତେ
ଛୁଛାଟାକେ ଡରସୁ ସିନେ ନି ଦେଖୁଛୁ କେ ମତେ ॥
ମକାରୁ ବ୍ୟଲା ନେଇଁରେ ବୁଆ ନି ହଉ ସେ ଧନ୍
ଠକା ଭଣା କଲା ହେ ଧନ୍‌କେ ଧୁରୁ ମୋର ଶରନ୍ ॥
ପାଁଟ ବଛନ୍ତି ହେଉ କରୁଛୁ ତୁଇଁ କେତେ ଗଦେଇଛୁ କହ
ଛାନି ତୋର ଖର ମୁଠେ ନେଇ କାଣା କରୁଛୁ କହ ॥
ପିଲାଛୁଆ ତୋର ନଜାଲା ବୁଲୁଛନ୍ ମାଏଝିର ପନର୍ ପଟା
ଠକି ଭଣି କରି କାଣା ପାଏବୁ ଇଟା କେଁ ବନେର କଥା ॥
ମୁହଁମରାଧନ୍ ନି ଅଁଟେ ଗା ସବୁ ଯାଏସି ଉଡ଼ି
କପାଲ ପୁଛି କରି କମାଲେ କେତେ ଲଖିମି ନି ଯଅନ୍ ଛାଡ଼ି ॥

ସୁଜିର ମୁହେଁ ଆଏବା ସିନେ କୁଲାର ମୁହେଁ ଯିବା
ସର୍ ଧରମେ କମାଲେ ସିନେ ହାତେ ପନଟେ ଲାଗିବା ॥
ଝାର ପଡ଼ରେ ଲୁକବୁ ଖାଲି କୁକୁର ବିଲେଇ ବାଗିର
ତୋର ଲୁକସି ପୁଲିସ୍ ତରେ ସରଦାରକେ କେ ତର ॥
ହଁକ କରବୁ ହଁକ ଖାଏବୁ କାଁ ହେଲାପେ ତରବୁ
ଲୁକିଛପି କରି ଆଏଲା ବେଲେ ପିଠୁଲୁତେଲ୍ ପାଏବୁ ॥
ଯେତା କରମ୍ କରବୁ ତୁଇଁ ପାଏବୁ ହେଉ ପଲ
ଭଲ ବାଟକେ ଯିବୁ ବ୍ୟଲେ ହେବା ତୋର ମଜାଲ ॥
ବାଁନଜି ଛପରି ଲହପୁଅସି ଫୁଲ୍ ଫୁଟ୍‌ଲେ ଗଲା
ମୁନୁଷ ମନ୍ ବମେଇ ହେଲେ ଜୀବନ ଥେଇ ମଲା ॥
ହେଥୁର ଲାଗି ମୋର କଥା ମାନ୍ ନି'ୟା ଦାଦନ୍ ଖଟି
ସରଦାର ଆରୁ ମାଲିକ୍ ମେଣି ମାଡ଼ି ଦେବେ ତୋର ଚିଟି ॥

ଜମରତଲା, ପଦ୍ମପୁର, ବରଗଡ଼
ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ- ୯୯୩୭୪୭୭୭୪୯

— ନି ହସ୍ତନ

ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ

କାହୁଁ ଚରଣ ଦାଶ

ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ
କହି କହି ତମେ ସେଇଁ ଯେଲେ ଭି
ବତେଇ ବତେଇ ଅଥା ହେଲେବି ଆମେ ନି ହେଉଁ ଛାଟ୍
ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

ସାଧକଲ୍ ଫଟଫଟି ଧରି କରି ଆମେ ଯାଏସୁଁ ବଜାର କରି
ଯଦି କିଏ କାଣା କହେବା ବେଳେ ବତାସୁଁ ତେରି ମେରି
ଗାଡ଼ି ମଟରେ ବସିକରି ଆମେ ଘିନୁଥୁସୁଁ ତୁନିଶାର
ଆଗର ଲୋକ ବାଟ୍ ନି ଦେଲେ ହେସୁଁ କେତନି ରାଗ୍
ଫେଁ ପାଁ ଆଉର ଭେଁ ଭାଁ ଥୁ ଲାଗସି ଆମକୁ ଉସର୍
ଚାଲି ଚାଲି ଆମେ ହାଟ୍ ନି କରୁ ଆମେ ଇ ଯୁଗର ନିସର୍
ଘରେ ପଛେ ମୁଷାଛୁଆ ଆମେ ବାହାରେ ଦେଖାସୁଁ ଠାଟ୍
ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

ଦୁକାନ ଲାଗି ଜାଗା ପାଉଛୁଁ ପସରଛା ନାପେ କଟେ
ବଡ଼ ଦୁକାନ କରବାର ମନ୍ ହେଲେ ଜାଗା ନାହିଁ ଅଟେ
ଆଗାଡ଼େ ପଡ଼ିଛେ ଗୁରୁଦୁ ଜାଗା ଯେତେ ବଲ୍ ବ ତେତେ
କିଏ ଜାନୁଛେ ଆବରି ନେଲେ ଆଗକେ କାଁଡ଼େ ହାତେ
ହେ ଆବରିଛେ ମୁଁ କେଁ ଛାଡ଼ିମି ମୋରବି ଅଛେ ହକ୍
ହେତା ବଳି ଚପରି ନେସୁଁ ନି ଦିଶେ ଆଗର ଛକ୍
ହକାବାଦି ହେଇ ରୋଡ଼୍ ସକ୍ ରାସୁ ଲୁକକୁ ନି ଛାଡୁ ବାଟ୍
ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

କାନେ ମୋବାଇଲ୍ ଦେଇ କରି ଆମେ ଗପ ଗପ କରୁଥୁସୁଁ
ମଝା ରୁଡ଼େ ଠିଆଉଠି କରି ଭାଷନ୍ ମାରୁଥୁସୁଁ
କିଏ ହରବରେ ଅଫିସ୍ ଯାଉଥୁବା କିଏ ତାକତର ଖାନା
ଛୁଟା କେଁପା ଆର ଅଲପ୍ ଦୁରଶିଆ ହେଇଯାଉନ୍ ବାଟବନା
ଫଟଫଟି ଧରି ମୁଡ଼ ଟେଡ଼ା କରି ମୁବାଇଲ୍ ଦେଇଥୁସୁଁ କାନେ

ଅଘଟନ୍ଥୁ କେତେ ମଲେନ ପଡୁଛେ କାଏଁ କାର୍ ମନେ
ରାସ୍ତାର ନିୟମତ ନି ମାନ୍ ତାକେ ବନାସୁଁ ପାନିର ଘାଟ୍
ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

ପୂଜା ସମିଆ ଆସିଗଲା ବେଳେ ଦେଖିବ ଆମର ତାତି
ଖୁଦ୍ ଖୁଦାନ୍ ଗିଦ୍ ଗିଦାନ୍ ଯାଏସୁଁ ଆମେ ମାତି
ଜୋର ଜବରାନ୍ ଚାନ୍ ଭେଦାଥୁ ଯେତକି ହେସି ଠୋଲ୍
ସଜାବୁଜା ଆଉର ଲାଲଟ୍ ଆଘୋ ପୂଜା ହେଉଥାଉ ଗୋଲ୍
ଲୋକଦେଖିନିଆଁ ପରସେସନ୍ଥୁଁ କେତନି ପସସା ଉଡ଼ାସୁଁ
ବଜା ମେଲୋଡ଼ି ଘିଟ୍ ପାଟି ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁଦୁ ଫୁଟକା ପୁଡ଼ାସୁଁ
ଚାଲିତି ସଡ଼କ୍ ଜାମ୍ କରି ଆମେ କରୁଥୁସୁଁ ନାଟ୍
ମତେ ଯେତେ ମାଠରୁ ମାଠ, ମୁଁ ସେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

ନାହିଁ ରହୁ ଇ ଅନ୍ଧାର ରାଏଟ୍ ଆଗକେ ହେଉ ଉକିଆ
ସଭେ ଲାଗୁନ୍ କବାର କାମେ ନି ରହୁନ୍ କିହେ ଥକିଆ
ସେଇଁରା ବଲ୍ ଦ୍ ଲାଜେ ହେଉ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ କଥା କହୁ
ସିଆନ୍ ଲୁକକର ରହୁ ମାନ୍ ଦୁଷି ଧରୁ ନିଜର କାନ୍
ଆର କେତେ ଦିନ୍ ନିଲଜ୍ ହେମା,
ଆସ ସଭେ ଆସଜ୍ ଗୁଟେ ହେମା
ନିଜେ ବଢ଼ି କରି ଦେଖି ବଢ଼ାମା, ମାଁ ମାଏଟକେ ପୂଜା କରମା
ସଲଖେ ସଲଖେ ଚାଲି କରି ଯଦି ହେଇଯିମା ଆମେ ଛାଟ୍
କେନ୍ ପୁଡ଼ା ଆଉ କହୁତ ଦେଖିମା ଆମେ ଦରପୁଡ଼ା କାଠ ॥

ରାଧାରାଣୀବିହାର (ଖଜୁରଟିକ୍ରା)

ବରଗଡ଼

ଭ୍ରାମ୍ୟଭାଷ :- ୯୮୭୧୩୭୯୮୭୯

କୋଶଳକଥା ମାସିକ ପତ୍ରିକା ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ

ବରଗଡ଼ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ନବରତ୍ନ ମେଡ଼ିଆ ସେଣ୍ଟର, ଗାନ୍ଧିଛକ ■ ଜନତା ନ୍ୟୁଜ ଏଜେନ୍ସି, ମେନ୍‌ରୋଡ଼ ଏସ୍.ପି. ଅଫିସ୍ ସାମନା, ବରଗଡ଼ 	ଭବାନୀପାଟଣା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ଶତପଥୀ ମୋ: ୯୯୩୭୫୩୭୫୭୭
ସୋହେଲା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ପ୍ରିୟଙ୍କା ବୁକ୍ ଷୋର, ସୋହେଲା ■ ଅମ୍ବେ ବସ୍ତ୍ର ଭଣ୍ଡାର, ସୋହେଲା 	ଲାଦେରପାଲି :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ ଫୋ: ୦୨୬୮୨୨୨୦୪୧୧
ଘେଁସ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଅଶୋକ ପୂଜାରୀ ମୋ: ୯୬୬୮୨୨୩୪୦୦ 	ଭାଲୁପାଲି :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ନିର୍ମଳ ପ୍ରଧାନ ମୋ: ୯୮୬୧୭୮୭୭୦୧
ପଦମପୁର :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଦାଶ, ଶାନ୍ତି ନଗର ମୋ: ୯୪୩୭୨୫୬୭୭୨ 	ଅତାବିରା :	ଭାରତୀ ପୁସ୍ତକ ଭଣ୍ଡାର
ଗାଜସିଲେଟ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୁରୋହିତ ମୋ: ୯୯୩୭୮୦୨୪୦୫ 	ସରଣ୍ଡା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଠାକୁର ପ୍ରଧାନ ମୋ: ୯୯୩୭୪୪୫୯୮୬
ନୃସିଂହନାଥ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ଗନ୍ଧର୍ବି ପୁସ୍ତକ ଭଣ୍ଡାର, ନୃସିଂହନାଥ 	ଗୋଡ଼ଭଗା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ପଣ୍ଡା ବୁକ୍ ଷୋର
ପାଜକମାଲ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ଦୟା ବୁକ୍ ଷୋର, ପାଜକମାଲ 	ବୁର୍ଲା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ଶୁଭ୍ରସ୍ମିତା କମ୍ପ୍ୟୁନିକେସନ୍ ମାର୍କେଟ୍ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ବୁର୍ଲା
ବରପାଲି :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ପତ୍ରିକା ମହଲ, ବସ୍ ଷେଣ୍ଟ 	ସମ୍ବଲପୁର :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଣ୍ଡା ଭାଲୁପାଲି, ଫୋ: ସଂକର୍ମା ମୋ: ୮୨୭୦୪୪୮୦୯୮ ମୋ: ୯୮୬୧୫୨୧୫୯୫
ଭୁଞ୍ଜୁରିପାଲି :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ପି.କେ. ସ୍ତ୍ରୀନ, ମେନ୍‌ରୋଡ଼ ■ ପାଣ୍ଡିଆ ମେଗାଜିନ୍, ବସ୍‌ଷେଣ୍ଟ 		<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ମୁକ୍ତକଣ୍ଠ ପ୍ରଧାନ ମୋ: ୯୪୩୭୦୫୬୮୮୪
ବଲାଙ୍ଗିର :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଚିନ୍ମୟ କୁମାର ସମ୍ପାଦକ - 'କଥାନି', ରୁରୁଡ଼ିପଡ଼ା ମୋ: ୯୭୭୬୮୫୦୪୦୬ ■ ଚନ୍ଦ୍ର ବୁକ୍ ସେଣ୍ଟର, ବସ୍ ଷେଣ୍ଟ ■ ନ୍ୟୁଜ ଏଣ୍ଡ୍ ଭ୍ୟୁଜ୍, ବସ୍ ଷେଣ୍ଟ 		<ul style="list-style-type: none"> ■ ବସ୍ ଷେଣ୍ଟ, ସମ୍ବଲପୁର ■ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କିଶୋର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ହୀରାଞ୍ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର) ଆଥା କଲୋନୀ, ବୁଡ଼ାରଜା ମୋ: ୯୪୩୮୩୮୧୯୫୯
ପାଟଣାଗଡ଼ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ନୀଳମାଧବ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ମୋ: ୯୯୩୮୫୯୫୯୪୪ 		<ul style="list-style-type: none"> ■ ସପନ ମିଶ୍ର ମୋ: ୯୪୩୭୫୭୦୪୭୯
ଜୁରିଆ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଥବିର ମେହେର ମୋ: ୮୭୬୩୩୯୫୪୬୧ 	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ବୁକ୍ ପଏଣ୍ଟ, ବସ୍ ଷେଣ୍ଟ
ଚିଟିଲାଗଡ଼ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଚିକେଲାଲ ବେହେରା ମୋ: ୯୪୩୭୪୬୫୫୬୫ 	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ରଥ ନ୍ୟୁଜ ଏଜେନ୍ସି ବେସରକାରୀ ବସ୍‌ଷେଣ୍ଟ
ଖଡ଼ିଆଳ :	<ul style="list-style-type: none"> ■ ମାର୍ଚ୍ଚିତ୍ : ଗୌରାଙ୍ଗ ସାହୁ ମୋ: ୯୪୩୮୬୦୭୫୧୪ ୮୬୫୮୮୮୭୦୭୮ 		

Certified by
IGI

KISNA®

VVS REAL DIAMOND JEWELLERY
Super Vichitra Spari Ka, Pure Vichitra Parvati Ka

No. 1
The Largest Available
VVS Real Diamond
Jewellery Brand

DIWALI & DHANTRAS BONANZA OFFER

12 EMI

Scheme
for Any Product

LAST EMI FREE*

SANJUKTA Jewellers

* Offer valid from 1st Nov. 2012 onwards

Deals with
916 Gold & Silver Ornaments, Diamond

Sun Spring Ring
Style #: 10209

Sun Man Ring
Style #: 60054

BARGARH, DIST. BARGARH (Odisha)
Mob.: 9938561818

We Wish the Monthly Revolutionary Magazine "KOSHALKATHA"
a Long Life to serve the interest of the people of Kosal Region.

Godrej

Chandan Brothers

NEAR GOSALA, BARGARH - 768028

PH: 06646-231155, CELL: 9437056011

In the fond memory of Late Biranchi Purohit,
Who departed for his heavenly abode on 19.05.09.

Dr. R.K. Purohit M.D. MICOG

Dip. Laparoscopic Surgery
University of Kiel, Germany

Director, Dept. of Obstetric & Gynaecology

Purohit General Hospital & Research Center

Shakti Nagar, Bargarh-768028, Koshalanchal, Odisha, India
Hospital (M) 9937317866, Ph.234403, 234468, 232596

DASARATH PATRA

Mr. Dashrath Patra is the Veteran
L.I.C. Advisor of Life Insurance Corp.
Bargarh Branch

Contacts:

Office: ପଲିସି ସେବା କେନ୍ଦ୍ର - ପ୍ରମିୟମ ପଏଣ୍ଟ -

Customer Care Center

L.I.C. Premium Point
Bhatli Chowk, By the side of
Bank of Baroda, Bargarh, Odisha

**SRIRAM CHANDRA
PATRA**

Mr. Sriram Chanra Patra is an Emerging
Superstar L.I.C. Advisor, Being the first
M.D.R. Member of Bargarh Branch

Res. Address:

Back Side of Chandan Tyre, Toll Gate,
Ward no 1, Bargarh, Odisha